როვნული ბიბლიოთეკა

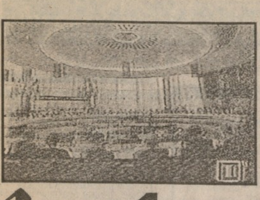

გუშინ ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეამ ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი საქართველოს გაწევრიანებას ევროპის საბჭოში. საქართველო დაბრუნდა ჩვენს ერთადერთ ნავსაყუდელში – ევროპის თავისუფალ ერთა ერთიან ოჯახში.

გიხაროდენ!

საქართველოს რესპუბლიკა

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. №23 (3064) ხუთშაბათი, 28 იანვარი, 1999 წელი. ფასი 40 თეთრი, თბილისს გარეთ – 45 თეთრი.

ინტეგრაცია

ზურაბ ჟვანია: მე ვარ ქართველი, მაშასადამე, მე ვარ ევროპელი

გუშინ, 27 იანვარს, სტრასბურგის დროით 12 საათზე (თბილისის დროით 15 საათზე) ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეამ ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი საქართველოს გაწევრიანებას ევროპის საბჭოში. ოფიციალური ცერემონიალი, სავარაუდოდ, გაზაფხულზე გაიმართება, როდესაც ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტი ოფიციალურად მოიწვევს ქვეყანას.

სხდომის დაწყებამდე საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ზურაბ ჟვანია შეხვდა საპარლამენტო ასამბლეის ახლადარჩეულ თავმჯდომარეს ლორდ რასელ ჯონსტონს, რომელმაც აღნიშნა, რომ კავკასიისა და ბალკანეთის პრობლემები მისი მუშაობის პრიორიტეტები იქნება. მისი თქმით, საქართველო იმსახურებს ევროპის საბჭოს წევრობას იმ რეფორმისტული კურსის გამო, რომელიც პატივს სცემს ადამიანის უფლებებს და კანონის უზენაესობას, შეუძლია და სურვილი აქვს განაგრძოს დემოკრატიული რეფორმები.

თუმცა, არსებობს პრობლემებიც. შემდგომ გამართულ დებატებში ამ პრობლემებზეც გაამახვილეს ყურადღება. იყო შენიშვნებიც. და მიუხედავად ამისა, ყველა გამომსვლელმა მხარი დაუჭირა საქართველოს გაწევრიანებას. საგულისხმოა, რომ არ ყოფილა არც ერთი წინააღმდეგი და არც ერთი თავის შეკავება.

როგორც ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეაში საქართველოს პარლამენტის დელეგაციის წევრმა მიხეილ სააკაშვილმა აღნიშნა, საქართველო საბოლოოდ ბრუნდება ევროპაში. „აქ, ევროპის საპარლამენტო დარბაზში ჩვენთან ერთად სულხან-საბას სულიც ტრიალებს“.

კენჭისყრის დამთავრების შემდეგ, ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეას სიტყვით მიმართა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ ზურაბ ჟვანიამ.

ზურაბ ჟვანიას თქმით, საქართველო მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ახალი რეგიონული არქიტექტურის შექმნაში. აბრეშუმის გზის აღდგენის კონცეფციას სრულიად ახალი რეგიონული თანამშრომლობისკენ მივყავართ, რაც რეგიონს სტაბილურობასა და აყვავებას მოუტანს. ეს იქნება ჩვენი წვლილი ევროპული უსაფრთხოების არქიტექტურაში. ზურაბ ჟვანია იმედს გამოთქვამს, რომ ევროპის საბჭოში უახლოეს მომავალში ჩვენი მეზობლები – სომხეთი და აზერბაიჯანიც გაწევრიანდებიან.

იხ. მე-2 გვ.

ამ ისტორიული დღისაკენ ჩვენი ქვეყანა, მრავალჭირგამოვლილი ქართველი ხალხი საუკუნეების განმავლობაში ისწრაფოდა

საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის მიმართვა ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით

ძვირფასო თანამემამულენო,

დღეს სტრასბურგში ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეამ ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი ევროსაბჭოში საქართველოს გაწევრიანებას.

ევროპის საბჭომ საქართველო მიიღო, როგორც მთლიანი და განუყოფელი ქვეყანა, საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ აღიარებულ საზღვრებში.

ჩვენი ქვეყნისათვის ამ ისტორიულ სხდომას ესწრებოდა საქართველოს წარმომადგენლობითი საპარლამენტო დელეგაცია პარლამენტის თავმჯდომარის ბატონ ზურაბ ჟვანიას მეთაურობით.

უახლოეს მომავალში სტრასბურგში გაიმართება ასევე ისტორიული ცერემონიალი – საზეიმოდ აღიმართება საქართველოს დროშა.

ამ ისტორიული დღისაკენ ჩვენი ქვეყანა, მრავალჭირგამოვლილი ქართველი ხალხი საუკუნეების განმავლობაში ისწრაფოდა.

ქართული კულტურა, ქართული ცივილიზაცია ევროპული იყო თავისი შინაარსით. საქართველო ევროპულ სივრცეში ბრუნდება ამ შინაარსის, შინაგანი რწმენისა და სულისკვეთების დაუკარგავად. ჩვენს ქვეყანას ევროპული კულტურის საგანძურში შეაქვს სულიერი და მატერიალური კულტურის მრავალი ბრწყინვალე ძეგლი, რომელიც ელვარებას შემატებს დიდ საერთოევროპულ ცივილიზაციას. საქართველო ევროპაში ბრუნდება წვითა და დაგვით მოპოვებული, ომებში შენარჩუნებული ეროვნული სახელმწიფოებრიობით, რომლის სამი ათას წლისთავს სულ მალე აღვნიშნავთ.

აღსრულდა ოცნება მრავალი თაობის გულმხურვალე მამულიშვილებისა, რომელთა ლტოლვა და ნატვრა ისევ და ისევ სრულიად საქართველოს, ქართველი ერის მისწრაფებებს გამოხატავდა.

ამ ბოლო წლებში მეც მქონდა ბედნიერება მევლო ჩვენს დიდ მამულიშვილთა ნაკვალევზე. 1997 წელს სტრასბურგში, ევროსაბჭოს სამიტზე გამოსვლისას ჩემი ერის სახელით განვაცხადე: „ჩვენ შემოვდივართ ევროპაში, რათა შევესისხლხორცოთ მის ცხოველ ვაზს ლერწად და მტევნად. შემოვდივართ, რათა შევმატოთ ჩვენი წვლილი ევროპული კულტურის მხსნელ მისიას და ვპოვოთ მასში გზა საკუთარი ხსნისა“.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ საქართველო ევროპული ოჯახის სრულუფლებიანი წევრი ხდება სწორედ ახლა, ჩვენი ისტორიის გადამწყვეტ მომენტში, როდესაც ყოველმხრივი რეფორმების, სახელმწიფოებრიობის საბოლოო დაფუძნებისა და სრულყოფის პროცესი უმთავრეს მიზნად მიუახლოვდა, ხოლო საქართველო, როგორც გეოპოლიტიკის სუბიექტი, გლობალური მნიშვნელობის პროექტებში სულ უფრო მნიშვნელოვან ფუნქციას იძენს.

ევროპის საბჭოში გაწევრიანება არა მხოლოდ ამ ახალი ფუნქციის აღიარებაა ევროპის მიერ. ევროპული ორგანიზაციის სრულუფლებიანი წევრობა, XXI საუკუნის ევროპული არქიტექტურის მშენებლობაში აქტიური მონაწილეობა საქართველოს საშუალებას მისცემს კიდევ უფრო განიმტკიცოს ეროვნული სახელმწიფოებრიობა, დამოუკიდებლობა, საბოლოოდ მოაგვაროს პრობლემები, რომლებიც ტრაგიკული, ძმათამკვლელი კონფლიქტების შედეგად წარმოიშვა. საქართველოსათვის ევროპის საბჭოს წევრობა ნიშნავს იმ ჰუმანისტური, დემოკრატიული და

იხ. მე-2 გვ.

აღმასრულებელი

ხელისუფლება მუშაობს

პრივატიზაცია თვითმიზანი კი არა, ობიექტების რესტრუქტურიზაციისა და მოდერნიზაციისათვის ინვესტიციების მოზიდვის შესაძლებლობა

საქართველოში ერთი წლის წინათ გამოცხადებული ეკონომიკური რეფორმის მეორე ეტაპი ძალას იკრებს. მეურნეობრიობის საბაზრო პრინციპებზე გადასვლის ეკლიან გზაზე მნიშვნელობას იძენს ინსტიტუციური და სტრუქტურული გარდაქმნების დროული განხორციელება, უწინარეს ყოვლისა, ეკონომიკის სტრატეგიულად მნიშვნელოვან სფეროებში. მათ შორისაა ენერგეტიკა, ტრანსპორტი, ტელეკომუნიკაციები, რომელთა ფუნქციონირების ეფექტიანობაზე, გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, უშუალოდ არის დამოკიდებული მთელი ეროვნული მეურნეობის სტაბილური და შეთანხმებული მუშაობა. საწარმოთა და ამ დარგების სხვა ობიექტების რესტრუქტურიზაციისა და მოდერნიზაციის, მათი სიმძლავრეთა გადიდების კონკრეტული პროგრამები, რომლებიც გულისხმობენ ამ მიზნით სოლიდური ინვესტიციების მოზიდვას, განიხილეს 27 იანვარს გამართულ მთავრობის მორიგ სხდომაზე, რომელიც მიმდინარეობდა ქვეყნის პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის თავმჯდომარეობით. გახსნა რა სხდომა, სახელმწიფოს მეთაურმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ პრივატიზაცია თვითმიზანი კი არა, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ობიექტების რესტრუქტურიზაციისა და მოდერნიზაციის, სიმძლავრეთა ზრდისათვის, აქ დაგროვილ სერიოზულ პრობლემათა გადაჭრისათვის ინვესტიციების მოზიდვის რეალური შესაძლებლობაა.

იხ. მე-2 გვ.

დაჯილდოება

საქართველოს პრეზიდენტის

განკარგულება

1999 წლის 21 იანვარი ქ. თბილისი

ლ. ხუნდაძის ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საგამომცემლო საქმიანობაში, სასწავლო ლიტერატურის შექმნაში შეტანილი პირადი დიდი წვლილისა და ნაყოფიერი მთარგმნელობითი მუშაობისათვის გამომცემლობა „განათლების“ დირექტორი, საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი **ლუკა ხუნდაძე** დაჯილდოვდეს ღირსების ორდენით.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის

განკარგულება

1999 წლის 21 იანვარი ქ. თბილისი

თ. ასათიანის ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საზღვარგარეთ ქართული მეცნიერების პოპულარიზაციაში, ფიზიკის მეცნიერების განვითარებასა და ქართულ-სომხური ურთიერთობის განმტკიცებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისათვის, ნაყოფიერი სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობისათვის ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი, სომხეთის რესპუბლიკის დამსახურებული მოღვაწე, სომხეთში ქართული საქველმოქმედო სათვისტომო „ივერიის“ პრეზიდენტი, ქ. თბილისის საპატიო მოქალაქე **თინათინ ასათიანი** დაჯილდოვდეს ღირსების ორდენით.

ე. შევარდნაძე.

რეფორმა

საქართველოს ეკონომიკის მომავალი

ამოსავალი – ქვეყნის ფუნქცია

საქართველოს, შეიძლება ითქვას, ისტორიულად აქვს მისწრაფება – იყოს ევროპის არა მარტო გეოგრაფიული ნაწილი, მაგრამ სწორედ იმის გამო, რომ გასულ საუკუნეებში ასეთი სურვილი ცალმხრივი იყო, ვერც სულხან-საბა ორბელიანის ეპოქაში, ვერც 1918-1921 წლებში, სამწუხაროდ, ვერ მოხერხდა ამ სანუკვარი ოცნების აღსრულება.

სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის პირველ წლებში (1991-1993 წლები), საბედნიეროდ, კვლავ გამოჩნდა ევროპისკენ სწრაფვის სურვილი, მაგრამ ამ ორიენტაციის მომხრეთა ხმა საკმაოდ სუსტი აღმოჩნდა ჯერ ექსტრემისტების, შემდეგ კი რევანშისტების მიერ ატეხილი „აურზაურის“ ფონზე.

ევროპის ორგანული ნაწილი რომ გახდე, სულაც არ არის საკმარისი, ამის სურვილი გქონდეს. ეს უკანასკნელი მხოლოდ აუცილებელი პირობაა, ამასთანავე საჭიროა, ევროპამაც მოინდომოს საქართველოს მის ორგანულ ნაწილად გახდომა. ეს კი თავის მხრივ მოითხოვს სულ ცოტა ორი პირობის შესრულებას: ჯერ ერთი, საქართველოს შემოერთება სტრატეგიული თვალსაზრისით მისთვის, უწინარეს ყოვლისა, ეკონომიკურად ხელსაყრელი უნდა იყოს, და მეორეც – საქართველო უნდა უპასუხებდეს დემოკრატიის, ადამიანის უფლებათა დაცვის, ეკონომიკის განვითარებულობის საერთაშორისო სტანდარტებს.

იხ. მე-2 გვ.

> გამოსავალი უნდა ვეძებოთ საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოს, საერთაშორისო ეკონომიკურ ფუნქციაში.

მილოცვა

ჩვენი ქვეყნების ხალხთა სასიკეთოდ

საქართველოს პრეზიდენტს ბატონ ედუარდ შევარდნაძეს

პატივცემულო ედუარდ ამბროსის ძევ!

მიიღეთ ჩემი გულითადი მოლოცვა დაბადების დღის გამო.

დარწმუნებული ვარ, რუსეთ-საქართველოს მეგობრობა და მრავალმხრივი თანამშრომლობა კვლავაც განვითარდება ჩვენი ქვეყნების ხალხთა სასიკეთოდ, ამიერკავკასიის მშვიდობისა და სტაბილურობის საკეთილდღეოდ. საამისოდ ჩვენ გვაქვს ყველა საფუძველი – ისტორიული, სულიერი, მჭიდრო ურთიერთობა ადამიანებს შორის.

გისურვებთ ჯანმრთელობას და დღეგრძელობას, ბედნიერება და სიკეთე ნუ მოგკლებოდეთ თქვენ და მთელ თქვენს ოჯახს.

ევგენი პრიმაკოვი,
რუსეთის ფედერაციის
მთავრობის თავმჯდომარე.

ინფორმაცია

ერთხმად ანუ ვინ ვინ არის

საქართველოს ევროსაბჭოში გაწევრიანებას გუშინ ერთხმად დაუჭირა მხარი ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეამ და რეკომენდაცია მისცა ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს – მიიღოს საქართველო ამ ევროპული ორგანიზაციის რიგებში, იტყობინება პრაიმ-ნიუსის კორესპონდენტი სტრასბურგიდან.

„ზოგიერთი ფორმალობაღაა შესასრულებელი და ევროსაბჭოს შტაბბინაში საქართველოს სახელმწიფო დროშა „აღიმართება“, – უთხრა პრაიმ-ნიუსს საპარლამენტო ფრაქცია „მოქალაქეთა კავშირის“ თავმჯდომარემ მიხეილ სააკაშვილმა, რომელიც ამჟამად სტრასბურგში იმყოფება.

დებატების დროს აღინიშნა, რომ საქართველოში მხოლოდ ორი ადამიანი გამოვიდა ქვეყნის ევროსაბჭოში გაწევრიანების წინააღმდეგი – ექსპრეზიდენტის მეუღლე მანანა არჩვაძე-გამსახურდია და აფხაზთა ლიდერი ვლადისლავ არძინბა.

რუსეთმა მოხსნა თავისი შენიშვნები, რომლებიც მისმა წარმომადგენლებმა წინასწარ ეტაპზე წამოაყენეს. ამის შემდეგ ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის სესიამ მიიღო გადაწყვეტილება ღია კენჭისყრის გამართვის შესახებ საქართველოს ევროსაბჭოში გაწევრიანების საკითხზე.

„არავითარი სირთულე არ იქნება“

გუშინ სტრასბურგში საქართველოს ევროსაბჭოში გაწევრიანების საკითხი გადაწყდა. აქედან გამომდინარე, პენიტენციალური სისტემა შინაგან საქმეთა სამინისტროდან იუსტიციის სამინისტროს დაქვემდებარებაში უნდა გადავიდეს.

„პენიტენციალური სისტემის იუსტიციის სამინისტროსთვის გადმოცემის პროცესში არავითარი სირთულე არ იქნება. იუსტიციის სამინისტრო შეძლებს მის მოვლას“, – აღნიშნა ლადო ჭანტურიამ.

მოლაპარაკება გრძელდება

საქართველოს წლეულს სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრების თაობაზე შეთანხმება, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მისიისა (სსფ) და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ მომზადებული ვარიანტების შეჯერების შედეგად მიღწეულია.

ამის შესახებ უთხრა პრაიმ-ნიუსს საქართველოს პრეზიდენტის თანაშემწემ ეკონომიკური რეფორმების საკითხებში თემურ ბასილიამ.

ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელი 2 პროცენტით განისაზღვრა, ინფლაციის დონე 10 პროცენტით, სავალუტო რეზერვების მოცულობა კი 220 მლნ. აშშ დოლარის ოდენობით. ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსი დღევანდელ დონეზე უნდა შენარჩუნდეს.

საპატრიარქოს პოზიცია

ბოლო ხანებში აქტუალური გახდა საკითხი საქართველოს მოქალაქის დამადასტურებელ საბუთში ეროვნების აღნიშვნის შესახებ. ნებისმიერი ადამიანისთვის ეროვნულობა საამაყოა, ამიტომაც ეროვნების უგულებელყოფა პიროვნების მეობის, მისი ეროვნული გრძნობების შეურაცხყოფად მიგვაჩნია. სრულიად უსაფუძლოა მტკიცება იმისა, თითქოს პასპორტში ეროვნების აღნიშვნა ეწინააღმდეგება ქრისტიანობასა და ქართველთა ტრადიციულ ტოლერანტობას. ამიტომაც, საქართველოს საპატრიარქო პიროვნების დამადასტურებელ საბუთში საქართველოს მოქალაქის ეროვნების მითითებას აუცილებლად მიიჩნევს.

მრიცხველებს უფასოდ დაგვიდგამენ

ბოლო რამდენიმე კვირის მანძილზე ქალაქის გარეუბნებს ელექტროენერგია ძალზე ცუდად მიეწოდება. ამასთან დაკავშირებით სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილემ მიხეილ მენთეშაშვილმა გეა-ს კორესპონდენტთან საუბრისას გაკვირვება გამოთქვა: „ჩემი მონაცემებით, ყველა ქვესადგური იტვირთება და სოლიდური სიმძლავრეები პიკზე სწორედ გარეუბნებს მიაქვთ. სად მიდის ეს დენი?“ მისი მტკიცებით, ნებისმიერ შემთხვევაში საღამოს 8 საათიდან ელექტროენერგია მათ უნდა მიეწოდებოდეთ. მიხეილ მენთეშაშვილმა განაცხადა, რომ „თელასის“ ინფორმაციით მრიცხველებს მოსახლეობას უფასოდ დაუდგამენ. ასე რომ, თბილისელთა პანიკა უსაფუძველოა“.

ინფორმაციები მოგვაწოდეს: საქინფორმმა, პრაიმ-ნიუსმა, გეამ.

თამბაქოს მომხმარებელი ორსული და მეძუძური ქალი საფრთხეს უქმნის როგორც საკუთარ ჯანმრთელობას, ასევე შვილის სიცოცხლეს!

ნუ გაცვლით შვილს
თამბაქოზე
თამბაქო
თამბაქოს საწინააღმდეგო ეროვნული ცენტრი

უფასო კონსულტაცია და პრაქტიკული დახმარება
ტელ: 94 13 49, ივ. ჯავახიშვილის 51 (ანონიმურობის დაცვით)

სადისკუსიო კლუბი „პრესა“

ბრალდება სინამდვილეს არ შეეფერება

გაზეთ „ალიას“ 1999 წლის 9-10 იანვრის ნომერში დაიბეჭდა პუბლიკაცია „მხატვართა ფონდის ნამუშევრებს კულტურის სამინისტროში ყიდდნენ“?! რომელშიც მხატვარი გოგი თოთიბაძე კულტურის სამინისტროს, საქართველოს სამუზეუმო-საგამოფენო გაერთიანება „სურათების ეროვნული გალერეის“ ხელმძღვანელობასთან ერთად, მხატვართა ფონდში დაცული ნამუშევრების „რუსეთში გაყიდვაში“, ნაწილის კი „ფუთებით“ სახლებში გაზიდვაში ადანაშაულებს.

ამავე პუბლიკაციაში, „ეროვნული გალერეის“ გენერალური დირექტორის თემო გოცაძის დეტალური განმარტების მიუხედავად, მისი განცხადება ეჭვქვეშ არის დაყენებული. ამასთან დაკავშირებით, ბატონი თემო გოცაძე აცხადებს:

„საქართველოს სამუზეუმო-საგამოფენო გაერთიანება „სურათების ეროვნული გალერეა“ თანამედროვე ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმია და მის მფლობელობაში არსებული ქართული ხელოვნების ფონდი ხელშეუხებელია ისევე, როგორც ეროვნული განძი.

იხ. მე-2 გვ.

უკანასკნელ საათს

გუშინ ჩინეთის გუიჯოუს პროვინციაში ქვანახშირის შახტში გაზის აფეთქებამ 25 კაცი მსხვერპლა.

რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს გუშინდელი გადაწყვეტილებით რატიფიცირებულია რუსეთ-უკრაინის თანამშრომლობის ხელშეკრულება.

ნატომ იუგოსლავიის წინააღმდეგ სამხედრო ოპერაციის გეგმის მომზადება დაასრულა. სამხედრო კომიტეტის თავმჯდომარემ კლაუს ნაუმანმა განაცხადა, რომ ნატოს თვითმფრინავები იერიშს მიიტანენ მხოლოდ სამხედრო ობიექტებზე.

აშშ სახელმწიფო მდივანმა მადლენ ოლბრაიტმა რუსეთში ვიზიტი დაასრულა და გუშინ მოსკოვიდან გაემგზავრა. რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის იგორ ივანოვის აზრით, ამ ვიზიტმა მხარეებს „საათების გასწორების“ საშუალება მისცა.

ფინანსები

ლარის კურსი

71653

საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა 1999 წლის 28 იანვრიდან დაადგინა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსები:

გირვანქა სტერლინგი	1	3.4981 ლარი
გერმანული მარკა	1	1.2451 ლარი
აშშ დოლარი	1	2.1120 ლარი
ფრანგული ფრანკი	1	0.3712 ლარი
თურქული ლირა	10,000	0.0644 ლარი
რუსული რუბლი	1	0.0920 ლარი.

დღეს

ამინდი

დასავლეთ საქართველოში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ. აღმოსავლეთის ქარი 10-15 მეტრი წამში.

ბარში: ღამით 0+5; დღისით +10+15.

მთაში: ღამით 0-5; დღისით +7+12.

მაღალ მთაში: ღამით -3-8; დღისით +3+8.

აღმოსავლეთ საქართველოში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ. სუსტი ქარი.

ბარში: ღამით 0-5; დღისით +8+13.

მთაში: ღამით: -2-7; დღისით +4+9.

მაღალ მთაში: ღამით -4-9; დღისით -2+3.

თბილისში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, სუსტი ქარი.

ღამით -2-4; დღისით +9+11.

საქართველოს ჰიდრომეტცენტრი.

საბაჟო

ბიუჯეტში შეიტანეს

გუშინდელი ოპერატიული ინფორმაციით, ადგილობრივი საბაჟო ორგანოებიდან ბიუჯეტში შეტანილია 8 373,4 ათასი ლარი. დღის საბიუჯეტო შემოსავლებმა შეადგინა 411,7 ათასი ლარი.

საბაჟო დეპარტამენტის ოპერატიულმა სამსახურმა გამოავლინა საბაჟო წესების დარღვევის 4 ფაქტი. მოკვლევის პროცესში ბიუჯეტის სასარგებლოდ დამატებით მოქცეულია 15 400 ლარი.

გორის საბაჟო ტერმინალში შესამოწმებლად შეიყვანეს ცხინვალის რეგიონიდან მომავალი 4 300 ლიტრი დიზელის საწვავით დატვირთული „ურალისა“ და 20 ტონა იმპორტული სპირტით დატვირთული „მაზის“ მარკის სატვირთო ავტომანქანები. ტვირთზე ვერ იქნა წარმოდგენილი საქართველოში იმპორტის საბაჟო გაფორმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია. მიმდინარეობს მოკვლევა.

გაზეთის გენერალური სპონსორია საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია

ინტეგრაცია

ამ ისტორიული დღისაკენ ჩვენი ქვეყანა, მრავალჭირგამოვლილი ქართველი ხალხი საუკუნეების განმავლობაში ისწრაფოდა

(პირველი გვერდიდან)

სამართლებრივი ფასეულობების აღიარებას, რომლებსაც ეფუძნება ევროპული ცივილიზაცია.

ევროპული ინტეგრაცია გულისხმობს ინტეგრაციას საერთო დემოკრატიულ და სამართლებრივ სივრცეში, კანონის უზენაესობით, ადამიანის უფლებათა და ეროვნულ უმცირესობათა უფლებების უპირობო პატივისცემით, პიროვნული და საზოგადოებრივი ინტერესების ჰარმონიული შერწყმით.

პარტნიორობა ევროპის სახელმწიფოებთან, საერთო ევროპული სახლის ფარგლებში, საქართველოს ავალდებულებს აქტიური მონაწილეობა მიიღოს ერთა და სახელმწიფოთა ცივილიზებული თანაარსებობისა და მჭიდრო, ურთიერთხელსაყრელი ინტეგრაციის საერთო ფორმულის შემუშავებაში, ისევე, როგორც ევროპულ ოჯახს აკისრებს პასუხისმგებლობას ყოველგვარი ხელყოფისა და აგრესიისაგან დაიცვას საქართველოს, როგორც სუვერენული, დემოკრატიული სახელმწიფოს კანონიერი უფლებები.

ევროსაბჭოში საქართველოს გაწევრიანება ხელს შეუწყობს მშვიდობისა და სტაბილურობის განმტკიცებას კავკასიაში. ჩვენ აქტიურად ვუჭერდით მხარს სამხრეთ კავკასიის სამივე ქვეყნის ერთდროულ მიღებას, მაგრამ რაკი ასე გადაწყდა, კვლავაც ვადასტურებთ, რომ ყოველმხრივ შევუწყობთ ხელს მოძმე აზერბაიჯანისა და სომხეთის უსწრაფეს გაერთიანებას ამ ორგანიზაციაში, რათა კონსტრუქციული თანამშრომლობისა და მშვიდობიანი თანაცხოვრების სულისკვეთება, საერთოევროპულთან ერთად, საერთოკავკასიურიც იყოს.

ჩემთვის, როგორც საქართველოს პრეზიდენტისათვის, განსაკუთრებით სასიხარულოა, რომ ევროპის საბჭოში გაწევრიანებასთან დაკავშირებით ჩვენი ქვეყნის თითქმის ყველა პოლიტიკური ძალა ერთიან პოზიციაზე იდგა. საპარლამენტო უმრავლესობისა თუ უმცირესობის, სხვადასხვა პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლები, რომლებიც განურჩევლად მრწამსისა, მეხედულებებისა, საზოგადოებრივი თუ სოციალური კონცეფციისა, მაინც ერთიან, დემოკრატიულ პოლიტიკურ სპექტრს შეადგენენ, ერთმნიშვნელოვნად უჭერენ მხარს საქართველოს შესვლას დიდ საერთოევროპულ ოჯახში.

წინააღმდეგნი იყვნენ და არიან მხოლოდ ჩვენი ქვეყნის ავისმოსურნენი, როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ, რომელთა მიზანი კვლავინდებურად ერთია: ხელყონ ჩვენი ქვეყნის ინტერესები, მისი დამოუკიდებლობა და სუვერენიტეტი.

მინდა დიდი მადლობა ვუთხრა საქართველოს პარლამენტის ყველა წევრს, ვინც წლების განმავლობაში ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეაში აქტიური მუშაობით გვაახლოებდა ამ გამარჯვებასთან. მადლობას მოვახსენებ ევროპის საბჭოს ხელმძღვანელობას, პირადად ქალბატონ ლენი ფიშერს, თითოეულ ევროპელ დეპუტატს, მივესალმები საპარლამენტო ასამბლეის ახალ ლიდერს, ლორდ რასელ-ჯონსტონს და გამოვთქვამ შემდგომი აქტიური და სასარგებლო თანამშრომლობის გულწრფელ სურვილს.

კიდევ ერთხელ ვულოცავ ამ დიდ გამარჯვებას სრულიად საქართველოს, ჩვენი ქვეყნის ყველა მოქალაქეს.

ევროპის საბჭოში გაწევრიანება გახდება ბრწყინვალე ნიშანსვეტი ახალი ათასწლეულისა, რომელშიც საქართველო ევროპული ოჯახის სრულუფლებიან წევრად შეაბიჯებს.

ედუარდ შევარდნაძე.
27 იანვარი, 1999 წელი

ზურაბ ჟვანია: მე ვარ ქართველი, მაშასადამე, მე ვარ ევროპელი

(პირველი გვერდიდან)

„საუკუნეების განმავლობაში ჩვენი სამშობლო იბრძოდა დამოუკიდებლობისათვის, თავისუფლებისათვის, განუმეორებელი ეროვნული თვითმყოფადობის შენარჩუნებისათვის. საქართველოს ხალხმა წარმოუდგენელი სიძნელეები და განსაცდელი გამოიარა და, ალბათ, თქვენ გესმით ჩემი და საქართველოს დელეგაციის თითოეული წევრის მღელვარება დღევანდელ ისტორი[illegible] დღეს, როდესაც თქვენ საქართველოს გზა დაულოცეთ ევროპულ ოჯახში დასაბრუნებლად. მე ბედნიერი და ამაყი ვარ იმით, რომ სწორედ ჩვენს თაობას წილად ხვდა პატივი აქ, ევროპის სახახლის ტრიბუნიდან წარმოვთქვა ქართულად ეს რამდენიმე სიტყვა: მე ვარ ქართველი და, მაშასადამე, მე ვარ ევროპელი.

პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ, ახალი ევროპული არქიტექტურის მშენებლობაში დიდი წვლილი შეიტანა, რაც საშუალებას გვაძლევს ვისაუბროთ დიდი ევროპის პერსპექტივებზე. ედუარდ შევარდნაძის დამსახურებამ და თავდადებამ, საქართველო ამ ახალი არქიტექტურის ნაწილად აქცია. ედუარდ შევარდნაძე არის ის ადამიანი, რომელმაც უზარმაზარი წვლილი შეიტანა ევროპის ახალი არქიტექტურის შექმნაში, რომელიც დღეს ამ დარბაზში მსხდომთ საშუალებას აძლევს იფიქრონ და ილაპარაკონ იმ დიდი ევროპის შექმნაზე, სადაც აღარ იარსებებს გაყოფისა და დაპირისპირების ხაზები. ამიტომ თქვენთვის ცხადია მისი პირადი სწრაფვა და, უფრო მეტიც, თავგანწირვა, რათა საკუთარი ქვეყანა – საქართველო გახდეს ერთიანი ევროპული შენობის განუყოფელ ნაწილად, მაგრამ ეს არ არის მხოლოდ პრეზიდენტის სწრაფვა ევროპისაკენ, ეს არ არის მხოლოდ საქართველოს პოლიტიკური წრეების სწრაფვა ევროპისაკენ, ეს არის თითოეული ქართველის მისწრაფება, ვინაიდან სამშობლოს მომავალს ჩვენ ვუკავშირებთ დაბრუნებას ჩვენს ერთადერთ ნავსაყუდელში – ევროპის თავისუფალ ერთა ერთიან ოჯახში“ – განაცხადა პარლამენტის თავმჯდომარემ. გუშინ სადამოს გაიმართა შეხვედრა ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანთან დანიელ ტარშისთან.

28 იანვარს პარიზში პარლამენტის თავმჯდომარე საფრანგეთში სამუშაო ვიზიტის პროგრამით გამართავს შეხვედრებს საფრანგეთის სენატის თავმჯდომარესთან კრისტიან ბონსელესთან, საფრანგეთის ეროვნული ასამბლეის თავმჯდომარესთან ლორენ ფაბიუსთან, საგარეო საქმეთა მინისტრთან ჰუბერტ ვედრაინთან.

პარლამენტის პრესსამსახური.

კანონმდებლები

მზადება საგაზაფხულო სესიისათვის

საქართველოს პარლამენტის ბიუროზე, რომელსაც პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე ელდარ შენგელაია უძღვებოდა, მოისმინეს პარლამენტის 1999 წლის საგაზაფხულო სესიის კანონშემოქმედებითი საქმიანობის გეგმის პროექტი, პარლამენტარებმა კიდევ ერთხელ განიხილეს, დააკონკრეტეს პირველი სასესიო კვირის გეგმა.

ელდარ შენგელაიამ ახალი სახელმწიფო სიმბოლიკის განხილვის საკითხი დააყენა, აღნიშნა, რომ უმჯობესია, კვლავ გაგრძელდეს სახელმწიფო ჰიმნის, დროშისა და გერბის შემუშავება. პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნის, ჯონი ხეცურიანის თქმით, იგი პარლამენტის ბიუროს მოთხოვნას პრეზიდენტს გააცნობს და შემდეგ მის პოზიციას წარმოადგენს. მანვე აღნიშნა, რომ პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივით პარლამენტისათვის წინა სასესიო წელს წარდგენილი ოცამდე კანონპროექტი პირველ რიგში უნდა იქნეს განხილული.

საერთო პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე, აგრეთვე, მოსახსენებელ საკითხთა ეფექტური სიღრმისეული ანალიზისათვის, საქართველოს პრეზიდენტის ტრადიციული ყოველწლიური საანგარიშო მოხსენება პარლამენტის წინაშე, მისივე თხოვნით, მეორე საპარლამენტო კვირას შედგება.

პარლამენტის პრესსამსახური.

პრეზიდენტი

„მერჰავი“ დაინტერესებულია საქართველოს ტერიტორიაზე გაზსადენის მშენებლობით

საქართველოსა და აზერბაიჯანის ტერიტორიების გავლით თურქეთში თურქმენეთის გაზის ტრანსპორტირებისა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარების საკითხებზე იმსჯელეს 27 იანვარს გამართულ შეხვედრაზე საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ და ისრაელის კომპანია „მერჰავის“ პრეზიდენტმა იოსეფ მეიმანმა.

ისრაელის ერთ-ერთი უდიდესი მრავალდარგოვანი კომპანია „მერჰავი“, რომელიც სხვადასხვა ქვეყანაში 3 მილიარდი დოლარის ღირებულების პროექტს ახორციელებს, აქტიურად თანამშრომლობს თურქმენეთის ხელისუფლებასთან თურქმენული გაზის ტრანსკასპიური მარშრუტით ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებით. პროექტს აქტიურად უჭერენ მხარს ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა და საქმიანი წრეები. იოსეფ მეიმანის აზრით, ტრანსკასპიური გაზსადენის ამოქმედება მნიშვნელოვან სტიმულს შესძენს ამ მარშრუტზე დამატებითი მილსადენების გაყვანას, რაც, უამრავ ინვესტორს მოიზიდავს რეგიონში. „მერჰავის“ პრეზიდენტის განცხადებით, პროექტის დაფინანსებისათვის შესაბამისი კონსორციუმის შექმნა წლეულს, ზაფხულშია დაგეგმილი. კონსორციუმის შექმნიდან 14 თვეში დაიწყება გაზსადენის მშენებლობა.

საქართველოს პრეზიდენტის განცხადებით, ტრანსკასპიური გაზსადენის პროექტის, ისევე როგორც ნავთობსადენებისა და „ტრასეკას“ პროექტების რეალიზაცია, ამიერკავკასიისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნების დამოუკიდებლობის საფუძველს წარმოადგენს. ედუარდ შევარდნაძემ გამოთქვა რწმენა, რომ გაზსადენის მშენებლობა უახლოეს მომავალში წარმატებით განხორციელდება და სარგებელს მოუტანს ყველა დაინტერესებულ მხარეს.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური – საქინფორმი.

გაეროში განხილვის კვირაძალს

26 იანვარს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის დელეგაცია შეხვდა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოს წევრი ქვეყნების წარმომადგენლებს. შეხვედრაში მონაწილეობდნენ: სლოვენიის მუდმივი წარმომადგენელი გაეროში, საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი დანიელ თურქი, არგენტინის წარმომადგენლის მოადგილე გაეროში, სრულუფლებიანი მინისტრი ანა მარია რამილესი, დიდი ბრიტანეთის წარმომადგენლის მთავარი მრჩეველი პოლიტიკისა და უშიშროების საკითხებში სტივენ ნოიაკი. დელეგაციის ხელმძღვანელმა ლონდერ ცაავამ ვრცელი ინფორმაცია გააკეთა აფხაზეთის მოვლენების შესახებ, ხაზი გაუსვა იმ წინააღმდეგობას, რომელიც არსებობს კონფლიქტის მოგვარების გზაზე. აგრეთვე ყურადღება მიაპყრო არძინბას ხელისუფლების დესტრუქციულ პოლიტიკას, და დააყენა საკითხი, რომელშიც მოითხოვს უშიშროების საბჭოს მხარდაჭერას ძირითადად ეთნიკური წმენდის აღიარებისა და მე-7 თავის ამოქმედებასთან დაკავშირებით. სხვადასხვა ქვეყნების წარმომადგენლებმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში მნიშვნელოვნად მიიჩნიეს მოსმენილი ინფორმაცია, ხაზი გაუსვეს იმას, რომ ბევრი რამ მათთვის ახალია და აუცილებლად გამოიყენებენ ამ მასალებს უშიშროების საბჭოს მორიგ სხდომაზე.

20 მილიონი ეკიუ დაზარალებულ ქვეყნებს

25 იანვარს ეროგაერთიანებებთან საქართველოს მუდმივმა წარმომადგენელმა, ელჩმა კონსტანტინე ზალდასტანიშვილმა რწმუნებათა სიგელი გადასცა ევროკავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელს, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს გიუნტერ ფერჰოიგენს.

ოფიციალური ცერემონიის შემდეგ გამართულ შეხვედრაზე ევროკავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელმა დაადასტურა საბჭოს სრული მხარდაჭერა საქართველოში მიმდინარე დემოკრატიული და ეკონომიკური რეფორმებისადმი, აგრეთვე, რომ ევროკავშირმა რუსეთის ფინანსური კრიზისით დაზარალებული ხუთი ქვეყნისათვის, რომელთა შორის არის საქართველო, ფინანსური დახმარების სახით 20 მილიონი ეკიუ გამოყო.

ინფორმაციები მოგვაწოდა: საქინფორმმა.

აღმასრულებელი ხელისუფლება მუშაობს

პრივატიზაცია თვითმიზანი კი არა, ობიექტების რესტრუქტურიზაციისა და მოდერნიზაციისათვის ინვესტიციების მოზიდვის შესაძლებლობაა

(პირველი გვერდიდან)

როგორც ედუარდ შევარდნაძემ თქვა, სწორედ ასეთი თვალსაზრისით უნდა განვიხილოთ სახელმწიფო ქონების პრივატიზაციის პროცესი და აქ საჭიროა ამ ობიექტების არა გაყიდვის ზუსტად აწონ-დაწონილი სტრატეგია, არამედ ინვესტიციების მოზიდვის სტრატეგია მათი განვითარებისა და სრულყოფის მიზნით.

სწორედ ასეთი სტრატეგია, რომელიც ითვალისწინებს ტელეკომუნიკაციის სექტორის, ფოთის საზღვაო ნავსადგურის, აგრეთვე ელექტროგანმანაწილებელი კომპანიებისა და გენერაციის ობიექტების რესტრუქტურიზაციასა და მოდერნიზაციას, მთავრობას წარმოუდგინა სახელმწიფო ქონების მართვის მინისტრმა მიხეილ უკლებამ. თითოეულ ამ დოკუმენტში ზუსტად არის მონიშნული როგორც ამ საწარმოებისა და ობიექტების განსახელმწიფოებრიობის კონკრეტული მიზნები, ისე მათი განხორციელების მექანიზმები. კერძოდ, აღინიშნა, რომ ტელეკომუნიკაციის პრივატიზაციაც, მაგალითად, ამ სექტორის ამა თუ იმ ობიექტის გადაცემაც სტრატეგიული ინვესტორისათვის დროებით, 20-25 წლის ვადით მართვა-გამგეობისათვის, აუცილებლად უნდა განხორციელდეს საერთაშორისო კონკურსის მეშვეობით ფინანსური მრჩევლის – საინვესტიციო ბანკის მონაწილეობით. ამასთან, თავად საინვესტიციო ბანკიც უნდა შეირჩეს საერთაშორისო ტენდერის შედეგების მიხედვით, როგორც ეს მოხდა „თელასის“ პრივატიზაციის დროს.

მაგრამ, თუ საქმისადმი ასეთ მიდგომას დაეთანხმა პრაქტიკულად ყველა, სრულიად საწინააღმდეგო თვალსაზრისი გამოთქვეს სხდომაზე იმ საკითხის შესახებ, რომ საჭიროა დარგში შეიქმნას დამოუკიდებელი ეროვნული მარეგულირებელი კომისია, რომელსაც დაეკისრება მომსახურების ტარიფებისა და ლიცენზიის დადგენის როლი. და, თუმცა სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს აზრით, ასეთი კომისია ვერ გამოხატავს უწყების პოზიციას და ვერ დაიცავს როგორც ინვესტორის, ისე მომხმარებლის ინტერესებს, ამას ბევრი არ დაეთანხმა, მიიჩნია, რომ ეს ფუნქციები უნდა იკისროს შესაბამისმა სამინისტრომ, ამ შემთხვევაში, კავშირგაბმულობისა და ფოსტის სამინისტრომ. ქვეყნის პრეზიდენტის თქმით, [illegible] სამინისტრო უნდა მონაწილეობდეს სატარიფო პოლიტიკის ფორმირებაში, იყოს ტელესაკომუნიკაციო სექტორის მართვის მთელი პროცესის რეგულატორი. ამასთან დაკავშირებით, ედუარდ შევარდნაძემ თქვა, რომ სჯობს უკეთ შევისწავლოთ იმ ქვეყნების გამოცდილება, რომლებიც თავიანთი მასშტაბითა და პოტენციალით უფრო ახლოს დგანან საქართველოსთან, და რომლებისთვისაც ეს პროცესი უკვე განვლილი ეტაპია. მან ხაზი გაუსვა, რომ უნდა შეიქმნას ისეთი სისტემა, რომელიც შესაძლებლობას მოგვცემს ყველა ნიუანსის გათვალისწინებით მაქსიმალურად გამოვავლინოთ ქვეყნის პოტენციური შესაძლებლობანი, კერძოდ, მისი ხელსაყრელი გეოგრაფიული მდებარეობა, სატრანზიტო ფუნქცია, არ შევუქმნათ ბარიერები ინვესტორებს, რომლებიც ინტერესს იჩენენ საქართველოსადმი.

პრეზიდენტის შეფასებით, საკმაოდ სერიოზულად არის მომზადებული ფოთის საზღვაო ნავსადგურის რესტრუქტურიზაციის სტრატეგიის პროექტი. არადა, მას მიაჩნია, რომ მთავრობის სხდომაზე მის დაწერილებით განხილვამდე ამ დოკუმენტს უნდა გაეცნონ თავად ფოთის მცხოვრებნი, საქალაქო აქტივი. ედუარდ შევარდნაძემ აღნიშნა, რომ სახელმწიფო ქონების მართვის, ეკონომიკის, ტრანსპორტის მინისტრები სახელმწიფო მინისტრთან ერთად უნდა ჩავიდნენ ფოთში, შეხვდნენ მხარის, ქალაქისა და ნავსადგურის ხელმძღვანელობას, საზოგადოებრიობას, რათა ერთხელ კიდევ ერთად განიხილონ ამ ქალაქ-ნავსადგურის მომავალთან დაკავშირებული ყველა საკითხი, ნავსადგურისა, რომელიც ერთ-ერთი საკვანძო რგოლია ევრაზიის სატრანსპორტო დერეფანში. სხვათა შორის, სხდომაზე შეეხნენ მთლიანად საქართველოს სანავსადგურო მეურნეობის განვითარების პერსპექტივას, მისი პოტენციალის გადიდების შესაძლებლობებს. კერძოდ, ერთსულოვნად დაუჭირეს მხარი ქვეყნის პრეზიდენტის ამასწინანდელ განკარგულებას, რომლითაც მოწონებულია ტრანსპორტის სამინისტროსა და საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფის სამსახურის წინადადება სოფელ ანაკლიაში წყალღრმა საზღვაო ნავსადგურის შექმნის შესახებ. აღინიშნა, რომ შესაბამისი სამინისტროები და უწყებები უკვე შეუდგნენ საპროექტო წინადადების შესწავლას. როგორც სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონში პრეზიდენტის რწმუნებულმა ბონდო ჯიქიამ განაცხადა, რეგიონის მოსახლეობა მადლობით შეხვდა გადაწყვეტილებას ამ ნავსადგურის შექმნის შესახებ, რომელიც ხელს შეუწყობს მხარისა და მთლიანად ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას. მან თქვა, რომ დაიწყო ამ ძალიან პერსპექტიული სატრანსპორტო ობიექტის მშენებლობისათვის ტერიტორიის გამოყოფის სამუშაოები.

საგნობრივი სჯა-ბაასი მიმდინარეობდა სხდომაზე ელექტროგანმანაწილებელი კომპანიებისა და გენერაციის ობიექტების რესტრუქტურიზაციისათვის მოქმედების პროგრამის შესახებაც. დაგეგმილია, რომ უკვე 1 აპრილიდან დაიწყება მთელი რიგი ჰიდროელექტროსადგურების განსახელმწიფოებრიობა ან დროებითი პოტენციური ინვესტორების მართვა-გამგეობაში აქციათა პაკეტების გადაცემა, რაც ქვეყნის ენერგოსისტემის კომპანიის პრივატიზაციის სტრატეგიის შემადგენელი ნაწილია. სათბობისა და ენერგეტიკის მინისტრს თეიმურაზ გიორგაძეს მიაჩნია, რომ საპრივატიზაციო ობიექტების ნუსხაში უნდა შეიტანონ თბილისის სრესიც. ამ თვალსაზრისს მხარი დაუჭირა ქვეყნის პრეზიდენტმა, რომლის აზრით, ამჟამად განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება გამანაწილებელი კომპანიების, აგრეთვე ამ საბაზო თბოელექტროსადგურის განსახელმწიფოებრიობას. მან სახელმწიფო მინისტრს დაავალა შეხვდეს ენერგეტიკოსებს და ადმინისტრაციის მეთაურებთან ერთად განიხილონ ყველა საჭირბოროტო პრობლემა და განსაზღვრონ მათი გადაჭრის გზები.

მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილება მთელ რიგ საწარმოებსა და ორგანიზაციებზე 1998 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებული ვადაგადაცილებულ საგადასახადო დავალიანებათა რესტრუქტურიზაციის შესახებ. დამტკიცდა საკითხთა ნუსხა, რომლებიც მთავრობამ უნდა განიხილოს თავის სხდომებზე 1999 წელს.

ედუარდ ედიბერიძე,
საქინფორმის კორ.

სადისკუსიო კლუბი „პრესა“

ბრალდება სინამდვილეს არ შეეფერება

(პირველი გვერდიდან)

ფონდის ნაწილი გამოფენილია თანამედროვე სახვითი ხელოვნების მუზეუმის საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებისა და რაიონების (ბათუმის, ზესტაფონის, თერჯოლის, ტყიბულის, ოზურგეთის) ფილიალებში; ამერიკის შეერთებულ შტატებში, საფრანგეთში, რუსეთში, გერმანიაში, ირანში, თურქეთში, ისრაელში საქართველოს საელჩოებსა და წარმომადგენლობებში. ყველაფერი ეს სათანადო დოკუმენტებით არის გაფორმებული და გადაცემულია მათს დროებით მფლობელობაში. დოკუმენტებში ხაზგასმულია, რომ დროებითი მფლობელი პასუხისმგებელია ნამუშევრების შენახვასა და მოვლა-პატრონობაზე. სპეციალური სამთავრობო გადაწყვეტილების გარეშე ფონდის გასხვისება ან გაყიდვა სისხლის სამართლის დანაშაულია. ამდენად, უსახსრობით გამოწვეული უმძიმესი მდგომარეობის მიუხედავად, რაც გამოიხატება შესაბამისი სტანდარტული პირობების უქონლობასა და ფონდის ექსპონატთა ავადმყოფობაში, ფონდი დაცულია და მის მოვლა-პატრონობას ემსახურება ინფრასტრუქტურა, რომელიც 1988 წლიდან არის შექმნილი.

რესპონდენტის პრეტენზია მიმართული უნდა იყოს მათ მიმართ, ვისაც მან მიჰყიდა (სახელმწიფოს გარდა) საკუთარი ნამუშევრები, თუკი ასეთი არსებობს. სახელმწიფოს მიერ შეძენილი მხატვარ გოგი თოთიბაძის ნამუშევრები დაცულია თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმის ფონდებში. ეს მისთვის კარგად არის ცნობილი, რადგან მუზეუმმა მხატვრის ნამუშევრების რამდენიმე პერსონალური გამოფენა მოაწყო და მერწმუნეთ, მისი თუნდაც ერთი ექსპონატი გამოფენაზე რომ არ დაფიქსირებულიყო, იგი ჩვეული ფორმით მოიკითხავდა მათ. აკი მოიკითხავს კიდეც, თუმც არასწორ მისამართზე!“

საქართველოს კულტურის სამინისტროს პრესცენტრი უფლებამოსილია განაცხადოს, რომ გაზეთ „ალიას“ ფურცლებზე გამოქვეყნებულ ზემოხსენებულ პუბლიკაციაში სამინისტროს მიმართ წაყენებული ბრალდება სინამდვილეს არ შეეფერება და მოკლებულია ყოველგვარ საფუძველს. სამინისტრო კულტურის სფეროში, მათ შორის, სახვით ხელოვნებაში უნდა გამოხატავდეს და შესაძლებლობის ფარგლებში გამოხატავს კიდეც სახელმწიფოებრივ პოზიციებს. რაც შეეხება სხვა, არასახელმწიფო დაწესებულებებს და მათთან გასარკვევ საკითხებს, იმედია, ბატონი გოგი თავად მიხედავს.

საქართველოს კულტურის სამინისტროს პრესცენტრი.

რეფორმა

საქართველოს ეკონომიკის მომავალი

(პირველი გვერდიდან)

მაინც რითი შეიძლება საქართველო ეკონომიკურად ხელსაყრელი იყოს ევროპისთვის და აქედან გამომდინარე, სხვა დანარჩენი მსოფლიოსთვის? ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემად საბაზრო ეკონომიკის ძირითადი პრინციპები უნდა ვიხელმძღვანელოთ, რადგან სწორედ ბაზარია ევროპის და დანარჩენი მსოფლიოს განვითარებული ნაწილის ეკონომიკური სისტემის საფუძველი.

უწინარეს ყოვლისა, მიმზიდველობის თვალსაზრისით, შეფასება უნდა მიეცეს საქართველოს ბაზარს. სამწუხაროდ, ეს შეფასება ვერ იქნება დადებითი, რადგან არა მარტო საქართველოს, არამედ სამხრეთ კავკასიის თუნდაც თეორიული (საქართველოს მიერ დროებით დაკარგული ტერიტორიების და აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის არსებული საომარი დაპირისპირებულობის გამო) ბაზრის მასშტაბი იმდენად მცირეა, რომ ამ ბაზარზე არსებული სამომხმარებლო, თუ საწარმოო მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად სულაც არ არის აუცილებელი ინვესტიციების დაბანდება. საქართველოსა და მთლიანად სამხრეთ კავკასიაში შესაბამისი წარმოების სრულყოფა-განვითარების მიზნით, სავსებით საკმარისია ამ მოთხოვნილების დაკმაყოფილება იმპორტის ხარჯზე. ამ მოსაზრების სისწორეს ასაბუთებს ჩვენი ბოლო წლების გამოცდილება, როცა სტრატეგიული ინვესტორები საქართველოში უმთავრესად გაცნობის (და არა რეალური ქმედების) მიზნით ჩამოდიოდნენ, ხოლო ინვესტიციებს ფაქტობრივად შედარებით წვრილი, ზოგჯერ საეჭვო წარმოშობის და მიზნების მქონე კომპანიები ახორციელებდნენ. თუკი ამასთან ერთად იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ საქართველოს ემეზობლება სამი საკმაოდ დიდი მასშტაბის ბაზრების მქონე ქვეყანა (რუსეთი, თურქეთი და ირანი), სადაც სტრატეგიული ინვესტორების შესვლა თავისთავად ძალზე ხელსაყრელია, გასაგები გახდება, რომ საქართველოსა და მთლიანად სამხრეთ კავკასიის მოთხოვნა შეიძლება დაკმაყოფილდეს, უწინარეს ყოვლისა,ხსენებული ქვეყნებიდან იმპორტით. მაშასადამე, საქართველო მასში არსებული სამომხმარებლო თუ საწარმოო მოთხოვნილების დაკმაყოფილების კუთხით არც ევროპისათვის და, მით უმეტეს, არც სხვა დანარჩენი მსოფლიოსათვის სტრატეგიულად საინტერესო არ არის.

შეიძლება დავასკვნათ, რომ საქართველო თავისი რესურსული თუ სამომხმარებლო ბაზრების მასშტაბის მიხედვით იმდენად მცირეა, რომ სხვა თანაბარ პირობებში, ცივილიზებულ სამყაროს სერიოზული ინტეგრაციული ხასიათის მქონე პროექტების განხორციელებაში ეკონომიკურად ვერ დააინტერესებს.

ამ თითქოსდა უიმედო სიტუაციიდან გამოსავალი უნდა ვეძებოთ საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოს, **საერთაშორისო ეკონომიკურ ფუნქციაში.** თანამედროვე მსოფლიოში თითოეულ სახელმწიფოს აქვს გარკვეული ფუნქცია და იმის მიხედვით, თუ ეს უკანასკნელი რამდენად თავსებადია სხვა სახელმწიფოთა საერთაშორისო ეკონომიკურ ფუნქციებთან, განსაზღვრავს მოცემული კონკრეტული სახელმწიფოს როლს მსოფლიო ინტეგრაციულ პროცესში.

გეოგრაფიაზე ბევრად მეტი...

საერთაშორისო ურთიერთობებში (მათ შორის ეკონომიკურშიც) ჩამოყალიბებულია ორი, დღეს უკვე კლასიკურად ქცეული სქემა – „აღმოსავლეთი-დასავლეთი“ და „ჩრდილოეთი-სამხრეთი“.

ზოგადად ითვლება, რომ „დასავლეთი“ ეკონომიკურად და სრულყოფილი დემოკრატიული ინსტიტუტების მხრივ უფრო განვითარებულია, ვიდრე „აღმოსავლეთი“. აქედან გამომდინარე, ეკონომიკისა და დემოკრატიის მიღწევები ვრცელდება დასავლეთიდან აღმოსავლეთისაკენ. ბუნებრივია, ეს სქემა პირობითი ხასიათისაა, რაც ყველაზე რელიეფურად ჩანს იაპონიის მაგალითით, რომელიც ეკონომიკური განვითარებულობის თვალსაზრისით ბევრ „დასავლურ“ ქვეყანას უსწრებს.

კიდევ უფრო მეტი პირობითობით ხასიათდება სქემა „ჩრდილოეთი-სამხრეთი“, რადგანაც აშშ, კანადა და ჩრდილოეთ ევროპის სახელმწიფოები უფრო განვითარებულია (როგორც ეკონომიკურად, ისე დემოკრატიული ინსტიტუტების თვალსაზრისით), ვიდრე შესაბამისად მათი სამხრეთით განლაგებული ქვეყნები, მაგრამ ეს დებულება ევრანაირად ვერ გავრცელდება ეკონომიკურად და დემოკრატიული ინსტიტუტების განვითარების მხრივ ჩამორჩენილ რუსეთზე.

საქართველოს საერთაშორისო ეკონომიკური ფუნქციის გამოსაკვეთად აუცილებელია მისი ადგილის განსაზღვრა მოცემულ სქემაში „აღმოსავლეთი-დასავლეთი“ და „ჩრდილოეთი-სამხრეთი“.

როგორც ვთქვით, „დასავლეთი“ ეკონომიკურად ბევრად უფრო განვითარებულია, ვიდრე „აღმოსავლეთი“, მაშინ როცა უკანასკნელი მდიდარია ბუნებრივი რესურსებით, მაგრამ თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და მაღალხარისხიანი მზა პროდუქტების მწვავე დეფიციტს განიცდის. საბაზრო ეკონომიკის პრინციპების შესაბამისად, მოთხოვნა-მიწოდებაში წონასწორობის მიღწევის აუცილებლობიდან გამომდინარე, დღის წესრიგში დგება „აღმოსავლეთ-დასავლეთის“ ორმხრივი მიმართულებით სატრანსპორტო ნაკადების გააქტიურება, რომელთა საშუალებითაც აღმოსავლეთიდან დასავლეთში გაიგზავნება სხვადასხვა ბუნებრივი რესურსი, ხოლო დასავლეთიდან აღმოსავლეთისაკენ სამომხმარებლო, თუ საწარმოო დანიშნულების მზა პროდუქცია. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, დღის წესრიგში დადგა ევროპასა და აზიას შორის დამაკავშირებელი ისეთი სატრანსპორტო დერეფნის შექმნის აუცილებლობა, რომელიც, ერთი მხრივ, უმოკლესი მანძილი იქნება ამ ორ კონტინენტს შორის სატრანსპორტო კავშირისათვის, ხოლო, მეორე მხრივ, სხვა თანაბარ პირობებში, მაქსიმალურად უსაფრთხო. სწორედ ასეთი დერეფნის მნიშვნელოვანი მონაკვეთი გადის სამხრეთ კავკასიაზე და, კერძოდ, ორ ქვეყანაზე – საქართველოსა და აზერბაიჯანზე. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ნებისმიერი სატრანსპორტო დერეფნის ფორმირებისას გასათვალისწინებელია არსებული ისტორიული გამოცდილებაც, რადგან ჩვენი წინაპრებიც იმავე პრინციპებით ხელმძღვანელობდნენ (მანძილის სიმოკლე და ტრანსპორტირების უსაფრთხოება), რითაც თანამედროვენი. აქედან გამომდინარე, ევროპა-კავკასია-აზიის სატრანსპორტო დერეფანი სხვა არაფერია თუ არა ისტორიული „აბრეშუმის გზის“ განახლებული ვარიანტი.

მართალია რუსეთი ამ ეტაპზე, როგორც უკვე აღინიშნა, ეკონომიკურადაც და დემოკრატიული ინსტიტუტების განვითარების მიხედვით, ჩამორჩენილი ქვეყანაა, მაგრამ გეოპოლიტიკური თვალსაზრისით შეუძლებელია პერსპექტიულად არ ჩაითვალოს სქემა „ჩრდილოეთი-სამხრეთი“. კერძოდ, საქართველოს შემთხვევაში როგორც „ჩრდილოეთი“ (რუსეთი), ისე „სამხრეთი“ (ისლამური სამყარო) მდიდარია სხვადასხვა ურთიერთშემავსებელი რესურსით. მაშასადამე, გარკვეული პერსპექტივა აქვს ორმხრივ სასაქონლო ნაკადს ჩრდილოეთი-სამხრეთის მიმართულებით, მაგრამ მისი რეალური ამოქმედება უკავშირდება ისეთი მწვავე პრობლემის გადაწყვეტას, როგორიცაა აფხაზეთი. სწორედ ამ პრობლემაშია კონცენტრირებული რუსული იმპერიული აზროვნების, რუსი და ქართველი რევანშისტების ძირითადი მიზნები და მათი მიღწევის გზები. აქედან გამომდინარე, „ჩრდილოეთი-სამხრეთის“ საქართველოზე გამავალი შესაძლო სატრანსპორტო დერეფნის ამოქმედება უახლოეს პერიოდში ნაკლებ სავარაუდოა (ის უფრო მორეული პერსპექტივის კუთხით შეიძლება განვიხილოთ).

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ ორი ხსენებული სქემიდან („აღმოსავლეთი-დასავლეთი“ და „ჩრდილოეთი-სამხრეთი“) დღეისათვის ეკონომიკურად (და არა მარტო ეკონომიკურად) რეალურია მხოლოდ პირველი. ამან საფუძველი შეუქმნა ახალი, „აღმოსავლეთ-სამხრეთი“ სქემის წარმოშობას, რაც სავსებით ბუნებრივად ასახავს აღმოსავლეთ და სამხრეთ ისლამურ სამყაროთა შორის რესურსული სასაქონლო ნაკადების გააქტიურების აუცილებლობას.

ევროპა-კავკასია-აზიის სატრანსპორტო დერეფნის, განახლებული „აბრეშუმის გზის“ იდეის სულისჩამდგმელი საქართველო და, კერძოდ, მისი პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძეა, რომელსაც დიდი ძალისხმევა დასჭირდა იმისათვის, რომ მთელი მსოფლიოსათვის დაემტკიცებინა ამ სატრანსპორტო მარშრუტის განსაკუთრებული მომგებიანობა, საერთოდ მისი ეკონომიკური მიმზიდველობა.

ევროპა-კავკასია-აზიის სატრანსპორტო დერეფნის ფონზე საქართველო ძალზედ მნიშვნელოვან საერთაშორისო ეკონომიკურ ფუნქციას იძენს, რადგან იგი ამ დერეფნის მნიშვნელოვანი მონაკვეთი ხდება. სწორედ ამის გამო სტრატეგიული ინვესტორებისათვის საქართველო უკვე განიხილება, როგორც ყურადსაღები ქვეყანა.

მასში განხორციელებული ინვესტიციის ეფექტიანობა აღარ განისაზღვრება საქართველოს ან თუნდაც მთელი სამხრეთ კავკასიის ბაზრის მასშტაბით, ვინაიდან სატრანსპორტო არტერიის გათვალისწინებით ეს უკანასკნელი მნიშვნელოვნად შეიძლება გაიზარდოს ერთდროულად ორი – ევროპისა და აზიის – მიმართულებით.

ვლადიმერ პაპავა,
საქართველოს ეკონომიკის მინისტრი.

(დასასრული იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ №22.

მცხეთა-მთიანეთის მხარე

შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს თითოეულ მხარეში არსებული მდგომარეობის ანალიზი გარკვეულწილად 1999 წლისთვის – ქვეყნის ისტორიაში გარდამტეხი წლისთვის – უკეთესად მომზადების წინაპირობას ქმნის და ამიტომაც განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა კონკრეტული დარგების ხელმძღვანელთა სახელმწიფოებრივ მიდგომას ქვეყნის აღმშენებლობისათვის, სახელმწიფოებრივი განმტკიცებისათვის აუცილებელი კონკრეტული საკითხებისადმი.

მცხეთა-მთიანეთის მხარის 1998 წლის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების შედეგების შესახებ იმსჯელეს მცხეთაში ამას წინათ გამართულ თათბირზე, რომელსაც მაჟორიტარი დეპუტატები დავით ზეიკიძე და თამაზ მეჭიაური, პრეზიდენტის რეგიონული პოლიტიკისა და მართვის სამსახურის მცხეთა-მთიანეთის მხარის კოორდინატორი კორნელი სამუკაშვილი ესწრებოდნენ.

სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილის თამაზ მანჯგალაძის ვრცელი მოხსენების შემდეგ მხარის კონტროლის პალატის ბიუროს უფროსმა გია მერაბიშვილმა, მცხეთის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარემ არმაზ მამანაურმა, ახალგორის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარემ ნუგზარ თინიკაშვილმა, თიანეთის გამგეობის თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ მაყვალა ნაკვეთაურმა, დუშეთის საფინანსო განყოფილების უფროსმა ტარიელ ბეკურიშვილმა, მხარის საფინანსო განყოფილების უფროსის მოადგილემ დავით ხოსრუაშვილმა მხარეში, რაიონებში თუ კონკრეტულ დარგებში არსებულ პრობლემებზე ისაუბრეს.

ჩვენი გაზეთის დღევანდელ გვერდში ფრაგმენტულად წარმოგიდგენთ მცხეთაში მოსმენილ-ნანახს. ვფიქრობთ, მკითხველისთვის უპრიანი იქნება, თუკი იმ თემებს წამოვწევთ, სადაც უფრო მეტად სჭირდებათ თანადგომა პრობლემის მოგვარებისათვის.

თამაზ მანჯგალაძე.

ცხვრის მოშენების მსურველი 1000 კაცი ხუმრობა არ გახლავთ, შენი ჭირიმე!

როგორც მხარეში პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული ამბობს, მცხეთა-მთიანეთში ტრადიციულად განვითარებული იყო მეცხვარეობა-მესაქონლეობის მეურნეობა, რომლის ლიდერად დუშეთის რაიონი მოიაზრებოდა. თუ ათვლის წერტილად 1990 წელს ავიღებთ, იმ პერიოდისთვის მხარის საზოგადოებრივ და კერძო სექტორს ორ მილიონამდე ცხვარი ჰყავდა. სამწუხაროდ, 1990-94 წლებში მთის ეს ყველაზე მნიშვნელოვანი დოვლათი ფაქტობრივად განადგურდა და საზაფხულო იალაღებს ორიოდე ათასი სული ცხვარიღა შემორჩა. რა თქმა უნდა, ცხვრის სულადობის შემცირება მხოლოდ სუბიექტურ ფაქტორებს არ გამოუწვევია. აქ ობიექტურმა და პოლიტიკურმა ვითარებამაც ითამაშა გარკვეული როლი, მაგრამ მაშინდელ ადგილობრივ ხელმძღვანელებს მეტი ძალისხმევა რომ გამოეჩინათ, დღეს მთა ასეთ სავალალო მდგომარეობაში არ აღმოჩნდებოდა. 1994 წლიდან ყინული როგორც იქნა დაიძრა და დღეისათვის მხარე 75 ათას სულ ცხვარზე მეტს ითვლის, მაგრამ დარგის გამოსწორების თვალსაზრისით ეს მხოლოდ ზღვაში წვეთია.

გარდა ეკონომიკური მხარისა, მთაში მოსახლეობის მიგრაციული პროცესების შეჩერების ძირითადი პირობა მეცხოველეობის და განსაკუთრებით მეცხვარეობის შენარჩუნებაა. სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილემ თამაზ მანჯგალაძემ შემაჯამებელი თათბირის მონაწილეებს აცნობა, რომ მხარეში არსებული საძოვრების (რომლის ფართობი 235 ათასი ჰექტარია) მხოლოდ 10-15 პროცენტი არის გამოყენებული.

მთის მოსახლეობას დიდი სურვილი აქვს მოაშენოს ცხვარი. ამაზე მეტყველებს როგორც სამხარეო აპარატში, ისე რაიონულ გამგეობებში ცხვრის შეძენის მსურველთა მოზღვავება, მათი რიცხვი კი 1000 კაცს აღემატება. მაგრამ ამისათვის მარტო სურვილი არ არის საკმარისი, საჭიროა სახელმწიფოს მხრიდან დახმარება და ეს უნდა მოხდეს უახლოეს პერიოდში, თორემ შეიძლება 4-5 წლის შემდეგ ტრადიციას საფუძველი საბოლოოდ შეერყეს და მთაში ცხვრის მოშენების მსურველი აღარც იყოს.

ამ საკითხზე იმდენია ნათქვამი, რომ ძნელია, ახალი რაიმე ითქვას, მაგრამ ერთი მაინც უნდა აღინიშნოს: თუ გვინდა მთაში მოსახლეობა შევინარჩუნოთ, საჭიროა უახლოეს მომავალში სამთავრობო დონეზე საბოლოოდ გადაწყდეს ყიზლარის ზამთრის საძოვრების შემდგომი გამოყენების საკითხი და გამოიძებნოს სახსრები – **მეცხვარეობის აღორძინებისათვის შეღავათიანი კრედიტებია საჭირო.**

საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 31 დეკემბრის ბრძანებულება „დუშეთის რაიონის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების შესახებ", უპირველესად, რაიონში თუშური ცხვრის სულადობის მოშენება-გამრავლებისათვის საჭირო აუცილებელ ღონისძიებათა განხორციელებას ითვალისწინებს. მთის პრობლემებისადმი სახელმწიფოებრივი ზრუნვის თვალსაზრისით, მრავლისმეტყველია ის ფაქტიც, რომ აღნიშნული ბრძანებულების შესრულების მიმდინარეობა მთავრობის სხდომამ შარშან, 18 ნოემბერს მოისმინა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მთის სასიცოცხლო პირობებისათვის აუცილებელი წინადადებების განხილვას სახელმწიფო სტრუქტურის ზოგიერთი პასუხისმგებელი მუშაკის ბიუროკრატიულ-ჩინოვნიკური ბარიერი ეღობება, რაც ხელისუფლების მიერ გატარებულ სახელმწიფო პოლიტიკას ჩიხში აქცევს და ქვეყნის წინააღმდეგ მიმართულ საბოტაჟად შეიძლება აღეიქვათ.

ყველას უნდა გვახსოვდეს, რომ როგორც მთის, ასევე მთელი ქვეყნის ჰარმონიული განვითარება მხოლოდ ერთიანი ძალისხმევითაა შესაძლებელი.

მთას რომ დაუბრუნდეს... ქალაქელი

მცხეთა-მთიანეთის მხარემ სახელმწიფო ბიუჯეტის როგორც ცენტრალური, ასევე ადგილობრივი შემოსავლების გეგმა დიდი გადაჭარბებით შეასრულა – ცენტრალური 122.6 პროცენტით, ადგილობრივი 101.4 პროცენტით, მთლიანობაში 112 პროცენტით. გადაჭარბებად არ ჩამეთვლება, თუ ვიტყვით, რომ ეს ერთ-ერთი საუკეთესო მაჩვენებელია ქვეყანაში, რის გამოც დარბაზში საერთო კმაყოფილების ატმოსფერო სუფევდა, თუ არ ჩავთვლით თვით პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის პოზიციას. მისი აზრით, მცხეთა-მთიანეთის მხარეს უფრო დიდი ბიუჯეტის „აწევა" შეუძლია და დარბაზს ციფრებთან კეკლუცობის ტენდენციისგან თავის შეკავება შესთავაზა. გაგვაკვირვა რწმუნებულის პოზიციამ. როდესაც ყველა ცდილობს ადგილობრივი და ცენტრალური ბიუჯეტი ისეთ ციფრებში ჩაატიოს, რომ შემდეგ აუტკივარი თავი ძალით არ აიტკივოს, კობა ბუჩუკური გამიზნულად მიდის აუტკივარის ძალადატკივების პოლიტიკისკენ.

დამსწრეთა გაკვირვება სახელმწიფო მოხელის მიერ ქვეყნის შენებისათვის სახელმწიფოებრივმა და მამულიშვილურმა მიდგომამ სასიამოვნო შეგრძნებად შეცვალა, რადგან მივხვდით, რომ იგი უპირველესად მთის შვილია, რომელიც თავისი მხარის აღორძინებისათვის იბრძვის და არაა სავარძელს მიჯაჭვული და მასზედ ჩაბღაუჭებული ჩინოვნიკი.

გარდა გაზრდილი ბიუჯეტის მიღება-დამტკიცებისა, რომლის შესრულებაც მთაში არსებული ეკონომიკური ბერკეტების მძლავრმა ამოქმედებამ და რეზერვების განუწყვეტელმა ძიებამ უნდა უზრუნველყოს, დღის წესრიგში მაინც აუცილებელი ხდება იმ კანონის მიღება, რომელიც საქართველოს პარლამენტში განსახილველად შესულ პროექტში „მთის კანონის" სახელით არის ცნობილი.

საქართველოს მთას – თავისი ბუნებით, წიაღისეული სიმდიდრეებით, სტრატეგიული დანიშნულებით – ახალ სიმაღლეებზე გასვლის დიდი შესაძლებლობა აქვს. მთავარია, მას ახლა გავუმაგროთ ზურგი და დავეხმაროთ კანონიერი და კონსტიტუციური, კანონით გათვალისწინებული შეღავათიანი პირობებით, რომელიც შემდგომში ასმაგ და მეტ უკუგებას მისცემს ქვეყანას. მთის კანონის პროექტში გათვალისწინებული შეღავათები ჩვენი თავკომბალას დამსგავსებული დედაქალაქიდან ბევრ ძლიერ და სოლიდურ წარმოებას უბიძგებს მთისკენ გადაბარგებას, რაც იქ არსებული ბუნებრივი და რელიეფური რეზერვების მაქსიმალურად გამოყენების, მოსახლეობის ადგილზე დასაქმების და საქართველოს მთიანეთის აღორძინების საშუალებას იძლევა. ამ შემთხვევაში ზოგიერთი ოპოზიციური პარტიის მიერ „მთის კანონის" ირგვლივ გაკეთებული პოპულისტური განცხადებები, რაც უკვე ბოლო დროს სრულიად გამჭვირვალე გახდა, ზედმეტად მოჩანს.

გრიგალი, რომელიც ჟინვალიდან წამოსულმა სიომ არ უნდა გამოიწვიოს

მცხეთა-მთიანეთში განთავსებული საწარმო ობიექტებიდან პირველობა ისეთ გიგანტებს ეკუთვნის, როგორიც ქსნის მინის ტარის ქარხანა, ზაჰესი და ჟინვალჰესია. რვა წლის უმოქმედო და ამჟამად პრივატიზებულმა ქსნის მინის ტარის ქარხანამ გასული წლის ექვს თვეში უკვე მოასწრო 12 მილიონი დოლარის ღირებულების პროდუქციის წარმოება და მისი ამოქმედებით არა მხოლოდ რეგიონს, არამედ მთლიანად ქვეყანას შეემატა ერთ-ერთი მძლავრი საწარმო.

ცალკე აღნიშვნის ღირსია ჟინვალჰესი, რომლის წყალგამტარიანობის სისტემაც ამჟამად სავალალო მდგომარეობაშია და სასწრაფო და გადაუდებელი აღდგენითი სამუშაოების ჩატარებას მოითხოვს. ჟინვალს თავისი საპროექტო სიმძლავრით საქართველოს ენერგოსისტემაში სერიოზული განცხადების გაკეთება შეუძლია, მაგრამ მისი ძირითადი დანიშნულება მაინც დედაქალაქის სასმელი წყლით მომარაგებაა, რომლის ხვედრითი წილი ამ საქმეში 87 პროცენტს შეადგენს, ე.ი. თბილისის წყალმომარაგება მთლიანად ჟინვალჰესის გამართულ მუშაობაზეა დამოკიდებული. ჟაკ შირაკის გამონათქვამს არ იყოს, „ლიონში რომ ნიავმა დაუბეროს, პარიზს გრიგალად გადაუვლისო", ასევე ერთმანეთზეა გადაჯაჭვული დედაქალაქი და მცხეთა-მთიანეთის მხარე, რომლის დიდი ნაწილი ფაქტობრივად თბილისის ბუფერულ ზონას წარმოადგენს და ჟინვალიდან წამოსულმა სიომაც შეიძლება თბილისში გრიგალი გამოიწვიოს. ჟინვალჰესის დაზიანებულ გვირაბში გაჩენილი ნაპრალის სიგანე, რომელზედაც სისხლხორცეულადაა დამოკიდებული თბილისისათვის სასმელი წყლის მიწოდება, შარშან ბოლო ექვს თვეში 34 სანტიმეტრით გაიზარდა. ეს კი თითქმის კატასტროფის ტოლფასია. სად არის იმის გარანტია, რომ გვირაბი არ ჩამოიქცევა და დედაქალაქი სასმელი წყლის გარეშე არ დარჩება?! გვირაბის ჩამოქცევის შემთხვევაში დროებითი გვირაბის მშენებლობა, რომელიც დიდხანს გაგრძელდება, 8-10 მილიონი დოლარის ღირებულების სამუშაოებს მოითხოვს, ხოლო მისი ექსპლოატაციის ვადა რამდენიმე თვეს ვერ გადააჭარბებს. კაპიტალური რემონტის ჩატარებისათვის კი წყალმომარაგების გვირაბს 100-120 მილიონი დოლარი დასჭირდება.

ამიტომ ქონების მართვის სამინისტროს პოზიციისაგან განსხვავებით, რომლის სატენდერო პროექტის განხორციელებას შეიძლება წელიწადზე მეტი დასჭირდეს, რაც ჟინვალჰესისთვის მძიმე შედეგების მომტანი იქნება, აბსოლუტურად გამართლებულად მიგვაჩნია მხარის ადმინისტრაციის პოზიცია, რომელსაც საქართველოს პრეზიდენტმაც დაუჭირა მხარი და გამოსცა სპეციალური განკარგულება, რომლის თანახმადაც გვირაბზე არსებული საგანგაშო მდგომარეობის დაძლევისა და ჟინვალჰესის სარეაბილიტაციო პროექტის დაუყოვნებლივ განხორციელების მიზნით საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის, სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროებსა და ჟინვალჰესის ძირითადი ფონდების ბალანსმფლობელს დაევალათ ერთ თვეში უზრუნველყონ საკონსესიო ხელშეკრულების გაფორმება „ჟინვალჰესის განვითარების ჯგუფთან".

აღნიშნული ხელშეკრულება მომზადდა ცნობილი ამერიკული იურიდიული კომპანიის „ბეიკერი და მაკენზის" მიერ ქართველი იურისტების მონაწილეობით და ჩვენი და უცხოელი სპეციალისტების აზრით, ეს არის საქართველოსთვის ყველაზე ოპტიმალური და მისაღები ვარიანტი. ხელშეკრულების თანახმად, რომელიც ამერიკელ პარტნიორებთან ერთად მომზადდა, ჰესის მთლიან მმართველობას ქართული მხარე განახორციელებს, საინვესტიციო თანხა განისაზღვრება 65 მილიონი აშშ დოლარით, საიდანაც 1,5 მილიონი დოლარი უკვე ათვისებულია მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარებისათვის. ეს უკვე ქმნის თბილისის წყალმომარაგების სისტემის გამართულად მუშაობის წინაპირობას და, ამასთან ერთად, ჟინვალჰესს საპროექტო სიმძლავრეზე გასვლის საშუალებას აძლევს, რაც, საბოლოოდ, 130 მეგავატი ელექტროენერგიის მიღების საშუალებას იძლევა. ამას გარდა, გაიზრდება რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საწარმოო სიმძლავრე, საიდანაც ჰესმა რკინა-არმატურის კონსტრუქციები უნდა მიიღოს. მთლიანად რუსთავისა და კასპის ცემენტის ქარხნები უზრუნველყოფენ სარემონტო სამუშაოებისათვის საჭირო 150 000 ტონა ცემენტის წარმოებას და, რაც მთავარია, სამშობლოში დაბრუნდება და დასაქმდება რუსეთსა და სხვა ქვეყნებში უმუშევრობის მიზეზით გაფანტული 800-მდე ჟინვალში მაცხოვრებელი გვირაბგამყვანი, სპეციალისტი და მუშახელი.

სასამართლო რეფორმის მიმდინარეობა, პოლიციელთა სოციალური მხარდაჭერა, დამნაშავეთა სამყაროსთან ბრძოლა, ადამიანის უფლებების დაცვა, – აი, ის ძირითადი საკითხები, რაზეც ყურადღებას ამახვილებენ მხარის სამართალდამცავი ორგანოების ხელმძღვანელები და რაზეც ბჭობდნენ კიდეც საქართველოს პროკურატურის სასწავლო ცენტრის ხელმძღვანელის ალექსანდრე შუშანაშვილის და შინაგან საქმეთა სამინისტროს ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლისა და სისხლის სამართლის სამძებრო მთავარი სამმართველოს უფროსის რეზო ფოჩხუას თანდასწრებით.

შინაგან საქმეთა სამხარეო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსმა, პოლიციის პოლკოვნიკმა ჯემალ ჯიქურაულმა და მცხეთა-მთიანეთის ოლქის პროკურორმა, იუსტიციის უფროსმა მრჩეველმა ელგუჯა საბაურმა ამომწურავად მიმოიხილეს მხარეში არსებული მდგომარეობა, მცხეთის შს სამმართველოს უფროსმა ქუჩუკი სოხაძემ, დუშეთისა და ახალგორის პოლიციის უფროსებმა პავლე კობიაშვილმა და ნოდარ კასრაძემ, ყაზბეგის რაიონის პროკურორმა გია ჯანუყაშვილმა კი ადგილობრივ პრობლემებზე ისაუბრეს.

სასამართლო რეფორმის მიმდინარეობის შესახებ კამათმა მთელი დარბაზი დამუხტა. ბატონ ალექსანდრე შუშანაშვილთან საუბარში მცხეთის რაიონის სასამართლოს თავმჯდომარე დავით ერქვანია ჩაერთო. პარლამენტარმა დავით ზეიკიძემ კი მადლობა გადაუხადა პრეზიდენტის რწმუნებულს კობა ბუჩუკურს, მცხეთის გამგებელს არმაზ მამანაურს, მხარის სამართალდამცავი ორგანოების ხელმძღვანელებს ჯემალ ჯიქურაულს, ელგუჯა საბაურს და ნუგზარ კერესელიძეს ერთსულოვნებისათვის დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლაში, ხალხზე და სახელმწიფოს სიძლიერეზე ზრუნვისათვის.

გთავაზობთ ფრაგმენტებს ჯემალ ჯიქურაულის და ელგუჯა საბაურის გამოსვლებიდან.

ჯემალ ჯიქურაული, მცხეთა-მთიანეთის სამხარეო შს მთავარი სამმართველოს უფროსი, პოლიციის პოლკოვნიკი:

სადღეისოდ მხარის პოლიცია მთლიანად ფლობს და აკონტროლებს კრიმინალურ ვითარებას, სისტემატურად ატარებს დანაშაულის გამოვლენის, გახსნის, დამნაშავე პირთა დაკავების, სამართალდარღვევათა ოპერატიული აღკვეთის პროფილაქტიკურ ღონისძიებებს.

გარკვეული მუშაობა ტარდება ადამიანის უფლებათა დაცვისათვის. სამხარეო შს მთავარი სამმართველოს შტაბთან შეიქმნა მუდმივმოქმედი კომისია, რომელიც აქტიურად თანამშრომლობს ყველა მოქალაქესთან, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან; საჭიროების შემთხვევაში დახმარებას გაუწევს საზოგადოებას.

1998 წელს მცხეთა-მთიანეთის მხარეში ყველა ხაზით რეგისტრირებულია 490 სისხლის სამართლის დანაშაული, რომელთაგან გახსნილია 433.

ნარკომანიისა და ნარკობიზნესის წინააღმდეგ ბრძოლის ხაზით მხარეში რეგისტრირებულია 31 სისხლის სამართლის დანაშაული, რაც 4 ერთეულით მეტია წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

სამხარეო შს მთავარი სამმართველოს სამოქმედო ტერიტორიაზე განადგურდა 14667 ძირი (1200 კილოგრამი) ველურად მზარდი ნარკოტიკული ნივთიერების შემცველი მცენარე „კანაფი". უკანონო ბრუნვიდან ამოღებულია სხვადასხვა დასახელებისა და რაოდენობის ძლიერმოქმედი ფსიქოტროპული სამედიცინო პრეპარატები.

მართალია, წინა წლებთან შედარებით ყველა მონაცემი გაუმჯობესებულია, მაგრამ აღნიშნული დადებითი შედეგები მთლიანად ვერ ასახავს მხარეში არსებულ რეალურ სიტუაციას. განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვს საზღვრისპირა რაიონები და დუშეთის რაიონის მთიანი მხარე, სადაც ქვეყნის საზღვრები დაუცველია.

მიუხედავად იმისა, რომ 6 ერთეულით იკლო არასრულწლოვანთა დანაშაულმა, ურთულეს პრობლემად რჩება არასრულწლოვანთა სამართლებრივი აღზრდა, ამ კატეგორიის დანაშაულის პროფილაქტიკა. მისი გადაჭრა შესაძლებელია მხოლოდ სკოლის, ოჯახის, არასრულწლოვანთა საქმეების ინსპექციისა და საზოგადოებრიობის ჰარმონიული, კომპლექსური მუშაობის საფუძველზე, რაც დღევანდელ პირობებში ძნელად მისაღწევია.

ჩვენს წინაშე მდგარი ამოცანების წარმატებით შესრულება მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია კადრებისა და პირად შემადგენლობასთან მუშაობის ეფექტიანობაზე, იმაზე, თუ როგორ ვახორციელებთ კადრების შერჩევა-განაწილებას, როგორ ვზრუნავთ პირადი შემადგენლობის ხარისხობრივი გაუმჯობესებისა და მათი პროფესიული მომზადების დონის ამაღლებისათვის. აღნიშნული საკითხებისადმი პრინციპულმა მიდგომამ და წინა პლანზე წამოწევამ, ვფიქრობ, დადებითი შედეგი გამოიღო.

მხარეში კრიმინოგენული ვითარების ერთგვარი გაჯანსაღება მიღწეულია პოლიციის ადგილობრივი ორგანოების ერთობლივი ძალისხმევის შედეგად, რამაც მეტ-ნაკლები წვლილი მიუძღვის მცხეთის შს სამმართველოს, დუშეთის, ყაზბეგის, თიანეთისა და ახალგორის შს რაიგანყოფილებებს, თუმცა პრობლემები მათაც აქვთ.

სამორიგეო ნაწილები და დროებითი მოთავსების იზოლატორები მოითხოვენ სპეცავტომანქანებითა და კავშირის თანამედროვე საშუალებებით აღჭურვას, რაც ართულებს ოპერატიული ინფორმაციების მიღებას და აბრკოლებს სათანადო ღონისძიებების გატარებას. ასევე აუცილებელია ზრუნვა პოლიციელთა სათანადო ეკიპირებასა და ჩაცმა-დახურვისათვის. ყოველივე ეს თანხებთან არის დაკავშირებული, რაც ჩვენ არ გაგვაჩნია.

პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული:

უნდა შევეჩვიოთ პასუხისმგებლობას

დამსახურებისამებრ მიეზღვება ყველას

მიუხედავად იმისა, რომ მხარემ მთლიანობაში წარმატებით გაართვა თავი ადგილობრივი და ცენტრალური ბიუჯეტის შესრულების საქმეს, პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის კობა ბუჩუკურის შემაჯამებელი სიტყვა მხარის სოციალურ-ეკონომიკური შედეგების განხილვისას ერთობ მკაცრი და მომთხოვნი გამოდგა. მისი თქმით, ვერც ერთმა რაიონმა ვერ შეძლო არსებული რეზერვის სრული გამოყენება. ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს მიწის საგადასახადო მოსაკრებლის ამოღების მაჩვენებელი. არადა, იგი ადგილობრივი ბიუჯეტის შევსების ერთ-ერთი ძირითადი წყაროა. საგადასახადო სამსახურებს ამ საქმეში შემგუებლური პოზიცია აქვთ, სახელმწიფო მოხელის მხრიდან კი საქმისადმი ასეთი მიდგომა დანაშაულის ტოლფასია. მეპატრონემ მიწასთან დამოკიდებულება უნდა შეიცვალოს, გლეხმა უნდა იგრძნოს, რომ იგი მიწის სრულუფლებიანი პატრონია.

ყაზბეგში, და ნაწილობრივ დუშეთის რაიონშიც, სავალალო მდგომარეობაა ეროვნულ ვალუტასთან მიმართებაში. აქ შესაშური პირობებია იმისათვის, რომ ლარის ადგილი დოლარმა და რუბლმა დაიკავოს. ერთი წლის განმავლობაში სავაჭრო ობიექტებში უცხოური ვალუტის ბრუნვის 32 ფაქტია გამოვლენილი, რაც რეალობისაგან, რა თქმა უნდა, ძალზე შორსაა. ეს საკითხი ორჯერ განიხილა მთავრობის სხდომამ, სამხარეო ადმინისტრაციამ კონკრეტული დავალებები მისცა მაკონტროლებელ ორგანოებს, შედეგი კი კვლავ არ ჩანს. საკითხის გადაწყვეტისას უნდა მივეჩვიოთ პასუხისმგებლობას, ყოველ კონკრეტულ ფაქტზე კონკრეტული თანამდებობის პირი კონკრეტულად აგებს პასუხს.

სახელმწიფო რწმუნებულმა არარეალური უწოდა ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის ტემპს. განა შეიძლება ყაზბეგის რაიონში ჯანმრთელობის დაცვის დაუფინანსებლობაზე გვქონდეს საუბარი იმ დროს, როცა ყაზბეგს თავისი სარეზერვო პოტენციალით სამჯერ დიდი ბიუჯეტის შესრულება შეუძლია?! იმის ნაცვლად, რომ რაიონის ხელმძღვანელები და საგადასახადო სამსახური ბიუჯეტის ზრდის ტენდენციისკენ მიდიოდეს, აქ ბიუჯეტის საგეგმო მაჩვენებლები ხელოვნურად არის შემცირებული.

რატომ ხდება ეს? იმიტომ, რომ ყაზბეგში რაიონის ხელმძღვანელები ვერ ფლობენ სიტუაციას, საგადასახადო და საფინანსო ორგანოები არაკვალიფიციური და უპასუხისმგებლო მუშაკებით არის დაკომპლექტებული. როგორ შეიძლება შევეგუოთ იმ ფაქტს, რომ ყაზბეგში საყოფაცხოვრებო დანიშნულებით მოხმარებული გაზის საფასურის ამოღება ნულის ტოლია. ეს იმ დროს, როდესაც საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების თანახმად, მოხმარებული გაზის საფასურის 90 პროცენტს სახელმწიფო იხდის, ამოსაღები კი საფასურის მხოლოდ 10 პროცენტია. ამიტომ, კიდევ ერთხელ აღვნიშნავ, — განაცხადა რწმუნებულმა, — უნდა შევეჩვიოთ პასუხისმგებლობას. განუხრელად უნდა გატარდეს პრეზიდენტის მიერ დასახული კურსი, ბიუჯეტი უნდა შესრულდეს იმ ვადებში, როგორც ამას პრეზიდენტი, საქართველოს მთავრობა ითხოვს.

ქვეყანა ყველამ ერთად უნდა ვაშენოთ, რაც მხოლოდ მმართველობისა და თვითმმართველობის ორგანოების ჰარმონიული მუშაობით და თითოეული ადამიანის პასუხისმგებლობის გრძნობის ამაღლებით მიიღწევა.

სასამართლო რეფორმასთან დაკავშირებით მხარის სამართალდამცავი ორგანოების თანამშრომელთა ანტირეფორმატორული მსჯელობის გამო შეშფოთება გამოთქვა თავის შემაჯამებელ გამოსვლაში სახელმწიფო რწმუნებულმა კობა ბუჩუკურმა და აღნიშნა, რომ რეფორმა აუცილებლად უნდა განხორციელდეს. მართალია, ის რთულად წარიმართება, მაგრამ როგორიც უნდა იყოს ეს სირთულე, ეტაპობრივად უნდა დავძლიოთ. ის, რომ რეფორმა პიროვნულად ვიღაცის ინტერესებს შეეხო, არ უნდა იქცეს ანტირეფორმისტული განწყობის გასაღვივებლად.

ქვეყნის საერთო განვითარებას ყველამ ერთად უნდა შევუწყოთ ხელი. რეფორმისტული კურსი უნდა იყოს გაზიარებული და საპოლემიკო საკითხებით დისკუსიამდე მივიდეთ, ძალიან რთულად, მაგრამ ჭეშმარიტი აზრი მოვიპოვოთ. აქ კატეგორიულია რეფორმისტული აზრი და ოპოზიციური აზრიც. ამიტომ არ შეიძლება ცალსახა მიდგომა. — ასეთია კობა ბუჩუკურის პოზიცია.

მარშანდელი კრიმინოგენული მდგომარეობის განხილვის შეჯამებისას კი აღნიშნა, რომ იქმნება ისეთი შთაბეჭდილება, თითქოს ყველაფერი დალაგებული და დაწყობილია, სტატისტიკა შესანიშნავია, მაგრამ მხარის რწმუნებულმა პრობლემებისადმი კრიტიკულად მიდგომისაკენ მოუწოდა თათბირის მონაწილეებს და კონკრეტული შეკითხვებიც დაუსვა მათ:

როცა ვიცით, რომ ყოველი მეორე მესათბურე ფაქტობრივად გაზის დამტაცებელია და როცა აღმკვეთ ღონისძიებას არ ატარებს არც პოლიცია და არც პროკურატურა კონკრეტულ დანაშაულთან დაკავშირებით, როგორ შეიძლება შემგუებლები ვიყოთ ასეთ კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებით?

როგორ შეიძლება მტვერწაყრილი იყოს 700 ათასი ლარის კონკრეტული სამეურნეო გადასახდელი, სასამართლოებში ეწყოს საქმეები და არ ვიხილავდეთ?

შეიძლება ამ შემთხვევებში საკითხებისადმი შეგუებული ვიყოთ და კონკრეტული პასუხისმგებლობის საკითხი არ დადგეს?

კობა ბუჩუკურს მიაჩნია, რომ ყველას დამსახურებისამებრ უნდა მიეზღოს. თუმცა, შეშფოთებაც გამოთქვა პროფესიონალი პოლიციელების იძულებითი ნაბიჯის გამო — დატოვონ სამსახური და საარსებო საშუალება სხვაგან ეძებონ.

— 4-5 თვის განმავლობაში პოლიცია უხელფასოდ მუშაობს. ამისთვის ყველა მადლობას იმსახურებს. მაგრამ მეორე საკითხია თვით რაიონის პოლიციის უფროსის მიდგომა ამ პრობლემისადმი. რამდენად სწორად ვსვამთ საკითხს? ჩვენ უფრო მეტი სახელმწიფოებრივი მშენებლობის ენთუზიაზმით უნდა გავუწიოთ ყველას და არა პასიური დამოკიდებულება სამართლებრივი და სახელმწიფოებრივი საკითხისადმი. ჩვენ ყველა მძიმე მდგომარეობაში ვართ და ქვეყანა ყველამ ერთად უნდა გამოვიყვანოთ ამ მძიმე მდგომარეობიდან. რაიონების გამგეობებს ფული არ ექნებათ, თუ მხარში არ ამოუდგნენ სამართალდამცავი ორგანოები. ყველა ერთად უნდა ვიყოთ და არა განცალკევებით, — აღნიშნა მხარის რწმუნებულმა და დარბაზს ახალი ინიციატივის შესახებ აცნობა: მან გენერალურ პროკურორთან რეკომენდაცია გაუწია ოლქის პროკურორს ელგუჯა საბაურს გენერლობის მინიჭების შესახებ. ასევე რწმუნებული რეკომენდაციას უწევს სამხარეო შს მთავარი სამმართველოს უფროსს ჯემალ ჯიქურაულს, რათა მას გენერალ-მაიორის წოდება მიენიჭოს.

ელგუჯა საბაური, მცხეთა-მთიანეთის ოლქის პროკურორი, იუსტიციის უფროსი მრჩეველი:

გაუხსნელია წინა წლების 1058, მათ შორის, 429 მძიმე კატეგორიის დანაშაული, აღნიშნულ საქმეთა დიდ უმეტესობაზე კი სამძებრო ოპერატიული და საგამოძიებო მუშაობა საპროკურორო ზედამხედველობის ყურადღების მიღმაა დატოვებული.

მოსახლეობის გარკვეულ ფენებში პოლიციისადმი უნდობლობის გამო, ცალკეული მოქალაქეები მათ ნაკლებად მიმართავენ დანაშაულის ფაქტზე.

ადამიანთა უფლებათა დარღვევებზე შს ორგანოებში შეტანილია 8 წარდგინება, დისციპლინარული წესით დაისაჯა შინაგან საქმეთა 7 თანამშრომელი და სამედიცინო სამსახურის 4 მუშაკი. პოლიციის ორგანოებიდან დათხოვნილია ორი თანამშრომელი.

ჯერ კიდევ შორს დგას სასურველი დონიდან არასრულწლოვანთა მიერ ჩადენილი დანაშაულების პროფილაქტიკა.

დღემდე ვერ მოხერხდა ეკოპოლიციის კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტება. ხშირია გამოვლენილი სამართალდარღვევების რიცხვის ხელოვნური ზრდა, ამ სამსახურის მუშაკებმა უკანონო ნადირობის მხოლოდ რამდენიმე ფაქტი გამოავლინეს, მხარის სპეციფიკიდან გამომდინარე კი უკანონო ნადირობისა და თევზჭერის ფაქტები ყოველდღიურად შეიძლება გამოვლინდეს.

არასახარბიელო მდგომარეობაა კორუფციისა და ეკონომიკური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში. უმნიშვნელო რაოდენობით არის გამოვლენილი ეროვნული ვალუტით ვაჭრობის წესების დარღვევის ფაქტები.

სუსტია საგადასახადო ინსპექციის ოპერატიული სამმართველოს როლი. მათი საქმიანობის შემოწმების შედეგად გამოვლენილია პროკურატურის გვერდის ავლით მასალების ქვემდებარეობით გადაგზავნის არაერთი ფაქტი.

საბაჟო დეპარტამენტის კონტრაბანდის სამმართველოს რეგიონული ოპერატიული ჯგუფის საქმიანობაზე საპროკურორო ზედამხედველობა პრაქტიკულად არ ხორციელდება. აღსანიშნავია, რომ შარშან გამოვლენილი კონტრაბანდის რვა დანაშაულიდან ამ სამსახურს არც ერთი გამოუვლენია.

მიუხედავად იმისა, რომ პროკურატურის ორგანოებმა გაააქტიურეს თავისი საქმიანობა, გააუმჯობესეს გამოძიების ხარისხობრივი მაჩვენებლები, შეამცირეს სისხლის სამართლის საქმეთა შეწყვეტის და საგამოძიებო ვადის დარღვევის პროცენტული მაჩვენებელი, გასაკეთებელი ამ მხრივ ჯერ კიდევ ბევრია.

ცალკე უნდა აღინიშნოს სასამართლო ორგანოების მიერ დანერგილი პრაქტიკა. როგორც ცნობილია 1997 წლის 25 ნოემბრის შემდეგ აღმკვეთი ღონისძიების საკითხს წყვეტენ სასამართლო ორგანოები. თავისთავად ამ ფაქტის საწინააღმდეგო არაფერია, რომ არა ხშირ შემთხვევაში გამოძიებისათვის ხელის შეშლის და გამოძიების უსაფუძვლოდ გაჭიანურების ფაქტები. სასამართლოთა აღნიშნული პოზიცია, ვფიქრობ, დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლას დადებითად არ წაადგება.

რაიონის პროკურორები სათანადოდ არ აფასებენ სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვაში სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის მნიშვნელობას.

პროკურატურის მუშაობა მოკვლევის ორგანოებზე საპროკურორო ზედამხედველობის ხაზით ჯერ კიდევ არ ატარებს სისტემატურ ხასიათს, ადგილებზე რაიონის პროკურორები საჭიროებენ უფრო ქმედით პრაქტიკულ დახმარებას, რაც ობიექტური პირობებიდან გამომდინარე ვერ ხორციელდება სათანადო მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებების არარსებობის გამო.

ვფიქრობ, გვერდში გამოქვეყნებული მასალების გაცნობის შემდეგ ცხადი ხდება, რომ მცხეთა-მთიანეთის მხარეს ბევრი პრობლემა აქვს მოსაგვარებელი. თუმცა, ის, რაც გაკეთდა, უკვე იძლევა ხმამაღლა თქმის საშუალებას — მხარეში სახელმწიფოებრივად აზროვნებენ, მაქსიმალურად უწყობენ ხელს სახელმწიფო პოლიტიკას ქვეყნის დემოკრატიული აღმშენებლობისა და ეკონომიკური აღორძინებისათვის.

ერთია ოღონდ, — მათ მხარდაჭერა სჭირდებათ, სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა.

გვერდი მოამზადა ბონდო მძინარაშვილმა.

დისკუსია: ეროვნული თანხმობისაკენ

კიდევ ერთი შიდა ქართული დაპირისპირება დამღუპველი იქნება

1998 წელი მსოფლიომ, სამწუხაროდ, ერთობ მწვავე საერთაშორისო ურთიერთობათა კრიზისით გააცილა. ერაყის წინააღმდეგ ანგლო-ამერიკული კოალიციის მიერ ცალმხრივად ძალის გამოყენების პასუხად ინდოეთის დედაქალაქში რუსეთის პრემიერის ე. პრიმაკოვის ვიზიტის პირველივე (20 დეკემბერი) დღეს ოფიციალურად გამოცხადდა სტრატეგიული სამკუთხედის მოსკოვი-პეკინი-დელის შექმნის შესახებ. ამ მოვლენას გაეროს უშიშროების საბჭოში წინ უსწრებდა სამი გიგანტი სახელმწიფოს მხრივ პრაქტიკულად ერთნაირი უმწვავესი რეაქცია ერაყის ბოლოდროინდელ მოვლენებთან დაკავშირებით. რუსეთის, ჩინეთისა და ინდოეთის რეაქცია ცივი ომის პერიოდისთვისაც კი უპრეცედენტოდ მწვავე გახლდათ. ვაშინგტონიდან და ლონდონიდან გამოიწვიეს ამ სახელმწიფოთა ელჩები, ხოლო მათი სახმელეთო თუ საზღვაო სამხედრო ძალები გაძლიერებულ მზადყოფნაშია მოყვანილი.

აქვე ისიც აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ ფაქტობრივად ადგილი აქვს ხუთი ატომური ზესახელმწიფოს დაპირისპირებას მსოფლიო გავლენის სფეროთა გადანაწილების მიზნით. მსოფლიოში ოფიციალურად სულ ხუთი ატომური სახელმწიფოა და თითქოს მოქმედებს ატომური იარაღის გაუვრცელებლობის საერთაშორისო კონვენცია. მიუხედავად ამისა, ახლახანს მინელდა ინდოეთ-პაკისტანის ატომურ იარაღთან დაკავშირებული დებატები და მოსკოვური სტრატეგიული სამკუთხედის განვითარების შემთხვევაში ინდოეთის ატომური პოტენციალი უმოკლეს ხანში ყველასათვის ანგარიშგასაწევ ძალად იქცევა. მეხუთე თუ, ჩვენს შემთხვევაში, მეექვსე ოფიციალური ატომური სახელმწიფო — საფრანგეთი — დანარჩენ ევროპასთან ერთად, ჯერჯერობით, ნეიტრალიტეტს ინარჩუნებს. იმასაც თუ გავიხსენებთ, რომ ცოტა ხნის წინათ საკმაოდ სერიოზული მუშაობა მიმდინარეობდა ევროპული სამკუთხედის — მოსკოვი-ბერლინი-პარიზის შექმნის მიმართულებით (ასევე ანგლო-ამერიკული მსოფლიო ჰეგემონიის გასაწონასწორებლად), დღეს ნამდვილად გაჭირდება ერთმნიშვნელოვნად იმის განსაზღვრა, თუ ბებერი ევროპის რომელი ნაწილი რომელ მხარეს მიემხრობა და როდის.

მსოფლიო გიგანტთა ასეთი დაპირისპირების დროს ადვილი შესაძლებელია მოხდეს ისეთი პატარა და ახლადფეხადგმული დამოუკიდებელი ქვეყნის ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ ინტერესთა იგნორირება, როგორიც საქართველოა. სამწუხაროდ, ჩვენზე ნაკლებად ვრცელდება მსოფლიო თუ ევროპული უშიშროების სამხედრო-პოლიტიკურ გარანტიათა სისტემა. სახელმწიფო პოლიტიკაში პასიურმა, ინერტულმა ან თუნდაც მომლოდინე პოზიციამ შეიძლება დაგვაკარგვინოს არა მხოლოდ ძირძველ ქართულ ტერიტორიათა მნიშვნელოვანი ნაწილი, თვით დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობაც, — უფრო კი, ალბათ, ორივე ერთად. ღმერთმა დაგვიფაროს იმგვარი ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი კატასტროფისაგან, როგორიც 1921 წელს განვიცადეთ. ასე რომ, ჩვენ, დამოუკიდებელი ქართული სახელმწიფოს მოქალაქენი, არა მხოლოდ ვალდებული, იძულებულიც კი ვართ ყველა ღონე ვიხმაროთ, რათა ერთხელ კიდევ არ დავუშვათ ქართული სახელმწიფოებრიობის კრახი. იძულებული ვართ მთამომავლობის ღირსეული არსებობის პასუხისმგებლობის დონეზე!

ამ მართლაც რომ ეპოქალურ მოვლენათა ანალიზის დროს მაქსიმალურად რომ დავიზღვიოთ თავი შეცდომებისაგან, აუცილებელია პროცესთა არა მხოლოდ პოლიტიკურ, არამედ გაცილებით მაღალ, მსოფლმხედველობრივ რანგში გააზრება.

ის, რომ ანგლო-ამერიკული დუეტის ერაყში უკანასკნელ მოქმედებათა გასამართლებლად გაეროს უშიშროების საბჭოს 1991 წლის 687-ე რეზოლუცია დღეს ვერაფერი საბუთია, ვფიქრობ, რამდენადმე ობიექტური დამკვირვებლისათვის ეჭვს არ იწვევს. რვა წლის წინათ ჰუსეინი აშკარა აგრესორი იყო. დღეს კი ერაყი დაისაჯა ერთობ საეჭვო საბაბით — გაეროს სამხედრო სპეცკომისიის არაბოლომდე გულწრფელი მომსახურებისათვის (?!). ამ აშკარა შეცდომას არც თუ უმნიშვნელო მორალურ-პოლიტიკური ხინჯიც აქვს — ერაყის დაბომბვის დაწყება ფაქტობრივად დაემთხვა აშშ კონგრესში პრეზიდენტ კლინტონის იმპიჩმენტის საკითხის განხილვის გადაწყვეტას.

ერაყი 40-მილიონიანი უძველესი კულტურის არაბული ქვეყანაა. გაოცებულნი გადმოსცემდნენ ევროპელი კორესპონდენტები, რომ ერაყის ქალაქები დაბომბვების დროსაც კი თითქმის ჩვეულებრივი რიტმით ცხოვრობდნენ. ამასთან, ერაყი არასდროს არ უნდა იქნეს განხილული უზარმაზარი ისლამური (და არა მარტო ისლამური) სამყაროსგან მოწყვეტით. ერაყ-ქუვეიტის პრობლემით თვითდამშვიდებას აქ ნამდვილად სჯობია გავიხსენოთ დღეს ერთობ გამწვავებული ისრაელ-პალესტინის ნახევარსაუკუნოვანი კონფლიქტი. ხოლო თუ ამერიკელებმა ამ ფონზე სცადეს (როგორც აცხადებდნენ) ჰუსეინის რეჟიმის ძალისმიერი დამხობა, ადვილი შესაძლებელია, რომ არა მხოლოდ ამერიკელები გაებან ისეთ ხაფანგში, რომელთანაც ვიეტნამი მონაგონი იქნება, არამედ მთელმა მსოფლიომ ერთობ არასახარბიელო დებიუტით დაიწყოს მესამე ათასწლეული,

რადგან კაცობრიობამ, სამწუხაროდ, ჯერაც ვერ მოიხადა ის სახადი, რასაც მსოფლიოზე ძალისმიერი ჰეგემონიის დამყარების მცდელობა ჰქვია,

რადგან ჩრდილოეთისა და სამხრეთის, აღმოსავლეთისა და დასავლეთის უაღრესად განსხვავებულ უზარმაზარ სამყაროთა დაპირისპირების დაძაბულობის ვექტორების თანაკვეთის ერთ-ერთი ყველაზე საშიში პიკი სწორედ ჩვენს რეგიონში — კავკასიაში არსებობს,

რადგან ინგლის-ამერიკის მაგალითს რუსეთმა თუ მიბაძა (А дурной пример заразителен), ძალზედ იზრდება სწორედ ჩვენს რეგიონში ფართომასშტაბიან საომარ მოქმედებათა განახლების შანსი,

რადგან რუსეთს ხელისუფლებათა დამხობის, ლოკალური თუ არალოკალური ომების და მსოფლიოს უმნიშვნელოვანეს რეგიონთა ძალისმიერი კონტროლის უზარმაზარი და სასტიკი გამოცდილება გააჩნია,

რადგან, ჩვენც — კავკასიელებს მთელი კულტურული მსოფლიოს მსგავსად გვწამს, რომ უფალი არა თუ ერებს, თითოეულ ინდივიდსაც კი დიდი განსაცდელის ჟამს ამ განსაცდელის დაძლევის პოტენციურ შანსს მადლად ანიჭებს,

რადგან მთელმა შეგნებულმა კაცობრიობამ დასაბამიდან იცის, რომ თავისუფლება უპირველესი ღირებულებაა ღვთის მიერ ხატად თვისად გაჩენილი პიროვნებისათვის,

რადგან სწორედ ღვთისაგან გვაქვს მოსჯილი, როგორც ბედისწერა, ჩვენს პატარა, ცისფერ პლანეტაზე ურთიერთჰარმონიული თანაცხოვრება, როგორც სრულყოფილი შემოქმედის გენიალობის მრავალფეროვან სრულყოფილებაში ასახვის მრავალთაგან კიდევ ერთი ცდა უკიდეგანო სამყაროში,

დარწმუნებული ვართ, რომ სწორედ კავკასიაა ის რეგიონი, სადაც შეიძლება დალაგდეს მომავალი მსოფლიო ჰარმონიული თანაცხოვრების მიკრომოდელი, თუნდაც, როგორც კარგად გააზრებლი მსოფლიო ინიციატივა.

იქნებ სწორედ ამ რეგიონის პატარა ქვეყნების პოზიციებიდან დანახული, გლობალური პროცესები უფრო ახლოს იყოს მათ ობიექტურ ხედვასთან, რადგან ასეთ ქვეყნებს ნამდვილად არ სჭირთ ის მართლაც რომ ეშმაკისეული საცდური, მსოფლიო მბრძანებლობის სურვილი რომ ჰქვია.

ძნელია არ დაეთანხმო ზბიგნევ ბჟეზინსკის თუ როგორ უნდა იქნეს შენარჩუნებული სტაბილურობა კავკასიის რეგიონში — „Вопрос в том, как создать стабильность в регионах, о которых мы только что говорили. И точка зрения, которую я высказал в своей книге, состоит в том, что чем больше будет доступа к этим регионам для мировой экономики, чем больше будет иностранных инвестиций, чем успешнее будут развиваться партнерские отношения между сторонами, проявляющими интерес к этим регионам, тем больше будет возможностей для установления там стабильности, а не наоборот „НГ“. 31. 12. 98.

შესაძლებელი რომ გახდეს კავკასიის რეგიონისადმი აღნიშნული ცივილიზებული მიდგომების განხორციელება, აუცილებელია, საერთაშორისო თანამეგობრობამ არ დაუშვას უხეში სამხედრო აგრესია ამ რეგიონის ქვეყნების წინააღმდეგ, რაც, სამწუხაროდ, უფრო და უფრო რეალური ხდება. ხოლო თუ კავკასიის თავისუფლებისმოყვარე ერთა მიმართ (უკვე მერამდენედ) უხეში სამხედრო ძალა იქნება გამოყენებული, მაშინ იძულებულნი ვიქნებით შევახსენოთ ყველას (!), რომ წარღვნის შემდეგ ნოეს კიდობანი არარატის მთაზე შერჩა, ხოლო სულ ახლახანს გროზნოში შესული ორასი რუსული ტანკი ჩეჩენმა პატრიოტებმა ერთ დღეში დაწვეს.

გვწამს, რომ კავკასიის ნებისმიერ ქვეყანაში მცხოვრებ მამაკაცთა უმრავლესობა, არანაკლები მონდომებით გაანადგურებს მის ქვეყანაში, მის ოჯახში შემოვარდნილ ტანკსა და ოკუპანტს, ვისი დროშითაც უნდა იყვნენ ისინი დამშვენებულნი თუ შენიღბულნი. უპირველესად, სწორედ ერისა და ქვეყნის, ხალხისა და ხელისუფლების მზადყოფნა — სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე დაიცვას საკუთარი ღირსება, სუვერენიტეტი თუ ტერიტორია. არის მთავარი გარანტია ერის გადარჩენის, მისი ღირსეული არსებობის. მხოლოდ ასეთი მზადყოფნის შემდეგ მუშაობს საერთაშორისო სამართალი და მსოფლიო ცივილიზებულ ერთა თანამეგობრობა.

ამიტომ და განსაკუთრებით კავკასიის ქვეყნებთან მიმართებაში, უაღრესად მნიშვნელოვანია სახელმწიფო პოლიტიკა ეფუძნებოდეს იმ ძირითად ანბანურ ჭეშმარიტებას, რომ ქვეყნების ნორმალური ურთიერთობისათვის აუცილებელია, ამ ქვეყანათა ჭეშმარიტი პატრიოტები აღწევდნენ ურთიერთგაგებას თუ შეთანხმებებს და არა დიდი ქვეყნის ვითომ პატრიოტები ხელმძღვანელობდნენ პატარა ქვეყნების გამყიდველებსა თუ კონფორმისტებს.

ამიერკავკასიის სახელმწიფოებს, რა თქმა უნდა, ესაჭიროებათ მათი ევროპისა და მსოფლიოს საერთაშორისო სამხედრო-პოლიტიკურ თუ ფინანსურ-ეკონომიკურ ორგანიზაციებში მაქსიმალურად სწრაფად გაწევრიანებისათვის ხელშეწყობა, როგორც ელემენტარული უსაფრთხოების გარკვეული, სამწუხაროდ, არასაკმარისი, გარანტია. და სწორედ იმიტომ, რომ ეს გარანტიები აშკარად არასაკმარისია, აუცილებელია საქართველომ მაქსიმალურად გაააქტიუროს სამხედრო-პოლიტიკური თანამშრომლობა ყველა იმ ქვეყანასთან, რომელნიც გულწრფელად არიან დაინტერესებული სამართლიანი სტაბილურობით კავკასიაში.

ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღების შეზღუდვისა და შემცირების პარიზის, შემდგომ კი ტაშკენტის საერთაშორისო ხელშეკრულებით მონიჭებული ქვოტებით ამიერკავკასიის სამივე სახელმწიფო შეიძლება ფლობდეს თანაბარი რაოდენობის ტანკებს და ჯავშანმანქანებს (220-220 ცალი), 100 მმ-ზე მსხვილი კალიბრის საარტილერიო დანადგარებს (285 ც), საბრძოლო თვითმფრინავებს (100) და შვეულმფრენებს (50). ჩვენ რეალურად არსებული შეიარაღების ყველა პარამეტრით ძალზედ ჩამოვრჩებით, როგორც აზერბაიჯანს, ასევე სომხეთს.

საქართველოში დისლოცირებული რუსული სამხედრო ტექნიკა, ყოველთვის, განსაკუთრებით კი უკანასკნელ წლებში, ქართული ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ინტერესების წინააღმდეგ მოქმედებს. ასე რომ, მხოლოდ ერთი შეხედვით შეიძლება ჩანდეს ზედმეტი ის მწარე საზღაური, რომელიც აზერბაიჯანმა რუსეთის ბაზებიდან განთავისუფლებისათვის გაიღო. ტერიტორიის სოლიდური ნაწილი ჩვენც ოკუპირებული გვაქვს და ხშირად ამ ტრაგედიის ერთ-ერთ მთავარ დამნაშავეებს მშვიდობისმყოფელთ ვეძახით. დღეს ფინანსურ-ეკონომიკურად უკიდურესად შეჭირვებული რუსეთი მილიარდებს ხარჯავს სომხეთში საკუთარი თუ სომხური სამხედრო პოტენციალის გასაძლიერებლად. ეს ტენდენცია უკანასკნელ ხანს განსაკუთრებით შემაშფოთებელი გახდა. საშინელი სისწრაფითა და მიზანდასახულობით ცდილობენ დაარღვიონ ამიერკავკასიაში ისედაც რის ვაივაგლახით არსებული სამხედრო წონასწორობა (სულ ახლახანს გადაისროლეს სომხეთში უახლესი МИГ-29 ტიპის სამხედრო თვითმფრინავები. ასევე P-300 „სკადის“ ტიპის საშუალო სიშორის რაკეტები).

ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, უპირველესად აზერბაიჯან-თურქეთის წინააღმდეგ არის მიმართული. შეუძლებელია არ გაიზიარო ის შეშფოთება, რომელიც გამოთქვა მამუკა არეშიძემ „კვირის პალიტრის“ 4-10 იანვრის ნომერში: „სომხეთის გარკვეული პოლიტიკური წრეებისაგან ჩემთვის რამდენიმე დღის წინათ გახდა ცნობილი, რომ რუსეთის ძალისმიერი უწყებების წარმომადგენლები პირდაპირ აიძულებენ სომხეთის ხელმძღვანელობას, რათა სომხეთმა... დაიწყოს აქტიური საომარი მოქმედებანი აზერბაიჯანის წინააღმდეგ“. კარგად ვიცნობ და პატივს ვცემ მამუკას და დარწმუნებული ვარ, რომ ის ასეთ განგაშის ზარს უსაფუძვლოდ არ შემოჰკრავდა. იმედია, სომხები არ აჰყვებიან ამ (პირველ რიგში, მათთვის დამღუპველ) ავანტიურას. ხოლო თუ მაინც განახლდა სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტი, ის უკვე აშკარად მიიღებს ამიერკავკასიაში რუსეთ-თურქეთის შეიარაღებული დაპირისპირების სახეს. უშუალოდ ჩვენს წინააღმდეგ ამოქმედების რეალურ საფრთხეს თავი რომ დავანებოთ, საქართველოში განლაგებული რუსული მძიმე ტექნიკა და სტრატეგიული იარაღი გახდება ფართომასშტაბიანი სამხედრო დაპირისპირების მნიშვნელოვანი ობიექტი. სომხურ-აზერბაიჯანული კონფლიქტის პირობებში აღარ მოხერხდება ჩვენს ტერიტორიაზე არსებული რუსული იარაღის მოქმედების ისე ჩაფარცხვა, როგორც ეს ჩვენი ტერიტორიიდან ჩეჩნეთის დაბომბვების დროს ხდებოდა. შესაძლოა, სწორედ ამ მიზნითაც გვკიდია თავზე დამოკლეს მახვილივით აფხაზეთი, რათა მთლიანად კავკასია მოინათლოს კონფლიქტურ ზონად, სამხედრო მოქმედებათა თავისუფლების მეტი საშუალებები რომ გაჩნდეს. ამგვარ კონფლიქტში ჩათრევა არა მხოლოდ ნგრევითა და თანამემამულეთა სიკვდილით გვემუქრება, არამედ შესაძლოა დავკარგოთ შესაძლებლობა, შევასრულოთ ისტორიული მისია: გავხდეთ მშვიდობიანი ჰარმონიული კავკასიის ლიდერი სახელმწიფო, ამ სიტყვის საუკეთესო გაგებით. საქართველოში რუსეთის სამხედრო ბაზების არსებობის შემთხვევაში არა თუ ამ, მართლაც რომ ეპოქალური მნიშვნელობის, მისიის აღსრულება, არამედ ელემენტარულად ნეიტრალიტეტის შენარჩუნებაც კი გაგვიჭირდება.

ეს პრობლემა ჩვენი ქვეყნისათვის უპირველესი მნიშვნელობის სამხედრო-პოლიტიკური საკითხია. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ რუსეთთან ურთიერთობა ქართული სახელმწიფოებრიობის ქვაკუთხედს წარმოადგენს, რომელსაც უამრავი მსოფლმხედველობრივი თუ პოლიტიკურ-ეკონომიკური პლასტი აქვს. ჩემს წინა პუბლიკაციებში (იხ. 23 დეკემბრის „საქართველოს რესპუბლიკა“, და „რეზონანსი“, „ახალი ქართული გაზეთი“. № 93, 10.11.98) შიდაპოლიტიკურ და სახელისუფლებო პოლიტიკის მომენტებს შევეხე. ამჯერად რამდენიმე სამხედრო, გეოპოლიტიკურ თუ მსოფლმხედველობრივ საკითხზე მინდა შევაჩერო მკითხველის ყურადღება.

რუსეთის სახელმწიფოს ისტორიის ზერელე ცოდნაც კი საკმარისია იმისათვის, რომ გაკეთდეს პოლიტიკური მეცნიერებისათვის ერთობ ტრივიალური დასკვნა, რომ რუსეთს ჯერაც ვერ მიუგნია სახელმწიფოებრიობის არააგრესიული, არაიმპერიული ფორმისათვის და რომ იგი ახლაც თვითგამორკვევის ძალზე მტკივნეულ და სახიფათო პროცესში იმყოფება. ალბათ, არც ის საჭიროებს განსაკუთრებულ მტკიცებას, რომ რუსეთის უკანასკნელმა საფინანსო-ეკონომიკურმა თუ პოლიტიკურმა კრიზისმა უაღრესად გაააქტიურა კომუნისტურ-იმპერიული ტენდენცია-განწყობილებანი რუსეთის პოლიტიკურ, და არ მხოლოდ პოლიტიკურ ისტებლიშმენტში. რუსეთის სახელმწიფო დუმას რომ თავი დავანებოთ, ფედერაციის სუბიექტთა თუ რეგიონთა დიდ ნაწილს დღეს უკვე არჩეული კომუნისტები ხელმძღვანელობენ. ბუნებრივია, ამას მწვავედ განიცდიან რუსი დემოკრატები თუ დემოკრატიული პრესა. ამას წინათ უაღრესად შეშფოთებულმა კრემლმა საკონსტიტუციო სასამართლოსაც კი მიმართა კომუნისტური პარტიის აკრძალვის მოთხოვნით (?!). იგივე პრობლემას დღევანდელ ქართულ რეალობაში თუ გადმოვიტანთ, ალბათ, სჯობს სახელმწიფო პოლიტიკის რანგში დღესვე დაიწყოს იდეოლოგიურ-პოლიტიკური შეტევა იმ ძალებზე (სანამ ისინი, ჯერჯერობით, ძალზე ცოტანი არიან, თუკი საერთოდ არიან), რომლებიც აშკარად ეწინააღმდეგებიან და არად დაგიდევენ ამდენი სისხლით, ცრემლითა და ოფლით მოპოვებული ქართული დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის ხორცშესხმულ იდეასა და სუვერენიტეტის ზრდასა და განმტკიცებას, რათა, რუსეთის მსგავსად, ნაგვიანევად კი არ გავახსენდეს სასამართლო და პროკურატურა ფაქტობრივად გამარჯვებული რადიკალ-კომუნისტების წინააღმდეგ, არამედ, ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნებამდე, ბოლომდე გაშიშვლდეს უტოპიურობა და დანაშაულებრიობა საქართველოში კომუნისტურ-ტოტალიტარული მმართველობის რესტავრაციისა, თუ ჩვენი ქვეყნის სხვა დიდი სახელმწიფოს უსახურ ნაწილად კვლავ გადაქცევისა. სწორედ ნოემბრის არჩევნებით მანდატმიცემულმა ახალმა ქართულმა ხელისუფლებამ ღიმილით უნდა მიუთითოს კუთხისაკენ საქართველოში არსებულ ისეთ რადიკალ მემარცხენეებს, რომელთაც თბილისში თავისუფლების მოედანზე ვლადიმერ ილიჩის, ხოლო ვაკე-საბურთალოს გზაგასაყარზე სერგო ორჯონიკიძის ძეგლთა აღდგენა (თუნდაც დღეს შექმნილი ურთულესი მდგომარეობიდან) ერთადერთ გამოსავლად მიაჩნიათ.

თედო პაატაშვილი.

(დასასრული იქნება).

დიდი „პატარა ადამიანები“

მარტოსული ხეობის მახვში

7. ჟაშხა

წელკავივით მნაცრავს სვანური ხალხური პოეზიის უმწვერვალესი „ბილებას“ წერედიანისეული თარგმანი. შორეულზე შორეული წარსულიდან ისეთი სიცხადით ღაღადებს დღევანდლობაზე უსახელო მელექსე, თითქოს ხელისგულზე უწკმეტუნებდეს გალახული ჩვენი საწუთროს ავანჩავანი:

„ამბავი არის გასაკვირი,
დიდი ხეები უვლიან ფერხულს.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
ჭიანჭველები აგებენ ციხეს.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
დასეირნობენ თევზები მინდვრად.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
ზურგზე უნაგირს ადგამენ ძროხებს.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
მაღალ ხეებზე შემსხდარან მწყრები.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
მეცხვარეებად დამდგარან მგლები.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
ეჭიდებიან თაგვები დათვებს.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
ჩიტი-ჩიორა იტაცებს ორბებს.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
ერთი ნიბლია ამარცხებს ლაშქარს.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
მდინარე აღმა მიედინება.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
მზე დასავლეთით ამოდის ცაზე.
ამაზე უფრო საკვირველს ვხედავ,
უსიტყვოდ სხედან დედაკაცები“.

შენელებული კადრის კვალობაზე მიღოღავს ჟამი: მესხეთში ობსერვატორია და ათასხუთასი დევნილი სამურზაყანოელი მოზარდი მომღერლის; ხარაგაულის სიახლოვეს, ნუნისს ზემორე, ბერთაკლდესთან — კუს ბაკანი, ქვის ვეშაპი, უამრავი ეზოტერიკული თუ მისტიკურ-რეალური ფიქრის აღმძვრელი ციტადელი; დედაქალაქში — უთვისტომოდ მიტოვებული სანახევროდ მომთავრებული თუ ახალწამოწყებული წიგნები.

შენელებული კადრის კვალობაზე მიღოღავს დრო: წამი წუთად ქცეულა, წუთი — საათად, საათი დღე-ღამედ. გვაქვს კოლხურში უფრო ტევადი, რუსულ „სუტკასავით“ მოჭრილი ბორჯალი, სულხან-საბასაც რომ შეუხიზნავს „სიტყვის კონაში“, მაგრამ სინთეზური აზროვნებისთვის მოიცლი ლამის ეროვნებაწართმეული შემოქმედი?!

საითკენაც წაედინები, ქორბუდა ირმების ფრენჩ ლიკისკენაა ეს, გერმანელი ტყვეების საფლავებისკენ თუ ნისლიანებში ხომალდივით შეცურებული ასკაგუპურასკენ, გამუდმებით ჩვენი სამშობლოს მერმისი მიწიოკებს სულს, ძარღვებს მიფატრავს და ჯიგარს მიბოყირებს თვალსაწიერწართმეული.

კვლავ მარტოსულხეობელი ამესვეტება. მისი ეჭვმიუტანელი შეგონებანი ზარებივით მიგუგუნებს ყურთასმენაში:

— ეროვნების ჩამოყალიბებაში ფარატინა ქაღალდის ნაგლეჯს გაცილებით მეტი შესძლებია, ბაბაგე, გური, ვინემ მამა-პაპათა სამარხების ლაშქარს. აფხაზეთში, აფხაზობას რომ ჩემულობს იმ ხალხის ორი მესამედი მეგრული წარმოშობისაა, ქართულენოვანი: წერეთელი, მესხია, ბაგათელია, ხუბუა და ვინ მოსთვლის, მაგრამ ლაკადური კანის გამოცვლა ვერ მოუსწრიათ და ძირძველი აფხაზობით თავმომწონეობენ უკვე. აქამდე არ დამეწყნია მანქურთზე შენი მონაყოლი, აქლემის ნელ ტყავს რომ შემოაკერებენ თაკარა მზეზე დაგდებულ თავგადაპარსულს ვინაობის დასავიწყებლად. რას არ მოიგონებს ჩინელის ჭკუა?! მაგრამ მაინც ბედნიერი ხალხი მგონია ისინი, ბაბაგე, გური, ვინაიდან საკუთარი ხელით როდი ამოუცლია მეობა.

რაღა შორს მივდივართ ადამიანების დასჯაში არც დადიანები ჩამორჩებოდნენ ვინმეს. ლევან მესხიასგან, მათე ბაბუასგან გამიგონია, უამრავი საშუალება გააჩნდათ ურჩი ყმების მოსარჯულებლადო. ყველაფერი ბორკილთან, გაკოჭვა-დახლართვასთან იყრიდა თავს. დადიანურ უმძიმეს ხუნდს სხვანაირად ხაჯალურსაც ეძახდნენ თურმე. ტყვეს უშველებელ ამოღრუტნულ მორში გააყოფინებდნენ თავ-კისერს, ხელ-ფეხს და — ირიკე (ისტუნე) მაგრამ უმაგალითო ბორკილი, ალბათ, შეუდარებელი მთელს დუნიაზე, თანაც მოციცქნული ამ დროს — უჭველად რიკია. თხილის ციდისხელა ჯოხს ბოლოებში თასმას გამოაბამდნენ, დაგაფჩენინებდნენ პირს, ამოგიდებდნენ ლაგამივით, გაგინასკვავდნენ კეფასთან და მიგიშვებდნენ ნებაზე. სიარულიც შეგეძლო, მუშაობაც, ცეკვაც და თამაშიც, ამის გუნებაზე თუ მოხვიდოდი, მაგრამ ხმა დატყვევებული გქონდა.

ჰქონიათ დადიანებს ბორკილი მხედველობისთვის, იგივე — ფინახარი. ახლაც იხილავ ჩვენში მოგაველე (ოჩან) კამეჩს თუ ძროხას რქებზე ფირფიცარგამობმულს. ასეთ სახუნდარს დასჯილ ადამიანს ოთხი თასმით შეუკრავდნენ კისერთან. მიდიოდი, მაგრამ ცხვირს იქით ვერ იხედებოდი.

ჰქონიათ დადიანებს ბორკილი სმენისთვის. ცვილით გულმოდგინედ ამოუგლესდნენ ყურის ორივე ნიჟარას და მერე ზარბაზანიც რომ დაგეცალათ გააგონებდით რამეს?! ვადამდე, დადიანის უნებართვოდ, ყმას არც პირველი სასჯელის ახსნა შეეძლო, არც — მეორისა და მესამის. ურჩებს მარჯვენათი კიდებდნენ ორღობზე უკეთეს შემთხვევაში, უარესობისას — ფეხებით, დაბოლოს — ყელით, კისრით ჩვენებურად, როცა საშველს გაწყდებოდა. ბაბაგე გური, როგორც ვატყობ, დიდზე დიდი რიკია ჩვენთვის გამოთლილი ღრანჭებში ამოსადებად; დიდზე დიდი ფინახარია გამოჭედილი თვალებზე ლიბრივით ასაკრავად; ბევრზე ბევრი ცვილია გამოდნობილი ყურთასმენის დასახშობად. ამისი ნათელი დასტურია ამჟამად გვარიანად მივიწყებული სიტყვა „შურუბუმუც“.

— შურობუმე, — დავაზუსტებ მე, — შურობუმე სამშობლოს სინონიმი ყოფილა ადრე, რომელიც მოგვიანებით ოდაბადედ შეცვლილა. სულის განსასვენებელი, სავანე, საბადისად, საბადებელ ადგილად გადაქცეულა.

— ეიცი, ეიცი, შურობუმე სულისსანთხეველია, სულისსაყუდებელი. მე სხვაზე მოგახსენებ, შურუბუმუზე, რომელიც ბაბაგე, გური, თავად შურობუმეს განმსაზღვრელიცაა, ვინაიდან წლობით რიკამოდებული, ფინახარაკრული და ცვილმოგლესილი ადამიანი ერთიანად გადაეჩვეოდი საუბარს, თვალთვალს, ყურისმიგდებას, რანაირად ენაკვრეფილიც ყოფილიყავ ადრე, თვალმჭრელი თუ ყურმახვილი, შურუბუმედ, თოჭუ-ყვერედ, ყუნგად გადაიქცეოდი, იგივე შურხირილად, ენაჩაგდებულად, ენაგადაყლაპულად, თვალამოშრეტილად და სმენადაესებულად, მოკლედ, ვინმე უშველებელ ყვარილად (ყვერულად), დაყიელება რომ არ ძალგიძს, შესმენა არ შეგიძლია და რისამე დანახვაც მისდღემში არ მოგაფიქრდება. ამიტომაც, ბაბაგე, გური, შერუბუმუ ცხოვრებას, რიკამოდებულ რინას, ფინახარაკულ არსებობას, ცვილამოგლესილ ყურყუტს, ასი წლის მკვდარი ვიყოთ გვერჩივნოს.

მკითხველი იგრძნობს, ალბათ, რომ მარტოსული ხეობის მახვშთან საუბარი გვარიანი ხანგამოშვების მერმე ცოცხლდება, აქ, ამ თეთრი კურდღლების ქალაქში, მღვდლიაშვილისებურად.

საოცარია ბედისწერა, ყისმათი, ირონიული ღიმილის მომგვრელი დროდარი: სიმართლეს იგი ჭედავს, ვინაც გაქანებული ხელმოცარულია მუზასთან მიმართებაში და შურუბუმე, ენაჩავარდნილი ის გამხდარა, რომელიც პოეტური მადლით კი ცხებულა, მაგრამ გამბედაობის ნასახიც არ გააჩნია. საკმარისია ჩანგები გაცვალონ ამ ანტიპოდებმა და ყისვე კალაპოტში ჩადგება ყველაფერი. მართლისმთქმელ უნიჭოებს არ ხელეწიფებათ ადამიანთა გულების ძალუმად აჟღერება, ხოლო, ლიქნია, გულნამცეცა ტალანტების გრძნობით დამღერებულს საზოგადოება ცალყბად ჩაატარებს ხოლმე.

წითელი მინდორიც უცილობელ კავშირშია შურუბუმუობასთან, მკითხველო, ჩემო! ადრე, სასხვათაშოროსოდ მიხსენებია მასზე, ამჯერად, შედარებით მოცლილი და გილიოტინის სიეილს დაღარაჯებული კვლავ ამომიტივტივდება გოდერძი ჭეიშვილის ნოველის კონტურები.

მახსოვს, კარგად მახსოვს, ჩვენსავით დამშვენებელი მამა-შვილი მანქანით დაადგება წითელი მინდვრისკენ ოცკილომეტრიან გზას. ფერმწერია მეოცნებე ყმაწვილი და ეგზოტიკური სახელის მიდამოს დასატყვევებლად იმთავითვე მოითადარიგიანებს ფუნჯს, ჩარჩოზე დაჭიმულ ტილოს, გემოვნებით შეზავებულ საღებავებს. მიაღმართობენ და მიაღმართობენ. ბოლოს, როგორღაც გაივაკებენ, სადაც გზის ხელმარჯვენივ ფერმის წაგრძელებული შენობაა და ხელმარცხნივ (შესაძლოა პირუკუ) — ხასხასა ფიჭენარში მომწყვდეული კვადრატული (იქნებ ოთხკუთხა) მინდორი. იქ შემოჩხებული კაცი, მწყემსია თუ სულაც ვალიკო მესხია, გადახუნებულ ტაფობზე მიუთითებს წითელი მინდვრის მაძიებლებს, მაგრამ ამ უკანასკნელს წითლისა არაფერი ცხია, აღარც ყაყაჩოები ბრდღვიალებენ ნიავის დაქროლებაზე, არც მეწამული შეფერილობის ნახირია შეფენილი თვალის მიმტაცებლად და ქვეყნის ჭორებს ადევნებული კაცი სინანულით გააქნევს თავს, ხოლო თვალებზე ცრემლმომდგარი მემკვიდრე მანქანიდან ჩამოუსვლელად ჩარჩოზე დაჭიმულ ტილოს სინანულით მიაწერს (ვგონებ წითელი ფანქრით) ორად ორ სიტყვას: „არ არსებობს“. გამონაგონის, ფანტაზიის, ილუზიის ტყვეობიდან გამოდის ყმაწვილის ჰაეროვანი ასაკი და არაფერია გასაკვირი, რომ დიახაც მათი თაობა გადაეღობება იმპერიის მუხლუხოებს ცხრა აპრილისას. სწორად ისინი დასცხებენ ჯოხებს გამეტებით ჩრდილოურ ტანკებს და ჯავშანტრანსპორტიორებს შმაგი დოლიძის მიმსგავსებით.

„არა, არ არსებობს წითელი მინდორიო“, ქვეშეცნეულად კივის ჩემში დღემდე ახალბედა ყმაწვილი მხატვრის განუხორციელებელ ტილოზე ხელის ერთი მოსმით წარწერილი ფრაზა და რაჟამს წაბლარიწყლისპირას ჩამოქვეითებულნი სანატორიუმის მაღლივი კორპუსებისკენ დავეღირებით და გვერდით მომავალს ძუნწად ვეტყვი ყოველივეს, მოსახვევთან შეყოვნდება ვალიკო მესხია.

— ვინ, რომელი ყრანტალებს წითელი მინდორი არ არსებობსო? — შემომიბღვერს პროვოცირებული საუბრით ანთებული, — ვის, რომელს შეუძლია ხელაღებით დაამტკიცოს აისი და დაისი მეწამული ფერის არ არისო? წითელი მინდორი, ბაბაგე, გური, იგივე საქართველოა. განსაცდელის ზღვარკიდემდე მისული საქართველო, რომელსაც რუსეთუმეებმა, შურუბუმეებმა, გულამოცლილებმა თუ შენმა მანქურთებმა წირვა გამოუყვანეს. აი, რატომ არ შეიძლება ბუნების კანონების ადამიანებზე მორგება, აი, რატომ არ შეიძლება ძნელის იოლით ამოხსნა, შეცდომა მოგივა, თანაც — გამოუსწორებელი. მზეზე გამოსული ნაძვი თანდათან თრგუნავს, ავიწროვებს ჩრდილში მდგომს. ვერ ვხედავთ, თორემ ათასი კბილით და კლანჭით ანადგურებენ მეტოქეს. იგივეს მოიმოქმედებენ ლომიდან მოყოლებული წრუწუნათი დამთავრებული. ასეთი მოქმედების პირობებში, სასაცილოა მათ თავზე სახარების კითხვა, მიუღწეველი ოცნებაა თხისა და მგლის ერთად ძოვა რუსთველისებური. ესეც შენი წითელი მინდორი, გასაგებია?!

გური ოტობაია.

(დასასრული იქნება).

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 3-5, 9, 10, 21, 22.

პოლიცია

ეკონომიკური დივერსია, რომლის დაძლევასაც ხელისუფლებასთან ერთად დიდ ძალისხმევას ახმარს შინაგან საქმეთა სამინისტრო

1998 წელსა და 1999 წლის იანვრის პირველ ნახევარში შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებმა გამოავლინეს სავალუტო ოპერაციებისა და ლარის, როგორც ერთადერთი საგადამხდელო საშუალების წესების ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის 1045 შემთხვევა.

წლის განმავლობაში აღკვეთილია ყალბი ფულის დამზადებისა და გასაღების 49 ფაქტი, მათ შორის — 19 ყალბი ეროვნული ვალუტისა და 30 ყალბი უცხოური ვალუტისა.

პოლიციამ ამოიღო 18.060 ყალბი ლარი და 141.960 ყალბი აშშ დოლარი.

გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას: ეს იყო ქვეყნის ფულად-საფინანსო სისტემის დასანგრევად მიმართული ეკონომიკური დივერსია, რომლის მასშტაბები და შედეგები გაცილებით სავალალო იქნებოდა, საქართველოს პრეზიდენტს, ხელისუფლებას და სამართალდამცავ ორგანოებს დროულად რომ არ მიეღოთ გადამჭრელი ზომები.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა უკვე 1997 წელს ამხილეს და დააკავეს საერთაშორისო კავშირების მქონე ყალბი ვალუტის — აშშ დოლარებისა და გერმანული მარკების გამსაღებელთა რამდენიმე ორგანიზებული ჯგუფი. ერთი ჯგუფი თურქეთიდან შემოტანილი ყალბი დოლარების რეალიზაციას ახდენდა ვალუტის გადამცვლელი პუნქტების მეშვეობით. დამნაშავეთაგან ამოღებულია ათასობით ყალბი დოლარი.

მეორე ჯგუფი ერთ-ერთი ფირმის ხელმძღვანელის მეთაურობით ყალბი აშშ დოლარებით ყიდულობდა მოსახლეობისგან სოფლის მეურნეობის პროდუქტებს. ამოღებულია 50 ათასი ყალბი დოლარი.

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ განახორციელა საჭირო ოპერატიულ-პროფილაქტიკური ღონისძიებები ყალბი უცხოური ვალუტის შემოტანის და რეალიზაციის თავიდან ასაცილებლად. მომხდარ ფაქტთან დაკავშირებით, საქართველოში ჩამოვიდნენ თურქეთის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ექსპერტები და სამართალდამცავ ორგანოთა წარმომადგენლები. შემუშავდა ერთობლივი ღონისძიებები, რამაც დადებითი შედეგი გამოიღო. მთელი ამ ხნის მანძილზე ერთი შემთხვევის გარდა (როცა საქართველოზე ტრანზიტად მიმავალმა თურქმა მძღოლმა ბენზინგასამართ სადგურში ანგარიში გაასწორა ყალბი კუპიურებით), თურქეთიდან საქართველოში ყალბი უცხოური ვალუტის შემოტანის ფაქტები აღარ დაფიქსირებულა.

სამაგიეროდ, გახშირდა ყალბი ვალუტის შემოტანა ჩრდილოეთიდან, ძირითადად, დარიალის, პანკისის ხეობისა და დაღესტნის გავლით. ყალბი ვალუტის მოძალება განსაკუთრებით ინტენსიური გახდა გასული წლის შემოდგომიდან, როცა საქართველოში გამოიკვეთა საბიუჯეტო კრიზისი და ლარის კურსმაც დაიწყო გარკვეული რყევა. ამ ორი მოვლენის დამთხვევა, ნამდვილად არ იყო შემთხვევითი. მას მიზანმიმართული ხასიათი ჰქონდა. ყალბი უცხოური ვალუტის პარალელურად ინტენსიურად დაიწყო ყალბი ლარების შემოზიდვა. ეს კი პირდაპირი დარტყმა იყო ეროვნული ვალუტის სანდოობასა და სიმტკიცეზე.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის ოპერატიულმა სამსახურებმა, პირველ რიგში, კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარმა სამმართველომ შინაგან საქმეთა სამხარეო დანაყოფებთან ერთად, მთელი ქვეყნის მასშტაბით დაიწყეს ინტენსიური მუშაობა ყალბი ვალუტის შემომტანთა და რეალიზატორთა გამოსავლენად.

მსს კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს და სატრანსპორტო პოლიციის დეპარტამენტის შესაბამისი სამსახურის თანამშრომლებმა სექტემბრის დასაწყისში დააკავეს ქ. აბაშაში მცხოვრები იური ლეჟავა, გურჯაანელი ელგუჯა ბაწენაშვილი და ქუთაისელი ვახტანგ ჯალაღონია, რომლებიც თბილისის რკინიგზის ვაგზლის მიმდებარე ტერიტორიაზე მოსახლეობაში ეწეოდნენ რუსეთიდან შემოტანილი ყალბი ამერიკული დოლარების რეალიზაციას. მათ ჩამოერთვათ 13 ათასი ყალბი აშშ დოლარი.

19 დეკემბერს იმერეთის სამხარეო პოლიციის მთავარი სამმართველოს კორუფციისა და ეკონომიკური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სამსახურის და უშიშროების სამინისტროს იმერეთის სამხარეო სამსახურის თანამშრომლებმა დააკავეს ქუთაისის მცხოვრები, სამჯერ ნასამართლევი თამაზ ნოდია, რომლის ბინიდანაც ამოღებულია 18.700 ყალბი ამერიკული დოლარი.

თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის სამსახურმა 8 ოქტომბერს ამხილა თბილისში მცხოვრები, გიორგი კეინიკაძე, რომელიც ვალუტის გადამცვლელ ერთ-ერთ ჯიხურში ცდილობდა ყალბი აშშ 100 დოლარიანი კუპიურის გადახურდავებას. კეინიკაძის ბინიდან პოლიციამ 5 ათასი ყალბი აშშ დოლარი ამოიღო.

20 დეკემბერს შინაგან საქმეთა სამინისტროს კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა ამხილეს ჩხოროწყუს სამკერვალო ფაბრიკის დირექტორი თამაზ ჭანტურია, თერჯოლის რაიონის მცხოვრები თემურ ლუტიძე და თბილისში მცხოვრები კუკური ქარჩავა, რომლებმაც ყალბი 10 ლარიანი კუპიურები გაასაღეს მოქალაქე გიორგი შენგელიაზე. ამოღებულია 60 ცალი ათლარიანი ყალბი კუპიურა.

24 დეკემბერს მსს კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა ყალბი ლარების რეალიზაციის ფაქტზე ამხილეს თბილისის მცხოვრები ზაურ მთიულიშვილი, სამტრედიელი ლეილა ჩხეტიანი და ზუგდიდელი ნესტან ადონია, რომლებმაც მოქალაქე გიორგი მაისურაძეს მიჰყიდეს 4150 ყალბი ლარი, 10 ლარიანი კუპიურების სახით.

ჩხრეკის შედეგად პოლიციამ დამატებით კიდევ ამოიღო 21 ცალი ყალბი 5 ლარიანი კუპიურა.

ვალერიან გოგოლაშვილი,
მსს კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის მრჩეველ-სპეციალისტი.

(დასასრული იქნება).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

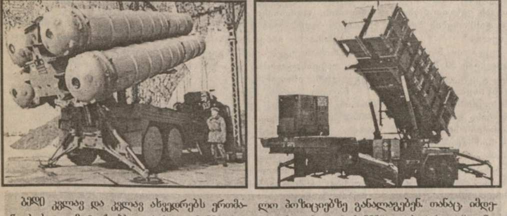

ბედი კვლავ და კვლავ ახვედრებს ერთმანეთს ძველ მეტოქეებს — რუსულ „ს-300“ ზენიტსარაკეტო კომპლექსებს და მათს ამერიკულ ორეულს „პეტრიოტს“, წერს **იური გოლოტიუკი** „იზვესტიაში“ (№ 10) და განაგრძობს: ამჯერად მათ „კონკურირება“ მოუწევთ არა მორიგი მოდური საჭურვლის სალონის ექსპონატებად — სარაკეტო დანადგარებს საბრძოლო პოზიციებზე განალაგებენ. თანაც, იმდენად ახლოს, რომ „ს-300“ და „პეტრიოტ“ დანადგარებს სავსებით შეუძლიათ აღმოაჩინონ ერთმანეთი. წინა კვირაში ვაშინგტონმა დაიწყო თავისი ზენიტსარაკეტო კომპლექსთა ბატარეების გადაგზავნა თურქეთში, რუსეთი კი „ს-300“-ის პოლკით აძლიერებს თავისი სომხეთის სამხედრო ბაზის საჰაერო დაცვას.

ამიერკავკასიის „გამალებული შეიარაღება“

ამ ბოლო დროს სიტუაცია ნატოს სამხრეთ ფლანგთან რუსეთის სამხედრო ყოფნის ზონის შესაყართან თავბრუდამხვევი სისწრაფით იცვლება. მართალია, რუსეთის მიმართ ძნელია ილაპარაკო რეგიონში სამხედრო ყოფნის გაძლიერებაზე: უფრო მეტად, საქმე ეხება ამიერკავკასიაში მისი სახელმწიფო უშიშროების უზრუნველყოფის პრიორიტეტების სერიოზულ კორექტირებას. მას შემდეგ, რაც ღრმად ჩაეფლო უკრაინასთან შავი ზღვის ფლოტის გაუთავებელი გაყოფის ჭაობში, სერიოზულად მოიმდურა საქართველო, რომლის ტერიტორიაზეც იყო დისლოცირებული ტრადიციულად რუსეთის ძირითადი სამხედრო ბაზები, და, ბოლოს, დაკარგა რეგიონში გავლენის მნიშვნელოვანი ნაწილი ჩეჩნეთის ავანტიურის შემდეგ, მოსკოვი ლამის ამიერკავკასიის საბოლოო დაკარგვის ზღვარზე იყო მისული. სწორედ ამ მომენტში, როდესაც კავკასიასა და სპარსეთის ყურეში მიმდინარე მოვლენებმა აშკარად შეიძინეს ქვეყნის სამხრეთი რეგიონებისადმი უშუალო საფრთხის კონტურები, გამოინახა გამოსავალი რუსეთის ტრადიციულ პარტნიორთან — სომხეთთან უფრო მჭიდრო თანამშრომლობით.

შევახსენებთ, რომ პრეზიდენტების ელცინისა და ტერ-პეტროსიანის მიერ ჯერ კიდევ 1995 წელს ხელმოწერილი ხელშეკრულებით სომხეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებულია რუსეთის ფედერაციის თავდაცვის სამინისტროს 102-ე სამხედრო ბაზა, რომლის ქვეგანაყოფები განლაგებულია ერევნის მიდამოებსა და ქალაქ გიუმრიში. საერთო რიცხოვნობით (დაახლოებით 2,5 ათასი სამხედრო მოსამსახურე) და სტრუქტურით ისინი დაახლოებით შეესაბამება ორ მოტომსროლელ პოლკს, მაგრამ ტექნიკისა და შეიარაღების მარაგი საშუალებას იძლევა სახიფათო პერიოდში სწრაფად განალაგონ დივიზიებად ან ბრიგადებად. თუ ვინიცობაა, კრიზისული სიტუაცია შეიქმნა, ამ შემთხვევისათვის შემუშავებულია საარმიო დაჯგუფების და რუსეთის ფედერალური სასაზღვრო სამსახურის ჯგუფის „არმენიას“ 1,5-ათასიანი ქვეგანაყოფების თანამოქმედების გეგმები, რომლებიც 1992 წლის სახელმწიფოთაშორისო შეთანხმების შესაბამისად უზრუნველყოფენ თურქეთთან და ირანთან სომხეთის საგარეო საზღვრების დაცვას.

თუმცა, ახლანდელ სიტუაციაში რუსეთის სამხედრო ხელმძღვანელობას აფიქრებს არა იმდენად თავისი სახმელეთო ძალების მდგომარეობა რეგიონში, რამდენადაც ამ უმნიშვნელოვანესი მიმართულებით საჰაერო დაცვის სტრატეგიული ამოცანის უზრუნველყოფა. ნატოსთან სასტიკი კონფრონტაციის წლებში აქ განლაგებულმა უძლავრესმა მე-19 საჰაერო დაცვის არმიამ, სამწუხაროდ, უსახელოდ შეწყვიტა არსებობა სსრ კავშირის ქაოსური „მემკვიდრეობის განაწილების“ 1992-1993 წ. წ. ხანაში. საჰაერო დაცვა ამ მიმართულებაზე პრაქტიკულად „დაბრმავდა“, რუსეთის სამხრეთმა საჰაერო მიჯნებმა დიდი კავკასიონის გამოღმა გადმოიწია. ამ ბოლო დრომდე სომხეთში განლაგებული 102-ე სამხედრო ბაზის საჰაერო დაცვას უზრუნველყოფდნენ მხოლოდ მიგ-23 დამჭერი გამანადგურებლების ავიაჯგუფი და ზენიტსარაკეტო პოლკი, რომელიც ასეთივე მოძველებული „კრუგ“ ზენიტსარაკეტო კომპლექსის სისტემებით იყო აღჭურვილი. და აი, ერევანში რუსეთის თავდაცვის მინისტრის მარშალ სერგეევის მარშანდელი ვიზიტის დროს მხარეები შეთანხმდნენ რუსეთის საჰაერო დაცვის დაჯგუფების შეიარაღების განახლებაზე.

რუსეთის პირველი ხუთი მიგ-29 გამანადგურებელი უკვე განლაგებულია ერევნის ერებუნის აეროდრომზე. თებერვლის დამდეგს მთავრდება 102-ე ბაზის იმ ზენიტსარაკეტო პოლკის ხელახალი დისლოკაცია, რომელმაც გაიარა წვრთნა ს-300 კომპლექსების სამართავად. გარდა ამისა, რუსმა სპეციალისტებმა ერევნის მახლობლად დაასრულეს საკომანდო პუნქტის მოწყობილობის გამართვა, რომელიც უზრუნველყოფს სომხეთიდან მიღებული ინფორმაციის გადამუშავებას დსთ საჰაერო დაცვის გაერთიანებულ სისტემაში, სადაც უკვე ჩართულია რუსეთის, ბელორუსიის, ყაზახეთისა და ყირგიზეთის სახელმწიფო საშუალებანი. წინა კვირას გენერალ იური ბონდარევის ხელმძღვანელობით სომხეთში იმყოფებოდა რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალების მთავარი შტაბის დელეგაცია, რომელიც დარწმუნდა სისტემის ქმედუნარიანობაში. უახლოეს დღეებში ერევანს ეწვევა თვით რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალების მთავარსარდალი ანატოლი კორნუკოვი.

მიუხედავად იმისა, რომ მოსკოვს არასდროს დაუმალავს თავისი გეგმები, შეეყვანა სომხეთი დსთ საჰაერო დაცვის გაერთიანებულ სისტემაში, ამჟამად მიმდინარე პროცესი უაღრესად მკვეთრ რეაქციას იწვევს. თანაც, არა მარტო მეზობლებში. აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტმა ჯერ კიდევ შარშან გამოთქვა უკმაყოფილება სომხეთში „ს-300“ ზენიტსარაკეტო კომპლექსების განლაგების გეგმების გამო. თუმცა, ამერიკის გავლენამ ვერ აალებინა რუსეთს ხელი თავის გეგმებზე. საბოლოოდ, სომხეთში რუსული „ს-300“ კომპლექსების განლაგების ერთდროულად შეერთებული შტატები შეუდგა „პეტროიტ“ კომპლექსის განლაგებას თურქეთში — რაკეტები უკვე ჩატანილია ინჯირლიკის სამხედრო-საჰაერო ბაზაში (მართალია, ოფიციალურად სახელმწიფო დეპარტამენტი ამ ნაბიჯს ხსნის „ერაყის მხრივ შესაძლო საჰაერო დარტყმის საფრთხის თავიდან აცილების საჭიროებით“). თურქეთზე, რომელიც აგერ უკვე ორი წელიწადია გააფთრებით ეწინააღმდეგება „ს-300“ კომპლექსების დაყენებას კვიპროსში, ასეთი ზენიტსარაკეტო კომპლექსების საბრძოლო განლაგების პერსპექტივები, თანაც, ასე ახლოს მისი ჩრდილოეთი საზღვრებიდან, მოქმედებს როგორც წითელი ჩვარი — ხარზე. არანაკლებ მკვეთრად გამოდის ამის წინააღმდეგ აზერბაიჯანიც...

РОССИЯ
Черное море
ГРУЗИЯ
Анкара
Ереван
Баку
АЗЕРБАЙДЖАН
ТУРЦИЯ
Сирия
ИРАК
ИРАН

რუსეთის ამიერკავკასიის სამხედრო ბაზებში სულ მალე, ალბათ, დაავიწყდებათ, რა არის ცხოვრების ზომიერი რიტმი.

ამერიკის ჯარები აზერბაიჯანში?

საქმეს ისეთი პირი უჩანს, რომ პრეზიდენტ ჰეიდარ ალიევს თურქეთიდან ჩამოსვლის შემდეგ მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი შევიდეს ნატოს სახელმწიფო მეთაურთა კლუბში.

აფშერონის ნახევარკუნძულზე ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო ბაზის განლაგებამ შეიძლება ერთობ გააუარესოს ბაქოს ურთიერთობა მოსკოვთან და თეირანთან, წერს **მეხმან გაფარლი** „ნეზავისიმაია გაზეტაში“ (№ 11) და განაგრძობს:

აზერბაიჯანის საგარეო-პოლიტიკურ საკითხთა სახელმწიფო მრჩევლის ვაფა გულუზადეს ამასწინანდელმა განცხადებამ, რომ რუსეთ-სომხეთის სამხედრო ალიანსის საპირისპიროდ ბაქო წინადადებას აყენებს, აშშ თურქეთის ინჯირლიკის სამხედრო ბაზა გადატანილ იქნეს აფშერონის ნახევარკუნძულზე, მრავალი კითხვა წარმოშვა.

ჯერ ერთი, რამდენად სერიოზულია ბაქოს მორიგი დემარში. ხომ არ არის ეს ახალი შანტაჟი მოსკოვის მიმართ? აზერბაიჯანი ასეთი განცხადებებით ცდილობს, დაიახლოვოს მოსკოვი პრინციპით: „თუ შენ არ დამიჭერ მხარს, მაშინ მე სხვა მეგობარს ვიპოვი, ეს კი შენთვის არ იქნება ხელსაყრელი. აირჩიე: ან ჩვენ, ან სომხები“. საქმე ის არის, რომ რუსეთის მიერ სომხეთისათვის 1 მილიარდი დოლარი ღირებულების შეიარაღების გადაცემასთან დაკავშირებული სკანდალის შემდეგ აზერბაიჯანი რუსეთს თვლის სომხეთის მოკავშირედ ყარაბაღის საკითხში. მას შემდეგ, რაც სომხეთში რუსეთის შეიარაღების გადაცემის გამოძიება პრინციპულ გადაწყვეტილებათა მიუღებლად დასრულდა, ბაქომ დასავლეთში დაიწყო მოკავშირეების ძებნა. ამასობაში, სამხედრო კავშირი მოსკოვსა და ერევანს შორის არათუ არ შესუსტებულა, არამედ კიდევ უფრო მტკიცდებოდა. რუსეთი სომხეთს აწვდიდა მოდერნიზებულ მიგ-29 თვითმფრინავებს, ახლა კი უგზავნის „ს-300“ ზენიტსარაკეტო კომპლექსს. ამრიგად, რუსეთის მიერ სომხეთისადმი გადაცემული შეიარაღების საერთო ღირებულება სულ მალე 2 მილიარდ დოლარს მიაღწევს. ამ ფონზე გულუზადეს განცხადება არის არა უბრალო შანტაჟი. არამედ კარგად მოფიქრებული ნაბიჯი, რომელმაც უნდა აიძულოს რუსეთი საგულდაგულოდ გააანალიზოს თავისი სამხედრო ყოფნა ამიერკავკასიაში, კერძოდ, სომხეთში, და მისი შედეგები.

მეორე, არ შეიძლება არ დაეთანხმო ბ-ნ გულუზადეს იმაში, რომ „სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტი — სინამდვილეში ეს არის კონფლიქტი რუსეთსა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის რეგიონში გავლენის მოსაპოვებლად“. ვინც იბატონებს ამიერკავკასიაში, სწორედ ის გაუწევს კონტროლს ცენტრალური აზიიდან და კასპიის აუზიდან მომავალ სტრატეგიულ გაზსადენნავთობსადენებს და მოცემული რეგიონის მდიდარ ენერგორესურსებს. როგორც ამიერკავკასიისა და ცენტრალური აზიის რესპუბლიკებში ამერიკის დიპლომატიის აქტივიზაციიდან ჩანს, ვაშინგტონი ცდილობს თავისი ერთხელისუფლებიანობა დაამყაროს კასპიის რეგიონში და მისი გულისათვის შეურიგდეს ყოველგვარ მსხვერპლს, მიიღოს ყოვლად არაორდინარული გადაწყვეტილებანი. რუსეთ-ამერიკის ურთიერთობაში ახლანდელმა გულაცრუებამ შეიძლება უბრალოდ დააჩქაროს აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე ნატოს სამხედრო ბაზების განლაგების პროცესი. აზერბაიჯანში ნატოს ბაზების განლაგება ხელს აძლევს ბაქოსაც და ვაშინგტონსაც. პირველს მიეცემა შესაძლებლობა, დაასუსტოს მოსკოვის როლი ყარაბაღის კონფლიქტში, მეორეს — განდევნოს რუსეთი სპარსეთის ყურიდან.

ამრიგად, პერსპექტივაში ყარაბაღი, რომელსაც ბაქოს აზრით მხარს უჭერს მოსკოვი, გახდება პლაცდარმი შეერთებული შტატების და რუსეთის სამხედრო კუნთების შემოწმებისა. არ არის გამორიცხული, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა გამოდევნოს რუსეთი ამიერკავკასიიდან, რასაც, სხვათა შორის, არ მალავენ არც თვით ამერიკელები. მაშინ, დაზარალებულად შეიძლება მოგვევლინოს სომხეთი, რომელსაც უკანასკნელი ორი საუკუნის მანძილზე არაერთგზის ჩამწარებია რუსეთის სამხედრო დახმარება. საკმარისია გავიხსენოთ, მაგალითად, რუსეთის იმპერიის დაპირება, რომ სომხური წარმოშობის თურქ გენერალს ანდრანიკს გაუწევდა სამხედრო დახმარებას სომეხი მოსახლეობის ბრძოლაში თურქეთისაგან დამოუკიდებლობის მოსაპოვებლად და შეასუსტებდა ანტანტის სამხრეთ ფლანგს. ხმამაღალი დაპირებების მიუხედავად, რუსეთის სამხედრო დახმარებას ანტანტის არმია ვერ ეღირსა. ხოლო თურქეთის ჯარებმა მუსრი გაავლეს ამ ქვეყნის წინააღმდეგ აღმდგარი სომხების უმრავლესობას. მაშინ მოსკოვი დასავლეთის ძალების გავლენით, იძულებული გახდა, უკან დაეხია თავისი იმპერიის სამხრეთი საზღვრებიდან. დღეს მსგავსი სცენარი შეიძლება კვლავ გამეორდეს, და რუსეთი ნატოს ზეწოლით იძულებული გახდეს, დატოვოს ამიერკავკასიის რესპუბლიკები.

ამიტომ, სომეხ-აზერბაიჯანელთა კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების მომავალი ფრიად ბუნდოვანია. ყარაბაღის კვანძი კიდევ კარგა ხანს იქნება გაუხსნელი, სანამ არ გადაწყვეტენ თავიანთ პრობლემებს და არ განსაზღვრავენ თავიანთ ინტერესებს რეგიონში მთავარი მეტოქეები — ვაშინგტონი და მოსკოვი.

მოვლენათა ამგვარ განვითარებას ადასტურებს ის ფაქტიც, რომ სომხეთის შემდეგ შეიარაღებას იწყებს აზერბაიჯანი, რომელიც ამ მიზნებს მოახმარს თავის ნავთობდოლარებს. ეს ნიშნავს, რომ ბაქოს ნავთობის პროექტების რეალიზაციას მოჰყვება არა რესპუბლიკის ეკონომიკური აყვავება და აზერბაიჯანის მოსახლეობის ცხოვრების დონის გაუმჯობესება, არამედ ქვეყნის სამხედრო ძლიერების განმტკიცება.

ესმით რა ყოველივე ეს, აზერბაიჯანის ხელმძღვანელები ცდილობენ დაამყარონ კარგი ურთიერთობა რუსეთთან, რათა იგი ხელს უწყობდეს ყარაბაღის კონფლიქტის მშვიდობიან მოგვარებას. მიუხედავად გულუზადეს განცხადებებისა, რომელიც კარგა ხანია ცნობილია თავისი ანტირუსეთული გამონათქვამებით, აზერბაიჯანი არ არის მაინც და მაინც დაინტერესებული უცხოეთის სახელმწიფოების სამხედრო ყოფნით ამიერკავკასიაში, კერძოდ, თავის ტერიტორიაზე, იქნება ეს რუსეთის თუ ამერიკის შეერთებული შტატების ჯარები. თუ თავის ტერიტორიაზე განალაგებს რომელიმე სახელმწიფოს ჯარს, აზერბაიჯანი უბრალოდ სხვაზე დამოკიდებულ მდგომარეობაში აღმოჩნდება.

ასეთ ფონზე მოვლენათა ამგვარი განვითარების თავიდან აცილების საუკეთესო ხერხი იქნებოდა ამიერკავკასიის რეგიონის სრული დემილიტარიზაცია და სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტის მოწესრიგება.

რაც შეეხება ნატოს, კერძოდ, შეერთებული შტატების მისწრაფებას, განალაგოს თავისი ჯარები აზერბაიჯანში, ვაშინგტონს ეს სჭირდება გავლენის მოსახდენად არა მარტო რუსეთზე, არამედ ირანზეც. ნუ დაგვავიწყდება, რომ ირანის შემადგენლობაში არის სამხრეთი აზერბაიჯანი — რამდენიმე დიდი აზერბაიჯანული პროვინცია, სადაც აშშ მხარდაჭერით შეიძლება 25 მილიონზე მეტმა აზერბაიჯანელმა დაიწყოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა.

მოსკოვისა და ვაშინგტონის ინტერესების შეტაკებას სერიოზული შედეგები მოჰყვება. მოვლენათა ასეთი განვითარების პირობებში, როგორც სომხეთის, ისე აზერბაიჯანის მოქალაქენი კიდევ დიდხანს იქნებიან პოლიტიკური თამაშების მძევალნი. მათი ბედი ძირითადად დამოკიდებული იქნება არა ნავთობის პროექტების რეალიზაციაზე, არამედ რეგიონში შექმნილ სამხედრო-პოლიტიკურ სიტუაციაზე.

RADIO LIBERTY, BBC, CNN და სხვანი

პრეზიდენტ კლინტონის სენატის სამსჯავრო კრიზისულ ხაზს უახლოვდება: სენატორებმა უნდა გამოიტანონ დადგენილება, შეწყვიტონ პროცესი თუ გამოიძახონ მოწმეები. ბრალმდებელმა რესპუბლიკელებმა მოწმეთა სია სამ კაცამდე შეამცირეს: ისინი მოითხოვენ მონიკა ლევინსკის, პრეზიდენტის მეგობრის ვერნონ ჯორდანისა და კლინტონის თანაშემწის სიდნეი ბლუმენტალის გამოძახებას. რესპუბლიკელებს სურთ, მოწმის ჩვენებანი მიაცემინონ თვით კლინტონსაც, მაგრამ მან სასტიკი უარი თქვა ბრალმდებლებთან შეხვედრაზე. როგორც ბი-ბი-სის ვაშინგტონელი კორესპონდენტი იუწყება, საეჭვოა, რომ სენატმა ხმა მისცეს პროცესის შეწყვეტას და, როგორც ჩანს, დათანხმდება მოწმეთა გამოძახებას. თეთრი სახლი ამერიკელებს უცხადებს, რომ ამან, შესაძლოა, პროცესი რამდენიმე კვირით გააჭიანუროს.

შეერთებულმა შტატებმა დაადასტურა, რომ ორშაბათს ერთ-ერთი ამერიკული რაკეტა აფეთქდა ერაყის ქალაქ ბასრის საცხოვრებელ რაიონში. თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლებმა ვაშინგტონში განაცხადეს, რომ რაკეტა ესროლეს სამხედრო ობიექტს, მაგრამ რამდენიმე კილომეტრით ააცდინეს. ამის შედეგად, ერაყის განცხადებით, დაიღუპა 11 კაცი. პენტაგონმა განაცხადა, რომ სინანულს გამოთქვამს ყოველი ადამიანის დაკარგვის გამო. ითქვა აგრეთვე, რომ ამერიკის სამხედრო-საჰაერო ძალებს მიეცათ მითითება, უფრო აგრესიულად იმოქმედონ ერაყის სახმელეთო ძალების წინააღმდეგ. პილოტებს ნება დაერთოთ, ააფეთქონ საფრთხის ნებისმიერი წყარო და საჰაერო დაცვის დამხმარე ობიექტი.

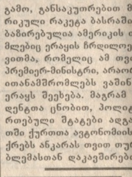

ერაყზე ამერიკის სამხედრო-საჰაერო ძალების ოთხი დღის დარტყმების შემდეგ თურქეთის პრემიერ-მინისტრმა ბულენტ ეჯევითმა კვლავ გააკრიტიკა შეერთებული შტატების პოლიტიკა ერაყის მიმართ. მან თქვა, რომ შეშფოთებულია კონფლიქტის ესკალაციის გამო, განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც ამერიკული რაკეტა ბასრაში აფეთქდა. თურქეთში ბაზირებულია ამერიკის თვითმფრინავები, რომლებიც ერაყის ჩრდილოეთს პატრულობენ. ეჯევითმა, რომელიც ამ თვის დასაწყისში გახდა პრემიერ-მინისტრი, არაორაზროვნად თქვა, რომ ითანამშრომლებს ვაშინგტონთან იმაში, რაც ერაყს შეეხება. მაგრამ ბი-ბი-სის კორესპონდენტთა ცნობით, პოლიტიკა, რომელსაც შეერთებული შტატები ადგას ერაყის ჩრდილოეთში ქურთთა ავტონომიის მხარდასაჭერად, აფიქრებს ანკარას თვით თურქეთში ქურთთა პრობლემასთან დაკავშირებით.

როგორც გაეროს შტაბბინიდან იუწყებიან, რუსეთის წარმომადგენლები ხელს უშლიან ერაყის შეიარაღების კომისიის ხელმძღვანელის რიჩარდ ბატლერის მოხსენების გამოქვეყნებას. ეტყობა, რუსეთს არ სურს, რომ ბატლერის დასკვნები ინფორმაციის ერთადერთი წყარო იყოს გაეროს უშიშროების საბჭოსათვის, რომლის სხდომებიც დაიწყო გუშინ, და განზრახული აქვს, უზრუნველყოს დამოუკიდებელი მხარის მიერ მომზადებული მოხსენების გამოქვეყნება. მოსკოვი, რომელიც უაღრესად ნეგატიურად შეხვდა შეერთებული შტატებისა და დიდი ბრიტანეთის ავიადარტყმებს ერაყში, დაჟინებით მოითხოვს განიარაღების კომისიის დაშლას, ხოლო ვაშინგტონსა და ლონდონს სურთ, რომ მან განაგრძოს მუშაობა. ამასობაში კი ერაყი უარს ამბობს, შეუშვას თავის ქვეყანაში გაეროს ინსპექტორები.

შეერთებულმა შტატებმა განაცხადა, რომ შეშფოთებულია სომხეთში რუსეთის რაკეტებისა და სხვა შეიარაღების დაგეგმილი მიწოდების გამო. სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელმა ხაზი გაუსვა, რომ ვერ ხედავს ამ მიწოდების სამხედრო საჭიროებას და იგი ვერ შეუწყობს ხელს რაიონში უსაფრთხოების გაუმჯობესებას. მოსკოვმა, რომელსაც სამხედრო ბაზები აქვს სომხეთში, გამოაცხადა, რომ ამ ბაზებში განალაგებს „ს-300“ ზენიტსარაკეტო კომპლექსებს. აქამდე, პრეზიდენტ ალიევის მრჩეველმა მოუწოდა, განალაგონ აზერბაიჯანში ამერიკის, თურქეთის ან ნატოს ჯარები, როგორც მან თქვა, რუსეთიდან მომავალი საფრთხის საპირისპიროდ *(დაწვრილებით სომხეთ-აზერბაიჯანში შეიარაღების მიწოდების შესახებ იხ. ამავე გვერდზე — რედ)*.

სოლტ-ლეიკ-სიტის ოლიმპიური ასპარეზობის საორგანიზაციო კომიტეტის წევრმა სოკ-ის პრეზიდენტის ხუან ანტონიო სამარანჩის გადადგომა მოითხოვა. როგორც მან თქვა, სამარანჩის გადადგომა ცხადყოფს, რომ ვერავინ ვერ იდგება ოლიმპიურ ღირებულებებსა და პრინციპებზე უფრო მაღლა. აქამდე სამარანჩმა გამოაცხადა, რომ კორუფციის ბრალდებით გადაყენებულია კომიტეტის ექვსი თანამშრომელი. ერთი მათგანი, კონგოელი ჟან კლოდ ნგანგა უარყოფს ბრალდებას და აპროტესტებს დათხოვნის გადაწყვეტილებას.

შეერთებულ შტატებში ორი დღის ვიზიტის დაწყებისას რომის პაპი პირისპირ შეხვდა პრეზიდენტ კლინტონს ქალაქ სენტ-ლუისში. განცხადებაში, რომელიც ვატიკანმა და თეთრმა სახლმა გამოაქვეყნეს, ლაპარაკია მისწრაფებაზე მთელ მსოფლიოში მშვიდობისა და სამართლიანობის დამყარების და კონფლიქტების მოგვარებისადმი. როგორც ბი-ბი-სის კორესპონდენტი იუწყება, პაპის მხრივ ასეთი განცხადება დიპლომატიური ფორმაა კრიტიკისა ერაყის რაკეტებით დაბომბვის გამო. ამავე დროს, ბევრ კათოლიკეს გაუცრუა იმედები იმან, რომ პაპი არ შეეხო მონიკა ლევინსკის საქმეს.

ნატოს ბრიუსელის შტაბბინის წყაროები იუწყებიან, რომ მომზადდა ინიციატივა კოსოვოს კონფლიქტის მოსაგვარებლად. ჩრდილოატლანტიკური კავშირი გამოდის ახალი გაფრთხილებით შესაძლო სამხედრო ჩარევის შესახებ, რომელიც ძირითადად იუგოსლავიის პრეზიდენტს სლობოდან მილოშევიჩს ეხება. გაფრთხილების პარალელურად მოეწყობა საავიაციო მანევრები კოსოვოს რაიონში. პარასკევს ყოფილი იუგოსლავიის საკონტაქტო ჯგუფის წარმომადგენლები მოითხოვენ, რომ ბელგრადმა და ეთნიკურმა ალბანელებმა განაგრძონ მშვიდობიანი მოლაპარაკება ევროპის ტერიტორიაზე უახლოესი ათი დღის განმავლობაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში, როგორც დიპლომატები ამტკიცებენ, ნატო საომარ მოქმედებას შეუდგება.

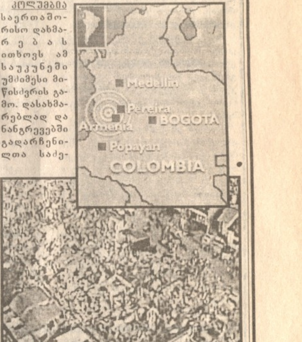

კოლუმბია საერთაშორისო დახმარებას ითხოვს ამ საუკუნეში უმძიმესი მიწისძვრის გამო. დასახმარებლად და ნანგრევებში გადარჩენილთა საძებრად კოლუმბიაში უკვე ჩავიდნენ ამერიკელ და იაპონელ მაშველთა რაზმები. უკანასკნელი მონაცემების მიხედვით, დაიღუპა 750 კაცი, მაგრამ მოელიან, რომ დაზუსტების შემდეგ ეს ციფრი გაიზრდება. ყველაზე მეტად დაზიანდა ქალაქი არმენია, სადაც მთლიანად დაინგრა ბევრი შენობა, მათ შორის, საავადმყოფოები, სახანძრო უბნები და აეროპორტის საკონტროლო კოშკურა. წითელი ჯვრის წარმომადგენლები ამბობენ, რომ სათანადოდ მოწყობილი მორგების არარსებობის გამო დაზარალებულ რაიონებში შეიძლება დაიწყოს დაავადებათა ეპიდემია. კოლუმბიის დიდმნიშვნელოვანი საექსპორტო პროდუქტი — ყავის ჭირნახული გადარჩა, მაგრამ სერიოზულად დაინგრა სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა და ფაბრიკები.

კათოლიკურმა ეკლესიამ გადასინჯა „გვამიდან ეშმას გამოდევნის“ რიტუალი — პირველად, დაახლოებით 400 წლის მანძილზე. ეკლესიამ გამოუშვა ახალი ცნობარი ეგზორსისტებისათვის: ამ ცნობარიდან მღვდლები შეიტყობენ, როგორ განასხვაონ „ეშმაშემჯდარნი“ ფსიქიკური სნეულებებით დაავადებულთაგან. წიგნში ნათქვამია, რომ უცნობ ენაზე მეტყველება, ანდა უმაგალითო ძალის გამოვლენა შეიძლება ეშმაკეულობის ნიშანი იყოს.

უცხოეთის სააგენტოებისა და ჟურნალ-გაზეთების მიხედვით.

უძღვებიან
არჩილ მანჯგალაძე,
ლევან ბოჭორიშვილი.

ტრასეკა პრაქტიკულ ჭრილში

მასშტაბური გეგმები, მასშტაბური სამუშაოები

ნებისმიერ საგაზეთო წერილს თავისი მიზეზი და ისტორია აქვს. ამაზე ხმამაღლა, განსაკუთრებულად ჟურნალისტები, არ ლაპარაკობენ — თვით წერილი საუბრობს ხოლმე თავის თავზე. იქნებ ამ შემთხვევაშიც დუმილით აგვევლო გვერდი იმ მიზეზისათვის, რომელმაც ეს პუბლიკაცია შვა, მაგრამ მაშინ იგი ერთ ჩვეულებრივ, რიგით გამოსვლად გადაიქცეოდა. ამიტომ აქედანვე უნდა „გავხსნა ფრჩხილები“ და მკითხველს ვაუწყო დღევანდელი დღისათვის ერთი შეხედვით უმნიშვნელო დეტალი (მაგრამ მხოლოდ ერთი შეხედვით, რადგან მას, სინამდვილეში დიდი ფუნქცია აკისრია).

ამ დღეებში საქართველოს ტრანსპორტის სამინისტრომ გამოსცა 1998 წლის ცნობარი, რომელშიც თავმოყრილია მდიდარი და საჭირო მასალა ამ უწყების მოღვაწეობის შესახებ. მაგრამ ეს ჩვეულებრივი სტატისტიკური კრებული კი არ არის, არამედ ფრიად საინტერესოდ გაფორმებული ფერადი გამოცემა, რომელშიც თავ-თავისი ადგილი აქვს მიჩენილი ცხრილებს, დიაგრამებს, სხვადასხვა ცნობებს, თვით თბილისის აეროპორტიდან თვითმფრინავების მიმოსვლის გრაფიკს, უკვე განხორციელებულ და უახლოესი პერსპექტივის ინვესტიციებს, ტრანსპორტის სამინისტროს რესტრუქტურიზებისათვის ინვესტიციათა სტრუქტურას, ქვეყნის სატრანსპორტო სისტემის ძირითად ობიექტებს და ა. შ. ცნობარში, როგორც ხელის გულზე, ნაჩვენებია სატრანსპორტო სისტემის განვითარების დინამიკა და არა მარტო სახმელეთო, არამედ საჰაერო და საზღვაო ტრანსპორტისაც.

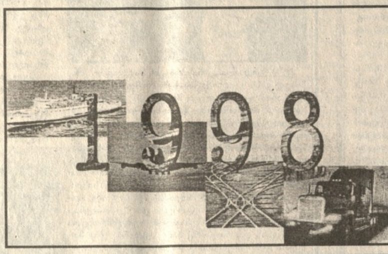

დიდი ამბავიო, — შეიძლება შემომედავოს ვინმე, — ასეთი ცნობარები არც პირველია და არც უკანასკნელიო. ნურას უკაცრავად, ვუპასუხებ მე: ამ ცნობარის მთელი „მარილი“ ის გახლავთ, რომ იგი ჩვენს წინაშე წარმოაჩენს ახლა უკვე საყოველთაოდ ცნობილი ტრასეკას პროგრამაში საქართველოს სატრანსპორტო სისტემის მნიშვნელობას. ტრასეკა ხომ ის საერთაშორისო პროგრამაა, რომელიც, თუ გონივრულად გამოვიყენებთ, ქვეყანას დიდ სიკეთეს ჰპირდება.

სწორედ ამიტომ შემთხვევით არ იყო, რომ 1997 წლის 8-9 აპრილს ტრასეკა-ბისეკის საერთაშორისო სატრანსპორტო კონფერენციას საქართველოს დედაქალაქი — თბილისი მასპინძლობდა. იმ კონფერენციას მეც ვესწრებოდი, შევხვდი და ვესაუბრე ბევრ უცხოელ დელეგატს. ისინი ერთხმად აცხადებდნენ, რომ ტრანსკავკასიის დერეფნის ამოქმედება სასარგებლოა არა მარტო კავკასიის, არამედ მსოფლიოს ბევრი ქვეყნისათვის. წარმოიდგინეთ უზარმაზარი ტერიტორია იაპონიიდან დაწყებული ესპანეთამდე, სადაც ტრასეკას მაგისტრალები გადაიჭიმება. ტვირთი კი მეტად მრავალფეროვანი იქნება — სამრეწველო ნაწარმით დაწყებული და კვების პროდუქტებით დამთავრებული. ამ დიდი ნაკადის მნიშვნელოვანი ნაწილი სწორედ საქართველოს სახმელეთო, საჰაერო და საზღვაო ტრანსპორტმა უნდა გადაზიდოს.

შარშან თბილისში ტრასეკას ეგიდით კიდევ ერთი — მე-5 სამუშაო კონფერენცია გაიმართა. ჩვენმა საინფორმაციო საშუალებებმა ეს მოვლენაც ფართოდ გააშუქეს.

კონფერენციებს შორის პერიოდი იყო ძიების, შენების, პროექტირების, ინვესტიციათა მოზიდვის პერიოდი. ამის პარალელურად სრულდებოდა კონკრეტული სამუშაო, რასაც, უბრალო ენით რომ ვთქვათ, ტვირთის გადაზიდვა ეწოდება.

აი, ყოველივე ამაზე, როგორც ვთქვი, საინტერესოდ მოგვითხრობს ცნობარი, რისთვისაც დიდი შრომა გაუწევია სამინისტროს ეკონომიკური პოლიტიკისა და დარგთაშორისი კოორდინაციის დეპარტამენტს.

მაგრამ ეს წერილი მარტო მადლობის სათქმელად როდი იწერება. გვინდა ჩვენს მკითხველს კიდევ ერთხელ მივაწოდოთ ინფორმაცია შარშან შესრულებულ სამუშაოთა შესახებ: რაც სწრაფი იქნება მათი ტემპი, მით უფრო დაჩქარდება ტრასეკას სიკეთე.

საქართველოს სატრანსპორტო პოლიტიკის კონცეფციის მთავარი მიზანი სახელმწიფო მმართველობითი და სახელმწიფო ფუნქციათა გამიჯვნა გახლდათ. ეს სამუშაო მსოფლიო ბანკისა და ტრასეკას ფარგლებში გაწეული ტექნიკური დახმარებისა და კონსულტაციების საფუძველზე მიმდინარეობდა. **გადაიდგა პირველი ნაბიჯები, რათა სახელმწიფო ინსტიტუტების წარმომადგენლები იშვიათად ერეოდნენ საბაზრო ურთიერთობათა ისეთ ფორმებში, როგორიც არის უფლების გაცემა მგზავრთა და ტვირთთა მომსახურებაზე, სერტიფიცირება, სამეურნეო-კომერციული საქმიანობა** და ა. შ. ამან, სამინისტროს ხელმძღვანელთა აზრით, უნდა გამორიცხოს სახელმწიფო აღმშენებლობის დაუძინებელი მტერი — კორუფცია. სწორედ კონცეფციის მიხედვით განხორციელდა ბევრი მნიშვნელოვანი საკითხი. მაგალითად, საზღვაო დარგში შექმნილ ადმინისტრაციას დაევალა პოლიტიკისა და სახელმწიფო ზედამხედველობის წარმართვა. დამოუკიდებელ ერთეულებად ჩამოყალიბდა ფოთისა და ბათუმის ნავსადგურები, საქართველოს საზღვაო სანაოსნო, დაიწყო რკინიგზის რესტრუქტურიზაციის პროცესი, ჩამოყალიბდა კერძო ავიასაწარმოები, სახელმწიფო დაქვემდებარებიდან გამოვიდნენ საავტომობილო სამინისტროს სისტემაში მყოფი ავტოსატრანსპორტო საშუალებები და საწარმოები, მძღოლთა და სპეციალისტთა მოსამზადებელი დაწესებულებები, სერვისული ობიექტები, ავტოვაგზლები და ავტოსადგურები. რაც მთავარია, საწარმოთა უმეტესი ნაწილი განკერძოებულია, ზოგიერთი მათგანი ჩამოყალიბდა როგორც შეზღუდული ან სააქციო საზოგადოებები.

ცხადია, როცა ასეთ ცვლილებებზეა საუბარი, მხედველობაში საბოლოო შედეგი უნდა მივიღოთ. 1998 წელს დარგმა ეკონომიკის მოქმედებისა და საბიუჯეტო შემოსავლების ყველა ძირითადი მაჩვენებელი შეასრულა, რასაც თვალნათლივ გვიდასტურებს ცნობარიდან მოხმობილი ეს დიაგრამა:

რაც შეეხება ტვირთის მოძრაობას: **რკინიგზის ტრანსპორტით გადაიტანეს 8,5 მილიონი ტონა, საავტომობილო ტრანსპორტით — 15, საჰაერო ტრანსპორტით — 0,004, ზღვით — 0,5 მილიონი ტონა. უნდა შევნიშნოთ, რომ ეს მაჩვენებლები 1,5 — 2 მილიონით აჭარბებს წინა წლის შესაბამის მაჩვენებლებს. ისიც სათქმელია, რომ სარკინიგზო ტრანსპორტისაკენ მკვეთრად შემობრუნდა მგზავრთა დიდი ნაწილი — 121,7 პროცენტით მეტი, ვიდრე 1997 წელს. სულ რკინიგზამ შარშან 4,5 მილიონი კაცი გადაიყვანა.** ამ მხრივ „ლომის წილი“ საავტომობილო ტრანსპორტს უძევს. მის ანგარიშზეა 176 მილიონი მგზავრის გადაყვანა.

1998 წელს საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტის სტრუქტურაში სატრანსპორტო დარგის ხვედრითმა წილმა 9,1 პროცენტი შეადგინა, რაც ერთი პროცენტით აღემატება წინა წლის მაჩვენებელს. რა მოჰყვა ამას? **1997 წელთან შედარებით საერთო შემოსავალმა 45 პროცენტით მოიმატა და 534,2 მილიონი ლარი შეადგინა. ბიუჯეტში შეტანილი 50 მილიონი ლარიდან 36 პროცენტი მოდის საავტომობილო ტრანსპორტზე, 35 პროცენტი რკინიგზაზე, 22 პროცენტი თვითმფრინავებზე, 7 პროცენტი საზღვაო ტრანსპორტზე** (იხ. დიაგრამა).

მნიშვნელოვანი რეზერვია საერთაშორისო გადაზიდვებისათვის შიდა სატრანსპორტო სქემების უკეთ გამოყენებაში. აქ აუცილებელია ეფექტიანი დატვირთვის საფუძველზე საბაჟო გადასასვლელ პუნქტებს შორის კონკურენცია. ეს უდავოდ გააუმჯობესებს მომსახურების ხარისხს, შეამცირებს მოცდენებს და სხვა.

ტრასეკას დეკლარირებულ დერეფანთან დაკავშირებით ტრანსპორტის სამინისტროს მიზნები ასეთია: **გამჭოლი ტარიფების შედგენა; სასაზღვრო საბაჟო გადასასვლელების გამარტივება; იდენტური საკანონმდებლო ბაზის შექმნა; საერთაშორისო კონვენციების მოქმედების უზრუნველყოფა.** როგორც სამინისტროს ხელმძღვანელობას მიაჩნია, მხოლოდ ასე შეიქმნა თანამედროვე სატრანსპორტო ევრაზიული სივრცე.

მაგრამ, ვფიქრობ, ტრანსპორტის მინისტრს, ბატონ **მერაბ ადეიშვილს** კიდევ ბევრი საინტერესო რამ ექნება „გასამხელი“ ჩვენი მკითხველისათვის, ამიტომ თავს ნებას მივცემ და რამდენიმე კითხვას დავუსვამ.

— ბატონო მერაბ, ცნობარი მართლა საინტერესო საჩუქარია, მაგრამ მაინც მიმაჩნია, რომ ცოცხალ ადამიანთან საუბარს სხვა დატვირთვა აქვს. ახალს ხომ არაფერს გვეტყვით ისეთ საკითხებზე, როგორიც არის ტვირთზიდვა, დამუშავება, ტრასეკას სამომავლო გეგმები, ინვესტიციები, ევროპასთან ინტეგრაცია, დარგის შემდგომი განვითარება?

— რატომაც არა! სატრანსპორტო დარგში მხოლოდ ტვირთზიდვის მაჩვენებლის 21,8 პროცენტით მატებამ შარშან ცენტრალურ ბიუჯეტში შემოსავლები 7 მილიონი ლარით გაზარდა. **თუ წლეულს ტვირთზიდვას ანალოგიურად გავზრდით, ბიუჯეტი, სულ ცოტა, 9-10 მილიონ ლარს მიიღებს.** ტვირთზიდვის გადიდება სატარიფო პოლიტიკის ლიბერალიზაციამ, ტექნოლოგიური პროცესების სრულყოფამ, მომსახურების დონის გაუმჯობესებამ უნდა უზრუნველყოს. შპს „საქართველოს რკინიგზას“ გათვალისწინებული აქვს შევრონის ნავთობის გადაზიდვის ტარიფის 30 პროცენტით გაიაფება. მარტო ეს ღონისძიება გადაზიდვის მოცულობას 5 მილიონი ტონით გაადიდებს. გაიზრდება კონკურენტუნარიანობაც.

— ახლა ბევრს ლაპარაკობენ მარკეტინგულ სიახლეებზე...

— რა თქმა უნდა, ამ საქმიანობის ახალ საფეხურზე აყვანაც მხედველობაში გვაქვს. აუცილებლად გავააქტიურებთ მოქმედი ექსპედიტორებისათვის მხარდამჭერ პოლიტიკას. ვიცით, რომ ჯერ კიდევ ბევრი რამ გვაქვს გასაკეთებელი ყაზახეთის, თურქმენეთის, ტაჯიკეთის და სხვა ქვეყნების ბაზრების ასათვისებლად. ამ თვალსაზრისით ძალზე საინტერესოა იაპონელთა გამოცდილება, რასაც უსათუოდ გავითვალისწინებთ. **ჩვენი მცდელობა იქითკენ მიდის, რომ უკვე წლეულს ქვეყნის ბიუჯეტმა ჩვენგან 100 მილიონი ლარი მაინც მიიღოს.**

— უკანასკნელ წლებში დასავლეთის ქვეყნების ინტერესი საქართველოს მიმართ რეალურად გამოიკვეთა. ამის ნათელი მაგალითია ევროკავშირის ტასისის პროგრამის ფარგლებში მიმდინარე ტრასეკას რეგიონული პროექტი. კონკრეტულად, რას წარმოადგენს იგი?

— მისი მიზანი ევროპა-კავკასია-აზიის სატრანსპორტო დერეფნის განვითარებისათვის ხელშეწყობაა. უნდა შეიქმნას ამ რეგიონის ქვეყნებს შორის ურთიერთობათა მექანიზმი, რომელიც მაქსიმალურად შეუწყობს ხელს ტვირთების მოძრაობას. აშკარაა, რომ პროექტი თავისი ეკონომიკური ჩარჩოებიდან გამოვიდა და პოლიტიკური ფუნქციაც შეიძინა — იგი ქვეყნების დამოუკიდებლობისა და სტაბილურობის გარანტად იქცა. ჩვენ ამიტომაც მივესალმებით ამ ფართო პროგრამის განხორციელებას. მისი განვითარების აპოთეოზი იყო ბაქოს სამიტი. სწორედ იქ ხელმოწერილმა შეთანხმებამ შექმნა ინსტიტუციონური სისტემა და ლეგალური ბაზა, რამაც ტრასეკას პროექტს შეუქცევადი ხასიათი მისცა.

— ტრასეკას პროგრამას უკვე ცნობილ დამფუძნებელ ქვეყნებს გარდა ამ ბოლო დროს კიდევ ვინ შეუერთდა?

— შეუერთდნენ უკრაინა, მონღოლეთი, მოლდოვა, ევროკავშირს ოფიციალური წერილებით მიმართეს ბულგარეთმა, რუმინეთმა, თურქეთმა...

— ახლა, თუ შეიძლება, ორიოდე სიტყვა იმაზეც გვითხარით, 1993-1998 წლებში ტრასეკას ეგიდით რამდენი ტექნიკური დახმარების პროექტი განხორციელდა?

— თითქმის ოცდაათი. **მათმა საერთო ღირებულებამ 30 მილიონი ეკიუ შეადგინა.** ტექნიკური დახმარება ითვალისწინებდა როგორც ტრანსპორტის სექტორის ინსტიტუციონურ მოწყობასა და საკანონმდებლო საქმიანობის სრულყოფას, ისე კადრების მომზადებას, გადაზიდვების თანამედროვე სახეობათა განვითარებას, მსხვილი სატრანსპორტო დარგების რესტრუქტურიზაციასა და პრივატიზაციას, საზღვაო პორტებში საკონტეინერო ტერმინალების მშენებლობის ტექნიკურ-ეკონომიკურ დასაბუთებას. თქვენ უკვე იცით, რა გაკეთდა და კეთდება ამჟამად ბათუმსა და ფოთში. მუშავდება ანაკლიის პორტის განვითარების შესაძლებლობაც.

შარშან, მაისში, თბილისში შედგა ტრასეკას მონაწილე ქვეყნების ტრანსპორტის მინისტრთა მე-5 სამუშაო კონფერენცია, რომელშიც ოცი საერთაშორისო ორგანიზაცია მონაწილეობდა. მიიღეს 14 რეგიონული პროექტი, მათი დიდი ნაწილი კასპიის ზღვის ტექნიკურ მომსახურებას ეხება. გათვალისწინებულია, აგრეთვე შავი ზღვის სანაოსნოსთვის ნორმატიული აქტების მომზადებაში დახმარება. ინვესტიციები მოხმარდება სარკინიგზო და საკონტეინერო ტერმინალებს. დაგეგმილია გზებისა და ხიდების მშენებლობაც. **შარშან, 8-9 დეკემბერს, ბაქოში შემდგარ ტრასეკას წევრი ქვეყნების პრეზიდენტთა სამიტზე, რომელიც საქართველოსა და აზერბაიჯანის ხელმძღვანელთა ინიციატივით მოეწყო, ხელი მოაწერეს „ძირითად მრავალმხრივ შეთანხმებას საერთაშორისო ტრანსპორტის შესახებ ევროპა-კავკასია-აზიის დერეფნის განვითარების მიზნით“. ამით საფუძველი ჩაეყარა ევროპის, შავი ზღვის, კავკასიის, კასპიის ზღვის რეგიონებს შორის ეკონომიკური ურთიერთობის, ვაჭრობისა და სატრანსპორტო მიმოსვლის შემდგომ გაღრმავებასა და განვითარებას.**

— ევროპის ქვეყნებთან ინტეგრირება დღევანდელობის ერთ-ერთი აქტუალური ამოცანაა...

— სხვათა შორის, ჩვენი სატრანსპორტო პოლიტიკის ერთ-ერთი მიზანია ტრასეკას დერეფნის გათანაბრება კრეტას პრიორიტეტულ დერეფანთან. **ეს იქნება საქართველოს ინტეგრაცია ევროპულ სატრანსპორტო სტრუქტურაში, რაც მის ევროპულ სატრანსპორტო სისტემად აღიარებას ნიშნავს.**

ევროპული სატრანსპორტო პოლიტიკა საბოლოოდ განიხილავს საქართველოს, როგორც თავისი ინტერესების განუყოფელ ნაწილს. ბუნებრივია, დაისმება საკითხი ჩვენი სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის სათანადო დონეზე მოწყობის თაობაზე. **ევროკავშირი ჩვენს სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურას უკვე ამ წლიდან განიხილავს, როგორც სისტემატური დაფინანსების არეალს თავისი მიზნობრივი სატრანსპორტო საბიუჯეტო შესაძლებლობებიდან.** სახეზეა ახალი რეგიონული პროექტის იდეა, რაზეც დიდ იმედებს ვამყარებთ.

დღის წესრიგში დგას აზიურ პროგრამებთან ინტეგრირებაც. ისინი მთლიანად მოიცავენ ევრაზიული კავშირის ყველა ძირითად მიმართულებას. დღეს ტრასეკას დერეფანი ყველა ამ პროგრამაში დომინირებს, როგორც ერთ-ერთი პრიორიტეტული.

— ბატონო მერაბ, თუ შეიძლება, უფრო ვრცლად გაგვაცნოთ საინვესტიციო პროექტები — რომლები დასრულდა, რომლებია დამუშავების პროცესში...

— მსოფლიო ბანკის ეგიდით დასრულდა **„ტრანსპორტის რეფორმის“ საინვესტიციო პროექტი.** იგი მოიცავდა საავტომობილო გზებისა და რკინიგზის რეაბილიტაციის სამუშაოებს. გასრულდა, აგრეთვე „ტრასეკას ხიდის“ საინვესტიციო პროექტი. მან ერთმანეთს დააკავშირა აზერბაიჯანისა და საქართველოს ავტომაგისტრალები, რაზეც 2,5 მილიონი ეკიუ დაიხარჯა.

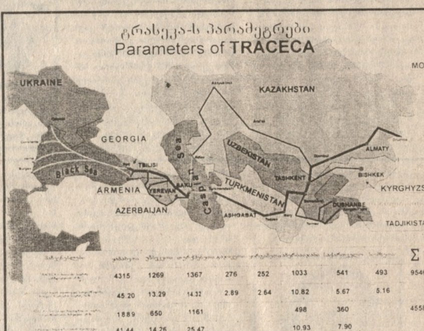

უდავოდ მნიშვნელოვანია, რომ **დამთავრდა ბათუმის სარკინიგზო საბორნე გადასასვლელის მშენებლობა.** აქ ინვესტიციათა საერთო მოცულობამ 7,6 მილიონი დოლარი შეადგინა. **ამჟამად ბათუმში მრავალპროფილიანი ტერმინალის მშენებლობა მიმდინარეობს.**

ინვესტიციები განხორციელდა ავიაციაშიც. **აგრონავიგაციულ სისტემათა მოდერნიზაციისათვის აშშ ექსიმბანკმა 18,7 მილიონი დოლარი გამოყო.**

ყოველივე ეს, დამეთანხმებით, უდიდესი მოცულობის სამუშაოებია.

— მაგრამ მარტო ამით არ ამოიწურება პროგრამები, არა?

— ცხადია, ამჟამად ტრასეკას ეგიდით და ევროკომისიის დაფინანსებით, საქართველოში მიმდინარეობს ხუთი ტექნიკური დახმარებისა და ერთი საინვესტიციო პროექტი. მათ შორის: **ფოთის პორტში სარკინიგზო ბორნებისათვის ნაგებობათა პროექტირება და მშენებლობა** (საინვესტიციო პროექტი); **ტრასეკას საკოორდინაციო ჯგუფი** (ტექნიკური დახმარება); **საავტომობილო გზების მოვლა-შენახვა** (ტექნიკური დახმარება); **აზერბაიჯანი-საქართველოს რკინიგზების რესტრუქტურიზაცია** (ტექნიკური დახმარება); **ინტერმოდალური მომსახურების დანერგვა და სწავლება** (ტექნიკური დახმარება); **ფოთისა და ილიჩოვსკის პორტების კომპიუტერული უზრუნველყოფა** (ტექნიკური დახმარება). **ამ პროექტებისათვის გათვალისწინებულია 14,1 მილიონი ეკიუ.** სხვათა შორის, გარდა მსოფლიო ბანკის, ევროკავშირის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ევროპული ბანკისა, საქართველოს სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურაში ინვესტიციებისათვის მზადყოფნას გამოხატავენ სხვა საფინანსო ორგანიზაციებიც.

ამჟამად ინტენსიური მუშაობა მიმდინარეობს თურქეთის მხარესთან ერთად ყარსი-ახალქალაქის რკინიგზის მშენებლობის პროექტის განსახორციელებლად. პროექტის ღირებულებამ მარტო საქართველოს მხარეს 250 მილიონ დოლარს მიაღწია!

— თქვენ მხოლოდ რამდენიმე სიტყვა თქვით ფოთის ნავსადგურზე...

— ფოთის ნავსადგური იაპონელთა დიდი ინტერესის საგანია. ამ ქვეყნის საერთაშორისო განვითარების ფონდმა უკვე დაამთავრა ტექნიკური პროექტი ჩრდილოეთის ზოლის ათვისებასთან დაკავშირებით. იგი ითვალისწინებს საკონტეინერო ტერმინალის აგებას, რაც 150 მილიონი დოლარი დაჯდება. საბოლოო გადაწყვეტილებას დაფინანსების შესახებ მარტში მიიღებენ. **იაპონიის ექსიმბანკი აფინანსებს მე-15 ნავმისადგომზე უნივერსალური ტერმინალის მშენებლობის პროექტს, რომლის ღირებულება 45 მილიონი დოლარია.** გადაწყდა მსოფლიო ბანკის მიერ „ტრანსპორტი-2“-ის დაფინანსების საკითხი. მნიშვნელოვანი პროექტებია შემუშავებული ბამბისა და არსებული საკონტეინერო ტერმინალების განვითარებისათვის. **აქ ინვესტიციები საერთო ჯამში 20 მილიონ დოლარს მიაღწევს.**

ცალკე მინდა აღვნიშნო ავტოტრანსპორტის განვითარებისათვის მოზიდული ინვესტიციები, რომელმაც უკვე 10 მილიონი დოლარი შეადგინა. ძალზე მნიშვნელოვანია ქართველი გადამზიდავების ფორმირება — მათმა რიცხვმა უკვე 20-ს მიაღწია.

ამჟამად მუშავდება დაისლერ-კრაისლერთან ერთობლივი სატრანსპორტო ლოგისტიკ-ცენტრის მშენებლობა და ამუშავება. აქ ინვესტიციები 10-12 მილიონი დოლარია.

და ბოლოს, საერთაშორისო პოლიტიკის წარმართვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ბერკეტის — ორმხრივი ურთიერთობის შესახებ. ასეთი კავშირები უკვე გვაქვს 40-მდე ქვეყანასთან. ხშირად ისინი რეგიონული თანამშრომლობის ხასიათს ატარებს. მაგალითად, თანამშრომლობა ბალკანეთის, დუნაისპირა ქვეყნებთან, ბალტიის ზღვის რეგიონთან და ა. შ. დამუშავდა ან მუშავდება ისეთი პროექტები, როგორიც არის ქართულ-უზბეკური ერთობლივი საწარმო, ქართულ-ყაზახური, ქართულ-სომხური, ქართულ-აზერბაიჯანული, ქართულ-უკრაინული ერთობლივი საექსპედიტორო კომპანიები, საბორნე, საკონტეინერო-სახაზო მიმოსვლები შავი ზღვის ქვეყნების პორტებთან, რასაც კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს სარკინიგზო საბორნე გადასასვლელების ამუშავება. მთელი ეს აქტივობა იქითკენ მიდის, რომ ქვეყანამ სრულად და ეფექტიანად გამოიყენოს თავისი ფუნქცია, რის შესაბამისად ტვირთბრუნვა ტრანსპორტის ყველა სახეობის მიხედვით კიდევ უფრო გაიზრდება.

ასე რომ, ფაქტია ტრასეკას პროექტის გლობალიზაცია, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ევროკავშირის გრანდიოზულ პროექტებს.

— ყოველივე, რაზეც ვისაუბრეთ, ხელშესახებად არის ნაჩვენები ცნობარში, რომელიც სამინისტრომ გამოსცა.

— დიახ. და ამით, ვფიქრობ, საჭირო საქმე გაკეთდა. დაე, ყველა დაინტერესებულმა პირმა იცოდეს, რა გავაკეთეთ, რას ვაკეთებთ, და რის გაკეთებას ვაპირებთ.

— ისღა დაგვრჩენია, წარმატება გისურვოთ.

— გმადლობთ.

მოამზადა
ელგუჯა ლუბანიძემ.

საქართველოს სატრანსპორტო დარგის საბიუჯეტო შენატანების დინამიკა

მლნ. ლარი

№	დასახელება	1995 ფაქტი	1996 ფაქტი	1997 ფაქტი	1998 პროგნოზი	1998 ფაქტი	% 1997 წელთან	% 1998 პროგნოზთან	1998 სოც. გადასახადებთან ერთად
1	სატრანსპორტო დარგი	16.6	22.1	43.4	50.0	60.0	134.8	120.0	[illegible]
2	სარკინიგზო ტრანსპორტი	4.6	9.0	12.8	7.6	14.9	116.4	196.0	21.8
3	საავტომობილო ტრანსპორტი	0.5	2.8	10.8	16.8	15.8	155.5	106.3	16.8
4	საჰაერო ტრანსპორტი	6.2	4.5	6.6	8.0	9.3	140.9	116.3	11.3
5	საზღვაო ადმინისტრაცია	—	—	0.2	—	0.3	150.0	—	0.3
6	საზღვაო სანაოსნო	1.0	0.6	2.0	3.0	2.9	145.0	72.5	3.0
7	ფოთის ნავსადგური	3.3	4.4	4.7	4.4	4.8	102.1	109.1	6.4
8	ბათუმის ნავსადგური	1.0	0.8	2.2	2.5	2.4	109.1	96.0	3.2
9	საექსპედიტორო მომსახურება	—	—	4.1	7.7	8.6	209.7	111.7	8.6

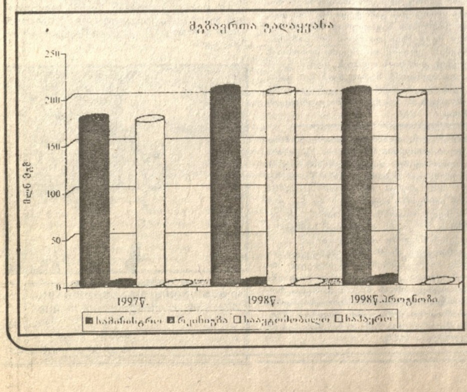

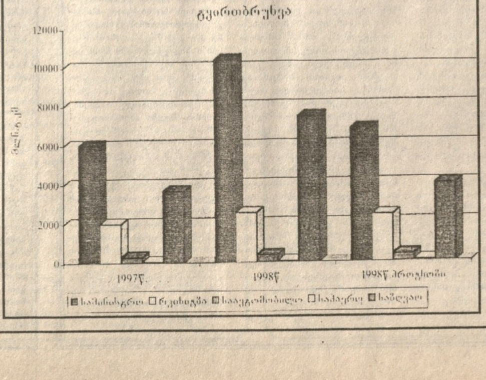

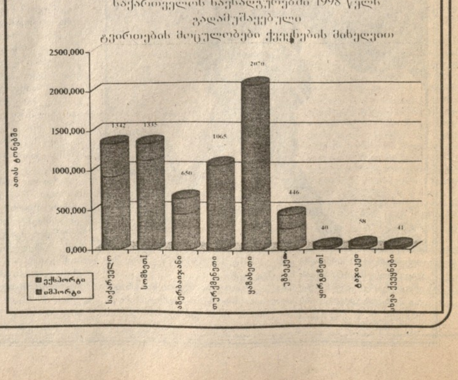

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სპორტი

კალათბურთი

სტუ-ს პირველი წაგება

კალათბურთელ ვაჟთა მერვე ეროვნული ჩემპიონატის გუშინდელი დღე გათამაშების ერთ-ერთი ლიდერის საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გუნდის პირველი დამარცხებით აღინიშნა, რომელსაც საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის სტუდენტებმა სძლიეს 63:57 (32:29).

ეს მატჩი, უკვე მერამდენედ, **სდასუ-ს** წამყვანი მოთამაშეების, უცხოეთში კვალიფიკაციაამაღლებული უკანახაზელების დავით თორთლაძისა და შოთა უძილაურის ბენეფისად იქცა. პირველი მათგანი გამთამაშებლის ფუნქციასთან ერთად წარმატებით ასრულებდა შედეგიანი პასებით პარტნიორთა ასისტენტის როლს, მისი მეწყვილე კი, განსაკუთრებით შესვენების შემდეგ, როდესაც დაძაბულობამ კულმინაციას მიაღწია, ზუსტად შორეული ტყორცნებით შეუცდომლად აგვირგვინებდა თანაკლუბელთა იერიშებს. ხაზგასასმელია უძილაურის ნებისყოფაც – მან მთელი მეორე ტაიმი ოთხი პერსონალური ჯარიმით ითამაშა. ქების სიტყვებს **სდასუ-ს** ტანმაღალი კალათბურთელები – მაჭარაძე, ხარაძე და ქევხიშვილიც იმსახურებენ, რომლებმაც ორივე ფარის ქვეშ გაჩაღებულ მძაფრ ბრძოლაში ტოლი არ დაუდეს მეტოქის მრისხანე კოლეგებს ცქიტიშვილსა და ოთიურიძეს. ასე რომ, ცოტა ნაადრევი აღმოჩნდა სპეციალისტთა და გულშემატკივართა ნაწილის მიერ ავანსის სახით უკვე გაკეთებული პროგნოზი – შემადგენლობაგაძლიერებული **სტუ** ერთ-ერთი ფინალისტი იქნებაო. თუმცა, ვინ იცის, იქნებ მართლაც ასე მოხდეს. გუშინვე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებმა 95:73 (41:44) მოუგეს „მაკაბის". **თსუ-მ** გადამწყვეტ უპირატესობას შეხვედრის დასკვნით ნაწილში მიაღწია, როდესაც ხუთ-ხუთი პერსონალური ჯარიმის მიღების გამო მოედანი ბერიშვილმა და ფერიაშვილმა დატოვეს. არადა, ტაიმნახევრის მანძილზე ასპარეზობა თანაბარ ბრძოლაში მიმდინარეობდა და ძნელი სათქმელი იყო, გამარჯვება ვის დარჩებოდა.

ამრიგად, კალათბურთელ ვაჟთა მერვე ეროვნულ ჩემპიონატს ერთადერთი წაუგებელი მონაწილე – რუსთავის „აზოტი" შემორჩა. თამაშები ვერის ბაღის მიხეილ კეკელიძის სახელობის ბავშვთა საკალათბურთო დარბაზში შაბათს, 30 იანვარს განახლდება.

გია პლატონიშვილი.

ჭადრაკი

ზვიად იზორია – თბილისის ჩემპიონი

თბილისის ჭადრაკის სასახლეში დამთავრდა დედაქალაქის მოჭადრაკე ვაჟთა ჩემპიონატი. 70 მონაწილე ეცილებოდა ერთმანეთს პირველობას. ტურნირი ჩინებულად წარმართა ზვიად იზორიამ, რომელმაც მხოლოდ სამი პარტია დაამთავრა ყაიმით, დანარჩენი კი მოიგო. ბოლო ტურში ერთპიროვნულ ლიდერს პარმენ გელაშონიას სძლია და 7,5 ქულით ჩემპიონობა მოიპოვა. ამდენივე ქულა მოაგროვა ლევან ბახტაძემაც, მაგრამ უარესი კოეფიციენტით მეორე ადგილზე გავიდა. გამარჯვებულებს ნახევარ-ნახევარი ქულით ჩამორჩნენ პარმენ გელაშონია და მერაბ გაგუნაშვილი. 6,5 ქულით მეხუთე ადგილი ლევან არომიძეს ხვდა. პირველ-მესამე ადგილებზე გასული მოჭადრაკეები – იზორია, ბახტაძე, გელაშონია – საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატის უმაღლეს ლიგაში იასპარეზებენ, ხოლო გაგუნაშვილი და არომიძე – პირველ ლიგაში.

მოჭადრაკე ქალები შეჯიბრებას დღეს ამთავრებენ. ბოლო ტურის წინ 6.5-6.5 ქულით ლიდერობენ საერთაშორისო ოსტატი მირანდა ხორავა და სოფიკო გვეტაძე. დღევანდელი მათი შეხვედრა ჩემპიონს გამოავლენს.

ეკა ბესტავაშვილი.

სურათზე: თბილისის ჩემპიონი ზვიად იზორია.

ვაჟა დანელიას ფოტო.

ისინი — ჩვენს შესახებ

„ქართველი მაყურებელი შეუდარებელია"

გასული წლის მიწურულს თბილისმა სამეჯლისო სპორტულ ცეკვებში აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების ჩემპიონატსა და ღია საერთაშორისო ტურნირს უმასპინძლა.

ორივე ეს ღონისძიება გაიმართა საერთო სახელწოდებით – „თბილისობა-98". შეჯიბრებების თაობაზე საკუთარი შთაბეჭდილებები გაზეთ „Звезды на паркете"-ს მკითხველებს გაუზიარა მოსკოვის სპორტული ცეკვების ასოციაციის პრეზიდენტმა, საერთაშორისო კატეგორიის არბიტრმა **ვალერი გულაიმ.** გთავაზობთ ამ საუბრის შემცირებულ ვარიანტს:

– თბილისში გამართულმა შეჯიბრებებმა ძალიან გამაოცა – აღნიშნავს გულაი. – საქართველოში სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა არ არის სტაბილური, მაგრამ ქართველებმა კიდევ ერთხელ დაუმტკიცეს მსოფლიოს, რომ ამგვარ პირობებშიც შესწევთ გულითადი სტუმარ-მასპინძლობის უნარი. შეჯიბრების დღეებში ასპარეზობის ყველა მონაწილე ორგანიზატორთა და მასპინძლებს [illegible]

მსოფლიოს მრავალ განვითარებულ ქვეყანაში, ასევე მოსკოვში ხშირად ვესწრები ტურნირებს, მაგრამ თბილისელთა მსგავსი გულთბილი მაყურებელი არსად მინახავს. მათ ვერავინ შეედრება. ისინი არა მარტო უფროსების, არამედ ყმაწვილებისა და დამწყები მოცეკვავეების გამოსვლებსაც გულისყურით ადევნებდნენ თვალს და სათანადოთაც აფასებდნენ, მქუხარე ოვაციებსაც არ იშურებდნენ, რაც სასიამოვნო გარემოს უქმნიდა მოასპარეზეებს.

ერთი საგულისხმო სიურპრიზიც: შეჯიბრების ერთ-ერთი სპონსორი გახლდათ ფირმა „საქართველოს ავიახაზები", რომელმაც უზრუნველყო მონაწილეთა მგზავრობა ბილეთებზე 50 პროცენტი ფასდაკლებით. ყოველივე ზემოაღნიშნული იმის გარანტიას იძლევა, რომ თბილისში გამართული ასპარეზობა მომავალში ტრადიციული გახდება და სამეჯლისო სპორტულ მოცეკვავეთა მეტ რაოდენობას მიიზიდავს.

გარი ამირხანოვი.

სურათზე: შეჯიბრების სამეჯლისო სპორტულ ცეკვებში.

დავამკვიდროთ ცხოვრების ჯანსაღი წესი!

ავტოგრაფები ოვალურ ბურთზე

მეორე წელია, ჩვენს რაგბიში ახალი კლუბი გამოჩნდა, რომელიც თითქმის ყველა ასაკის ჭაბუკთა გუნდების შეჯიბრებებში საკმაოდ წარმატებით გამოდის, 200 ბიჭი იწვრთნება „ტექნო ირსის" გუნდებში... ახალ კლუბს უფროს მწვრთნელად გამოჩენილი მორაგბე და დამსახურებული მწვრთნელი დავით კილასონია ჰყავს.

ნავთობპროდუქტების სავაჭრო კომპანია „ტექნო ირსი" 1996 წელს შეიქმნა, თუმცა, ჯგუფი 8 წელია, საწვავის ბიზნესითაა დაკავებული. მოვუსმინოთ ფირმის ხელმძღვანელებს:

ლაშა ქორიძე, „ტექნო ირსის" გენერალური დირექტორი:

– ეკონომიურმა კრიზისმა ჩვენს ახალგაზრდებს ნაწილობრივ გაუნელა ინტერესი ყველაფერზე. ამ ბიჭებს თავისუფალი დროის სწორ არჩევანში გვინდა დავეხმაროთ. რაგბი ჩვენ გაგვაცნო უფროსმა მეგობარმა დავით კილასონიამ ზურაბ ლოსაბერიძის მეშვეობით.

შეიძლება ყველა მოვარჯიშე ვერ გახდეს დიდი სპორტსმენი, მაგრამ ცნობილია, რომ მორაგბეებს ერთმანეთის და მეგობრის გატანის საოცარი უნარი აქვთ... კლუბის ჩამოყალიბების დროს არანაირი კომერციული ანგარიში არ გვქონია. ყველაფერს დრო გვიჩვენებს. მთავარი იქნება გუნდის ინტერესი და არა ფირმის. პირადად მე, ასე თუ ისე, ყველა სპორტის სახეობით ვიყავი გატაცებული, გარდა... რაგბისა. ჩვენი ფირმა საქართველო-თურქეთის ერთობლივი საწარმოა. სხვათა შორის, ყველა ჩვენი პარტნიორი თანახმაა, გახსნას რაგბის კლუბი. ჩვენი შესაძლებლობების ფარგლებში გუნდს ვეხმარებით სპორტული ტანსაცმლის შეძენაში, საწვრთნელი შეკრებების მოწყობაში და ა. შ. დანარჩენი გამჩენის ხელშია. მთავარია, ჩვენი ბიჭები გაკაჟდნენ, გახალისდნენ. აქ თითოეულ მოთამაშეს, ასაკის მიუხედავად, თუმცა სიმბოლური, მაგრამ თავისი ხელფასი ექნება. საკუთარი ოფლით მათ პურის ფული უნდა იშოვონ... ჩვენ კი არანაირი რეკლამა და შეღავათები არ გვინდა. მთავარია, ჯანსაღ სხეულში გამოიწრთოს ჯანსაღი სული.

გადაწყვეტილი გვაქვს გამოვუშვათ რაგბის ილუსტრირებული ენციკლოპედია. შარშან საქართველო-რუსეთის მორაგბეთა ნაკრები გუნდების მატჩის სპონსორები ვიყავით ახალზელანდიურ ფირმა „მაკონელ დაუელთან" ერთად. ჩვენ ურთიერთობა გვაქვს შვეიცარიის, გერმანიის, თურქეთის, ავსტრიის, რუსეთის, აშშ-ს ნავთობის კომპანიებთან. სხვათა შორის, ზოგიერთი კომპანიის წარმომადგენელი ახლოს არის რაგბისთან, მაგალითად, შვეიცარიული „მეისფილდის" ავსტრიელი მენეჯერი ტომას ექსელი.

შევეცდებით, ჩვენი მორაგბეებისათვის რაგბის სათამაშო მოედნებიც მოვაწყოთ...

36 წლის ეროვნებით გერმანელი უვე შროუდერი 15 წელია ლონდონში ცხოვრობს და ნავთობპროდუქტების ბიზნესით არის დაკავებული. უვეს თბილისში ქართველ პარტნიორებთან მაშინ შევხვდით, როცა ერთ საათში სამშობლოში უნდა გაფრენილიყო...

უვე შროუდერი ამერიკული ფირმა „მარკ რიჩის" წარმომადგენელია დსთ-ს ქვეყნებში.

„ტექნო ირსის" სახით კარგი პარტნიორები გვყავს, – ამბობს უვე შროუდერი. ნავთობპროდუქტები გადაგვაქვს აზერბაიჯანიდან საქართველოს გავლით თურქეთსა და ევროპაში. ორი წელია აქ ვმუშაობ.

„ტექნო ირსის" ფირმიდან გავიცანი მორაგბე და მწვრთნელი დათო კილასონია. შევიტყვე, რომ მათ რაგბის გუნდი ჰყავთ. „მარკ რიჩის" ოფისი ლონდონშია. მოგეხსენებათ, რაგბის სამშობლოში, ინგლისში ეს თამაში ძალზე პოპულარულია, ამიტომ ვფიქრობთ საქართველოში ხელი უნდა შევუწყოთ რაგბის განვითარებას. მე ყოველდღე დავრბივარ და ვვარჯიშობ. ყველა ადამიანმა ცოტ-ცოტა მაინც უნდა ივარჯიშოს, რადგან ორგანიზმი იყოს მოწესრიგებული და ადამიანმა საღად იაზროვნოს.

რაგბი განსაკუთრებით საჭიროა მეჭირვეებაში მყოფი საქართველოსთვის, რათა ბავშვები სწორ გზაზე დადგნენ. რაგბი კოლექტიური თამაშია. ბიჭების ერთმანეთთან მხარში დგომა მათ გაზრდის ისე, რომ საზოგადოებაში ურთიერთობა აღარ გაუჭირდებათ. ჩვენს ფირმაში 300 კაცი მუშაობს, მათ შორის ბევრია მორაგბე.

მარკ რიჩი, 63 წლის ბიზნესმენი, მთელს მსოფლიოში ცნობილი კაცია – ნავთობპროდუქტების გარდა, ლითონსა და ხორბალს აწარმოებს. მარტო 1997 წელს მისი ფირმის სავაჭრო ბრუნვამ 4,5 მილიარდი დოლარი შეადგინა...

ერთობლივი საწარმოს დამფუძნებლები არიან ეროვნებით ჩეჩნები – **გელანი ახმადოვი და შამსუდინ ავლარიგოვი.**

გელანიმ, რომელიც თურქეთის ფირმის პრეზიდენტია და ძირითადად აზერბაიჯანში მუშაობს, ჩვენთან საუბარში თქვა:

– სპორტის განვითარებაში მონაწილეობა ყველა ჩვენგანის ვალია. კავკასიელები კარგად ეგუებიან სპორტს. ეს მარტო მწვრთნელების საქმე არ უნდა იყოს. როცა სახელმწიფოს არ შესწევს უნარი, დაეხმაროს სპორტს, მაშინ ჩვენ უნდა დავეხმაროთ მას. მე შევეცდები ბაქოში მთავრობის წარმომადგენლებს შევხვდე, რომ ერთობლივად შევქმნათ რაგბის გუნდები და გავმართოთ თამაშები. სხვათა შორის, ჩვენი ჩვე- ჩვენი სპორტსმენები დღეს აზერბაიჯანში და თურქეთში გადიან წვრთნას. ხომ შეიძლება ისინი საქართველოში მოემზადონ? ამით დიდი საქმე გაკეთდება. კავკასიელ სპორტსმენთა მეგობრობის განმტკიცებისათვის უფროსმა თაობამაც უნდა ვიღვაწოთ.

ზურაბ ლოსაბერიძე, მორაგბეთა კლუბ „ტექნო ირსის" ვიცეპრეზიდენტი:

– ჩვენ ადრეც გვყავდა ბავშვთა რაგბის გუნდები „ოქროს უბანი" და „მარაო". კლუბ „ტექნო ირსის" პრეზიდენტი ჩვენი მეგობარი ვასო ჩიგოგიძეა. დამფუძნებლები გახლავან გია მიქელაძე, ლაშა ქორიძე, ილია მორჩილაძე, ზურაბ ლოსაბერიძე, ვასო ჩიგოგიძე და შამსუდინ ავლარიგოვი. ერთ წელიწადში ჩვენი კლუბის გუნდებმა გარკვეული წარმატებები მოიპოვეს. პერსპექტივებიც კარგია. ჩაცმულ-დახურული გუნდები ყველა შეჯიბრებაში გამოდიან. პირობებიც ნორმალურია. ვარჯიშების გარდა, ბავშვებისათვის ვაწყობთ ექსკურსიებს ისტორიულ ადგილებში, მშობელთა კომიტეტს კი რაგბის დიდი გულშემატკივარი გოჩა ცხენოსანიძე ხელმძღვანელობს. გამოჩნდნენ პერსპექტიული ნორჩი მორაგბეებიც: კობა დანელია, ირაკლი ჩხიკვიშვილი, ვახტანგ ცხენოსანიძე, ირაკლი წერეთელი, თემურ ზარდიაშვილი, ირაკლი გუნდიშვილი... მწვრთნელები არიან ბადრი ბოხუა, თენგიზ ჩერგოლეიშვილი, მალხაზ კილასონია, ლევან თაფლაძე, დავით კილასონია (უმცროსი).

* * *

დავით კილასონიამ გვთხოვა, განსაკუთრებული მადლობა ვუთხრათ „ტექნო ირსის" ხელმძღვანელებს – ფირმის გენერალურ დირექტორს ლაშა ქორიძეს და რაგბის კლუბის პრეზიდენტს ვასიკო ჩიგოგიძეს.

* * *

გამომშვიდობებისას ფირმა „ტექნოირსის" ოფისში ერთი ახალთახალი ჭრელი რაგბის ბურთი ვნახეთ სათანადო ავტოგრაფებით. ჩვენს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა: რა სჯობია, როცა ბიზნესმენები ეროვნულ სპორტზე, ჩვენში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრებაზეც ფიქრობენ...

გაბრიელ ბარჯაძე.

სურათზე: (მარცხნიდან): ზურაბ ლოსაბერიძე, შამსუდინ ავლარიგოვი, უვე შროუდერი, დავით კილასონია, ლაშა ქორიძე და გელანი ახმადოვი.

მაქვს წინადადება

იქნებ დროა?

შესრულდა ერთი წელი ფეხბურთის მაესტროს ნოდარ ახალკაცის გარდაცვალებიდან. ამ უდიდეს მწვრთნელს, მრავალმხრივ განვითარებულ და შემოქმედ ადამიანს პირადად არ ვიცნობდი, ხელიც კი არ ჩამოგვირთმევია ერთმანეთისთვის.

ნოდარ ახალკაცი თავისებური ადამიანი გახლდათ, მძიმე ხასიათი ჰქონია, ამას ის მეგობრებიც აღნიშნავენ, რომლებიც დღეს გვერდში უდგანან მის ოჯახს. დიუსელდორფის შემდეგ, გუნდში მუშაობისას დაუშვა შეცდომები, მაგრამ საჯაროდ აღიარა ამის შესახებ. პრესასთან ურთიერთობაშიც ხანდახან არ იყო კორექტული, თუმცა როგორც თვითონ უთქვამს, არაპროფესიონალ ჟურნალისტებს პატივს არ სცემდა და ხშირად ევნებოდა ხოლმე ინტერვიუზე მომზადებული მობრძანდითო.

ნოდარ ახალკაცი შეიძლება ვიღაცეებს არ უყვარდათ, მაგრამ პატივს უკლებლივ ყველა სცემდა. მეც მისი პატივისმცემელი ვიყავი, მინდოდა ახლო გამეცნო, მახსოვდა რა არჩილ გოგელიას სიტყვები – ერთი საუბარი საკმარისია მასთან, რომ აღტაცებული დარჩე ამ პიროვნებითო. განცვიფრებული ვიყავი, როცა მისი საითნო მეუღლის ნებართვით ვნახე პირადი ჩანაწერები. რაზე არ არის საუბარი – პოლიტიკასა და ეკონომიკაზე, სპორტსა და მედიცინაზე, ხელოვნებასა და კულტურაზე.

ნ. ახალკაცი ერუდირებული პიროვნება გახლდათ. მას ადამიანების ამოცნობის წარმოუდგენელი უნარი ჰქონდა, ერთი გადაბრუნებული სიტყვა არ უთქვამს ერთგული მეგობრებისათვის, ორგულებს ვერ იტანდა.

ნოდარ ახალკაცის ამქვეყნიდან წასვლა უდიდესი დანაკლისი იყო, როგორც ქართული ფეხბურთის, ისე მთლიანად ყველა მოქალაქისათვის, მისი მოკეთისა თუ არაკეთილის მსურველთათვის. ნ. ახალკაცი ამოუწურავი თემაა. მისი გარდაცვალებიდან დღემდე უამრავი თბილი წერილი თუ მოგონება იბეჭდება. ისინი სიცოცხლეში რომ წაეკითხა ეროვნული ფეხბურთის ამაგდარს, დღეს შეიძლება ჩვენს გვერდით ყოფილიყო. თუმცა უკურნებელმა სენმა ნაადრევად გამოგვაცალა იგი, ისე, როგორც ნაადრევად ჩამოშორდა სამწვრთნელო საქმიანობას ეს ლეგენდად შემორჩენილი პიროვნება.

არც ერთ ქართველ სპორტულ მოღვაწეზე არ დაბეჭდილა იმდენი ურთიერთსაპირისპირო მასალა, რამდენიც ნოდარ ახალკაცზე, ამდენი ყოფილ საბჭოთა კავშირში შეიძლება მხოლოდ ვალერი ლობანოვსკიზე იყოს გამოქვეყნებული. ორივეს სიძლიერეს კი ყველა ერთხმად აღიარებს. ნოდარ ახალკაცი უდიდესი პატივისცემით სარგებლობდა ფეხბურთის სამყაროში. გერმანიაში მკურნალობისას, თუ ჰქონდა შესაძლებლობა, ესწრებოდა ბუნდესლიგის მატჩებს, ადგილობრივი ფეხბურთის მესვეურნი ხომ დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით ეპყრობოდნენ. ცნობილი ფეხბურთელი ნეტცერი ერთი წუთით არ ტოვებდა მას უყურადღებოდ. გერმანიის ფეხბურთის ფედერაციამ ხუთვარსკვლავიანი სასტუმრო შესთავაზა, საბჭოთა ნაკრების ყოფილ მცველს სერგეი ბოროვსკის კი უთქვამს; ნუთუ ქართველებმა არ იცით, რამხელა პიროვნება გყავდათო.

დღეს, სამწუხაროდ, ბევრს არ ახსოვს 1981 წლის 13 მაისი. ამ დღეს პატარა საქართველო დაიბადა მსოფლიოს დიდ რუკაზე. მომავალმა თაობამ უნდა იცოდეს ამ დღის ეროვნული გმირები. ქართული კალენდრის შემდგენლებმაც გაითვალისწინონ და ყოველ წელს აღნიშნონ იგი. ისევე, როგორც მოთას, ილიას, აკაკის, ვაჟას, გალაკტიონის, ნიკოლოზ ბარათაშვილის დაბადების დღეები. 100 წლის შემდეგ ნამდვილად აღარ ვიქნებით ამ ცოდვილ მიწაზე. ქართველების ისტორიული გამარჯვება კი მუდამ უნდა გვახსოვდეს. გერმანულ მიწაზე გერმანული გუნდის დამარცხება მხოლოდ ორმა ქართველმა მხედართმთავარმა შეძლო და ორივე გამარჯვებული გამოეთხოვა ამ წუთისოფელს.

ჩვენმა საზოგადოებამ ნ. ახალკაცის მნიშვნელობა მხოლოდ მისი გარდაცვალების შემდეგ გაიგო. ბავშვობიდან მსმენია, რომ მიცვალებულებზე მხოლოდ კარგი ან არაფერი უნდა ითქვას. მაინც ჩნდება აქა-იქ ისეთი წერილები, რომლებიც ზიანს მხოლოდ მის ავტორებს აყენებენ.

რამდენიმე დღეა გამოვიდა საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის ახლადდაარსებული ბიულეტენის „ქართული ფეხბურთის" პირველი ნომერი. მასში ახალკაცზე მცირე მოგონებაა გამოქვეყნებული. მადლობის მეტს არაფერს იმსახურებენ მისი გამომცემლები და მჯერა, რომ მერაბ ჟორდანია, ეს ახალგაზრდა, უდავოდ გონიერი და ნიჭიერი პიროვნება, ყველა ღონეს იხმარს, რათა მომავალში საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პირველი პრეზიდენტის სახელი ღირსეული პატივისცემით იქნას მოხსენიებული.

ამჟამად მზადდება მეორე, შევსებული გამოცემა ადამიანზე, რომელმაც ხალხის პატივისცემა და სიყვარული დაიმსახურა. იგი 25 იანვარს იხილავდა მზის სინათლეს, უარი დახმარებაზე რომ არ ეთქვა ახალკაცის ისეთ მეგობარს, რომლის დიდი იმედიც ყველას ჰქონდა. მიზეზად თანხების უქონლობა დამისახელა, თუმცა სამიოდ თვეში ერთ-ერთ გაზეთთან ინტერვიუში აღნიშნა, რომ 670 ათასი საქველმოქმედო საქმიანობაზე დაუხარჯავს. შთაბეჭდილება დამრჩა, რომ იმ მრავალრიცხოვან ბიზნესმენ მეგობრებს, რომლებიც დაკრძალვის დღეს ვერ დაიტია „არაგვის" საბანკეტო დარბაზმა, ახალკაცი მხოლოდ ცოცხალი სჭირდებოდათ. და მაინც, გამოჩნდნენ ადამიანები (რამაზ ხუროძე, ჯემალ ზამბახიძე, არჩილ გოგელია, აკაკი ჩხაიძე, ირაკლი ღოლიძე), რომელთა ხელშეწყობით გამოიცემა 600-გვერდიანი წიგნი ფეხბურთის გამოჩენილ ორგანიზატორზე. ადამიანი დაუნახავი არ უნდა იყოს. შეიძლება დავიწყება იმისა, თუ რა სიხარული მიანიჭა ბატონმა ნოდარმა თავის ხალხს, რა დიდი წარმატებები ჰქონდა თბილისის „დინამოს" მისი ხელმძღვანელობის დროს. განა მის დამსახურებად არ უნდა ჩაითვალოს, 1977-1981 წლებში ყოფილი საბჭოთა კავშირის საუკეთესო ფეხბურთელად ოთხჯერ რომ ჩვენი დინამოელი დაასახელეს. უნდა გვახსოვდეს საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის სიტყვები, ნათქვამი ნ. ახალკაცის ოჯახისადმი გაგზავნილ სამძიმრის წერილში: – „ბატონი ნოდარის სახელი, როგორც დიდი მწვრთნელისა და ქვეყნის მოამაგისა, ოქროს ასოებით ჩაიწერება ქართული ფეხბურთის ისტორიაში. მან არნახული ზეიმი მოუწყო საქართველოს და ჩვენი ქვეყანა ამისათვის ყოველთვის მისი მადლიერი იქნება".

ბატონმა ედუარდმა ისიც ბრძანა, რომ ნოდარ ახალკაცის სახელი იარსებებს მანამდე, სანამ იარსებებს ქართული ფეხბურთი.

და ბოლოს, როგორც ფეხბურთის, ჩვენი სპორტის ერთ რიგით ქომაგს, გამიჩნდა აზრი, რომელსაც საზოგადოებას ვთავაზობ – ნოდარ ახალკაცის, სამაგალითო ღვაწლით გამორჩეული პიროვნების სახელი მიენიჭოს თბილისის „ლოკომოტივის" სტადიონს.

დემიკო ლოლაძე.

ყოველი მხრიდან

მილიონებს „ეთამაშებიან"

კალათბურთელები რომ ერთ-ერთი უმდიდრესი ხალხია თანამედროვე სპორტში, ერთხელ კიდევ დაამტკიცა ამერიკის კალათბურთის ასოციაციაში გაჭიანურებულ ლოკაუტის შემდეგ დადებულმა ხელშეკრულებებმა. მხოლოდ რამდენიმე მაგალითს მოვიყვანთ:

ჩვენთვის კარგად ცნობილმა ლიტველმა კალათბურთელმა არვიდას საბონისმა სამწლიანი ახალი კონტრაქტი გააფორმა კლუბ „პორტლენდ ტრეილ ბლეიზერთან", რაც 30.375 მილიონ დოლარს შეადგენს. ამ სეზონში სპორტსმენი 9 მილიონს მიიღებს, მომავალში – 10,125 მილიონს, ხოლო 2001-2002 წლის სეზონისათვის მისი ხელფასი უკვე 11,25 მილიონი დოლარი იქნება.

29 წლის იუგოსლაველმა ცენტრმა ვლადე დივაცმა, რომელიც ადრე „შარლოტში" თამაშობდა, ექვსწლიანი კონტრაქტი გააფორმა „საკრამენტო კინგზთან", რომელიც მას 62,5 მილიონ დოლარს დაჰპირდა. კლუბმა „ინდიანამ" ხელშეკრულება გაუგრძელა როკ სმიტსონს და ის წელიწადში საშუალოდ 14 მილიონით გამდიდრდება.

როგორც კლუბ „სანსის" მთავარმა მწვრთნელმა დენი ეინჯმა განაცხადა, „იმისათვის, რომ ტონი გულიოტი ჩაეგდოთ ხელში, იძულებულნი გახდნენ, უარი ეთქვათ ბევრი თავიანთი თავისუფალი აგენტის სამსახურზე, გულიოტთან ექვსწლიანი კონტრაქტი 58,5 მილიონ დოლარზეა გათვლილი. 1999 წლის სეზონში მას 7,8 მილიონი ეკუთვნის".

ვარსკვლავები

გამარჯვებისთვის დაბადებული

„ფიორენტინამ" იტალიის ზამთრის ჩემპიონატში გაიმარჯვა და ამ წარმატებაში ყველაზე დიდი წვლილი შეიტანა გუნდის მთავარმა შემტევმა ფორვარდმა გაბრიელ ბატისტუტამ, რომელმაც მეტოქეთა კარში „ტროლის" ფანტასტიკური შედეგი აჩვენა: 17 გოლი 17 მატჩში!

ფერმერი – მოგზაური

გაბრიელ ბატისტუტა, ანუ „ბატიგოლი", როგორც მას მოფერებით, თანაც ძალზე საზრიანად შეარქვეს იტალიაში – ისეთი ვარსკვლავი როდია, როგორებითაც სავსეა საფეხბურთო სამყარო. პირიქით, სანიმუშო მეოჯახე და მზრუნველი მამა, მორიდებული და იშვიათად ერთგული ადამიანი გახლავთ. თანაც ერთგულია არა მარტო მახლობლებისთვის, არამედ თავისი ქვეყნის – არგენტინის, ქალაქ ფლორენციის, იტალიის, კლუბ „ფიორენტინასი". ამავე დროს არასოდეს ავიწყდება მშობლიური სახლი, სადაც ჩასვლას ნებისმიერ ხელსაყრელ დროს ცდილობს.

წარმოშობით ბატისტუტა ქალაქ რეკონკისტადანაა, სანტაფეს პროვინციაში რომ მდებარეობს. ბავშვობაში ავტოსტოპით მოგზაურობაზე და მთელი მსოფლიოს შემოვლაზე ოცნებობდა. მისი ოცნებები ახდა, მაგრამ ნაწილობრივ, გაბრიელი ნამდვილად იყო ბევრ ქვეყანაში, მაგრამ ეს ან შეკრებებზე ხდებოდა, ან დაუსრულებელ გადასვლა-გადმოსვლებში. ისე კი, საკუთარი სიამოვნებისთვის – იშვიათად.

მამამისმა – ოსმან ბატისტუტამ, რომელიც კვლავ მეცხოველეობას მისდევს – ფერმერულ შრომას შესწირა მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება. მაგრამ არც გაბრიელს დავიწყნია ეს ხელობა – აქამდე თბილად იხსენებს, ბავშვობაში როგორ მწყემსავდა საქონელს, მშობლებთან ერთად რომ მუშაობდა. ფეხბურთის ვარსკვლავის ცხოვრებამ ვერ ჩაკლა მასში მიწასთან და ცხოველებთან ურთიერთობის ხალისი, ამიტომაც ხანმოკლე შვებულებების დროს მოდურ კურორტებს მშობლიურ მხარეში ყოფნას ამჯობინებს, სადაც გამოსყიდულ და გაფართოებულ მამისეულ ფერმაში ხალისით მუშაობს. ფეხბურთის კარიერის დამთავრების შემდეგ გაბრიელს მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი სამშობლოში დაბრუნება და მთლიანად ფერმერული საქმიანობა.

ცოცხალი ლეგენდა

ბავშვობიდან, მოგზაურობის გარდა, კიდევ ერთ რამეზე ოცნებობდა ბატისტუტა – გამხდარიყო პროფესიონალი ფეხბურთელი. 17 წლისამ პირველი კონტრაქტი გააფორმა „ნიუელზ ოლდ ბოიზთან", მერე იყო „რივერ პლეიტი", „ბოკა ხუნიორსი" და „ფიორენტინა". სწორედ ფლორენციაში დაყოვნდა გაბრიელი ყველაზე დიდ ხანს – ახლანდელი სეზონი აქ მისთვის მერვეა. „იებს" ხომ ჰქონდათ ერთი უხეირო ჩემპიონატი – სწორედ 1993 წელს გუნდმა დაკარგა ადგილი „A" სერიაში. მაშინ ბატისტუტას სახელი უკვე ქუხდა, ამიტომაც მოზღვავდა მაცდური წინადადებები იტალიის უმაღლესი ლიგის უამრავი კლუბის მესვეურთაგან.

მაგრამ ბატისტუტა იმათ კი არ ჰგავს, კლუბიდან კლუბში რომ დახეტიალობენ. როგორც ჩანს, პროფესიული თვისებების გარდა, რომელიც საერთო საქმისადმი პასუხისმგებლობასაც ანვითარებს, მის ბედზე ბინადრული ცხოვრების თვისებებმაც იქონია გავლენა. ამასთან, მან ძალზე შეიყვარა ზღაპრული ფლორენცია, რომელსაც ფეხბურთელმა ერთხელ მსოფლიოს ყველაზე ლამაზი ქალაქი უწოდა. ისე რომ, ბატისტუტა იქვე დარჩა, მომდევნო სეზონში კი ზარზეიმით დაბრუნდა „მაღალ საზოგადოებაში".

ახალი ჩემპიონატი „ბატიგოლმა" დიდი მონდომებით ითამაშა. მას რეგულარულად გაჰქონდა გოლები 11 სასტარტო ტურში და ზედიზედ გაიტანა 26 ბურთი. ასეთი ბრწყინვალე შედეგი იტალიას არ ახსოვდა 30 წელზე მეტი ხნის მანძილზე. მერე იყო მეასე ბურთი „იების" შემადგენლობაში, რის შემდეგ ფლორენციაში, სტადიონის მახლობლად გაბრიელ ბატისტუტას სიცოცხლეშივე დაუდგეს ძეგლი. ასეთი ყურადღება აქამდე სიცოცხლეშივე მხოლოდ ფეხბურთის მეფემ პელემ დაიმსახურა.

ფანტასტიკური პიროვნება

შემდგომი ეპოქალური ნაბიჯი ბატისტუტამ შარშან სეზონთაშორისო პერიოდში გადადგა. საფრანგეთში, მსოფლიო ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ (იქ კი მისმა მშობლიურმა არგენტინის ნაკრებმა მხოლოდ მეოთხედფინალამდე მიაღწია, ხოლო ბატისტუტამ ხუთი ბურთი გაიტანა, მაგრამ კმაყოფილი არ იყო) წამოვიდა ახალი მომხიბვლელი წინადადებები, კერძოდ, „პარმადან", „მანჩესტერ იუნაიტედიდან". გაბრიელი თითქოსდა მომწიფდა სხვა კლუბში გადასასვლელად, მაგრამ ამ დროს ფლორენციაში მასთან მივიდა დიდი მწვრთნელი ჯოვანი ტრაპატონი და მისთვის ჩვეული პედაგოგიური ტაქტით დაითანხმა, რომ დარჩენილიყო. თუმცა, ბატისტუტას ამ გადაწყვეტილებაში უკანასკნელი როლი როდი ითამაშა მისმა პატრიოტულმა გრძნობამ. ბრძენმა ტრაპმა ყველა და ყველაფერი ისე განალაგა, როგორც საჭირო იყო და მძლავრმა საფეხბურთო ხომალდმა – „ფიორენტინამ", მკვეთრად გასწია წინ. პირველი წრის შედეგებით „იებმა" იტალიის ზამთრის ჩემპიონის წოდება მოიპოვა. ეს იმის წყალობითაც მოხდა, რომ გამართულად მუშაობდა მათი მთავარი იარაღი – ბატისტუტას სნაიპერული ტალანტი. 17 მატჩში 17 გოლი! – შესანიშნავი შედეგი, რამაც „ფიორენტინა" ტურნირის მთავარ ფავორიტად აქცია. „ამჟამად იგი მსოფლიო ფეხბურთის უძლიერესი თავდამსხმელია, თვით რონალდოც კი, თავისი საუკეთესო დღეებით, მას ჩამორჩება. ნახეთ, რა მონდომებით თამაშობს. თანაც გასახდელშიც, ვარჯიშის დროსაც მის სახეზე შეიძლება ამოიკითხოთ ერთი აზრი – „გამარჯვება", იგი ფანტასტიკური ადამიანია", – ასე დაახასიათა ბატისტუტა ჯოვანი ტრაპატონიმ.

მეცხრე ცაზე

ის მისაბაძია არა მხოლოდ ფეხბურთის მინდორზე, არამედ ყოველდღიურ ცხოვრებაშიც.

ამას წინათ ელეგანტურმა სპორტსმენმა ყველა დაჩრდილა მოდების ერთ-ერთ ჩვენებაზე და პოპულარულ მომღერალთან რენატო ძეროსთან ერთად მისი სიმღერაც კი შეასრულა. ამასთან, არგენტინელი ძალზე დაინტერესებულია „ფორმულა-1" რბოლებით და სახელგანთქმული პილოტები მიხაელ შუმახერი და ედი ირვაინიც კი გაიცნო მათი ვარჯიშის დროს. ავტომანქანებთან ერთად ბატისტუტას ავიაციაც აინტერესებს. ორშაბათობით მას ხშირად ხედავენ საფრენ მინდორზე – აქ იგი თვითმფრინავის მართვის ლიცენზიის მისაღებად ემზადება. თავისუფალი დროის უდიდეს ნაწილს კი ფეხბურთის არგენტინელი ვარსკვლავი ოჯახში მეუღლე ირინასთან, სამ შვილთან და ძაღლ მარკუსთან ატარებს. ყოველივე ამის შემდეგ ინგლისური ენის შესასწავლადაც პოულობს დროს.

სურათებზე: გაბრიელ ბატისტუტა ფეხბურთის მინდორზე და ოჯახში.

გვერდის რედაქტორი
ანზორ ბასილაია.

მილოცვა

ჩვენო საყვარელო თამაზ, ჩვენო „რიჟა" და ქალბატონო თალიკო

ბატონო თამაზ.

სულითა და გულით გილოცავთ დაბადებისა და ქორწინების საიუბილეო თარიღს.

ექვსი წელი მიიწურა მას შემდეგ, რაც თბილისელმა „ბიჭებმა", გვერდში დგომა შევფიცეთ ბატონ პრეზიდენტს. ეს ის დრო იყო, როდესაც საქართველოს მომავლის ისარი ბოროტებისაკენ — ან სიკეთისაკენ უნდა გადახრილიყო. მადლობა ღმერთს უკანასკნელმა იმარჯვა. ამიტომ არის 1993 წლის სექტემბერი მნიშვნელოვანი არა მარტო თბილისისათვის, არამედ სრულიად საქართველოს ყველა მოქალაქისათვის. ჩვენ კი ჭაღარა მომადლებული „ბიჭები", კვლავ თბილისის გვერდით ვიქნებით. დღეგრძელი და ჯანმრთელი იყავით მარად — მრავალ დაბადების დღეს.

1993 წლის თბილისელთა მოძრაობის დამფუძნებელთა საბჭოს სახელით:
ბ. რამიშვილი, რ. თუშურაშვილი, ჯ. მანჯგალაძე, თ. სუპატაშვილი, გ. ახრახაძე, თ. ყანჩაველი, დ. ყიფიანი, ჯ. მახარაძე, ვ. ქარსელაძე, ჯ. რამიშვილი, ზ. ყიფშიძე, გ. ლორთქიფანიძე, გ. ასათიანი, დ. მიქაძე, გ. პაიჭაძე, ნ. შერაზადაშვილი, თ. ზრძელიძე, ზ. ზეზეჭკორი, შ. ცხვედიანი, დ. ზეიკიძე.

ავეჯის ფაბრიკების, მცირე საწარმოების, კოოპერატივების და ინდივიდუალურად მომუშავე მწარმოებელთა საყურადღებოდ

ს/ს თბილისი №1 „ავეჯის სახლი" გიწვევთ კომერციული საქმიანი თანამშრომლობისათვის და გთავაზობთ მომსახურებას თქვენს მიერ წარმოებული ან შეძენილი საქონლის სარეალიზაციოდ ჩვენს მაღაზიაში.

საქონლის შემოზიდვა-მოწოდება გარანტირებული იქნება ორივე მხარისათვის ხელსაყრელ პირობებში.

თბილისი 380059, მარშალ გელოვანის 36, ს/ს თბილისის №1 „ავეჯის სახლის" დირექცია. ტელ. 52-36-32.

განცხადება

ქალაქ თბილისის მთაწმინდის რაიონის სასამართლოს მიერ საჯარო ვაჭრობით იყიდება თავისუფლების მოედანზე №7-ში ცეკავშირის ადმინისტრაციული შენობის VI სართული 1217 კვ. მ. არასაცხოვრებელი ფართი და VII სართული 1224 კვ. მ. არასაცხოვრებელი ფართი. საწყისი ფასი 2 000 000 (ორი მილიონი) ლარი.

საჯარო ვაჭრობა გაიმართება ა/წლის 8 თებერვლის, დღის 12.00 სთ-ზე ვაჩნაძის ქუჩა №9-ში, მთაწმინდის რაიონის სასამართლოს შენობაში.

დაინტერესებულმა პირებმა მიმართეთ მთაწმინდის რაიონის აღმასრულებელს ნოდარ კოქლამაზაშვილს.

ღიმილის დოზა

ერთი კაცი უდაბნოში მიდის. გადის დღე, მეორე... ლამის წყურვილით დაიხრჩოს. მეათე დღეს — ხედავს, შორს წყალი გამოჩნდა. გაიხარა, მივიდა უფრო ახლოს, ემთხვია წყალს, ცეკვავს და აღფრთოვანებული ყვირის: წყალი! წყალი! — უცებ, წყლიდან გამოდის მეორე კაცი და ასევე გახარებული ყვირის: — მიწა! მიწა!

* * *

ერთხელ, გადაწყვიტეს შეემოწმებინათ, რა იქნება, წვნიანში ბუზი რომ ჩააგდონ. ინგლისელმა ოფიციანტს მოუხმო და სახეში მიათხლიმა თეფში. ფრანგმა თავაზიანად ითხოვა, გამოეცვალეთო. გერმანელს ეჩქარებოდა, ამოიღო ბუზი და წვნიანი შეჭამა. რუსი ნება-ნება ხვრეპდა, როცა ბუზი ახლოს მოცურდებოდა, კოვზით უკან აგდებდა. უკრაინელმა ბუზი საერთოდ ვერ შეამჩნია და წვნიანი ბუზიანა შთანთქა. ჩუქჩამ არ იცოდა, რა არის წვნიანი, ერთი-ორჯერ მოხვრიპა, არ მოეწონა, და ბუზი შეჭამა. ებრაელმა ეს შეამჩნია და ჩუქჩას თავისი ბუზი წვნიანში გაუცვალა.

სიტუაცია

არც ესაა მათი „პრეროგატივა"?

როგორც ვიტყობინებოდით, 1998 წლის 28 ნოემბერს გენერალურმა პროკურატურამ განაახლა გამოძიება ბანდის ორგანიზატორობაში ბრალდებულ თამაზ ელიზბარაშვილისა და სხვათა მიმართ წარმოებით შეჩერებულ საქმეზე. საგამოძიებო ვადის (1 თვის) განმავლობაში გამოძიებამ ვერ მოახერხა ბრალდებულ თამაზ ელიზბარაშვილისათვის ბრალის წარდგენა და დაკითხვა (სხვები მიმალვაში არიან) მისი „ავადმყოფობის გამო".

ვინაიდან ბრალდებულ თამაზ ელიზბარაშვილის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ საქმეში არსებობდა ურთიერთსაპირისპირო შინაარსის სამედიცინო დოკუმენტები, რომელთა მიხედვითაც მას, ერთდროულად, კიდეც „შეეძლო" (ექსპერტთა დასკვნით) და კიდეც „არ შეეძლო" (ექიმთა მიერ ერთპიროვნულად გაცემული ცნობით) საგამოძიებო მოქმედებებში (დაკითხვა, დაპირისპირება) მონაწილეობა, გენერალური პროკურორის საგამოძიებო ნაწილის განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საქმეთა გამომძიებლის დავით ბალაშვილის მიერ დაინიშნა ამბულატორიული სასამართლო-ფსიქიატრიული და კომისიური სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზა, რომელთა დასკვნის შემდეგ, როგორც დავით ბალაშვილი წერს გაზეთ „დრონში" (1999 წლის 21 იანვარი), „საბოლოოდ გადაწყდებოდა, შესაძლებელია თუ არა თამაზ ელიზბარაშვილმა მონაწილეობა მიიღოს საგამოძიებო მოქმედებებში", ე.ი. ექსპერტთა დასკვნას ველოდებით.

„ელიზი"-„ომეგას" გახმაურებული სისხლის სამართლის საქმის დროულად და სამართლიანად დამთავრებით დაინტერესებულ ჟურნალისტებთან ინტერვიუში ფსიქიატრიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის საექსპერტო კომისიის თავმჯდომარემ აბელ მამარდაშვილმა განაცხადა: „გამომძიებლის მიერ ექსპერტიზათა დანიშვნის შემდეგ, ყველაფერი, რაც საჭირო იყო, დროულად და ობიექტურად ჩატარდა. ვინაიდან, ჯერ სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზა დაინიშნა, შემდეგ კი — სასამართლო-სამედიცინოც. გარკვეული დრო იმან წაიღო, რომ საჭირო იყო ამ ექსპერტიზათა დასკვნების გაერთიანება. 1999 წლის 22 იანვრისათვის ეს გაერთიანებული დასკვნაც მზად იყო. თუ მანამდე ამ დასკვნის მომზადების თითოეულ დღეზე იყო ლაპარაკი, დღეს უკვე 28 იანვარია, 5-6 დღეა გახული და აღნიშნული დასკვნა გენერალურ პროკურატურას არ წაუღია, მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ რამდენჯერმე მივმართეთ მათ".

რით შეიძლება აიხსნას გამომძიების ასეთი „ოპერატიულობა" იმ საქმეზე, რომელიც საყოველთაო ყურადღების ცენტრშია?

გაზეთ „დრონის" ზემოთ აღნიშნულ ნომერში გამომძიებელმა დავით ბალაშვილმა განაცხადა, რომ „ექსპერტიზა დანიშნულია, რაც შეეხება დასკვნას, აღნიშნულ საკითხზე მუშაობენ შესაბამისი პროფილის დაწესებულებები, დასკვნის გაცემა მათი პრეროგატივაა და იგი ჩემი კომპეტენციის ფარგლებს სცილდება".

ამ დროს, უკვე ერთი კვირაა, რაც დასკვნა გაცემულია, წამლები და დანიშნულებისამებრ მისი გამომყენებელი კი არ ჩანს. იქნებ არც ესაა მათი „პრეროგატივა"?

თამაზ ქველაძე.

გზაზე

მამაკაცებო, მაინც უნდა ვიყოთ ფრთხილად!

არც კი ვიცი, ღირს თუ არა ამ წერილის დაწერა, მაგრამ მაინც ვფიქრობ, ღირს, რადგანაც უკვე ჩვენს ქართულ ჟურნალისტიკაში ახლადშემოჭრილ ყველაზე საუკეთესო საშუალებას კომპიუტერს ვუზივარ და იმ ნაფიქრალის გადმოტანას ვცდილობ, რომელიც რამდენიმე დღეა მაწვალებს. თან ვინ იცის, იქნებ, ვინმეს მსგავს სიტუაციაში აღმოჩენილს, შედარებით სწორი გადაწყვეტილების მიღება შეაძლებინოს.

დღეს 1999 წლის 23 იანვარია და პირველ საგაზეთო წერილს ვამზადებ სპეციალურად გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკისათვის". თუმცა სულ სხვა თემაზე მინდოდა მეწერა, მაგრამ, როგორც ძველ მხიარულ სიმღერაშია — „ვაჟა ფშაველას ხატავდა, გამოვიდა არსენაო"...

ერთი ძველი ამბავი მინდა გავიხსენო, რომელმაც გარკვეულწილად ჩემს პიროვნებაზეც გავლენა მოახდინა და ამ რამდენიმე დღის წინანდელ მსგავს შემთხვევასაც მინდა შევადარო, რომელიც ჩემთვის კინაღამ სავალალო შედეგით დამთავრდა.

მივყევით თანმიმდევრობით...

პირველი ამბავი 1991 წლის დეკემბრის ერთ სუსხიან ღამეს მოხდა. ზვიად გამსახურდიასგან შერისხული ჩემი ქვისლი ვალერი კვარაცხელია მოსკოვს აფარებდა თავს და ჩვენც მის ნახევრად „გაფარჩაგებულ" მანქანით ვაზ-011"-ით თავისი და ჩემი ცოლშვილით ხან ერთ ნათესავს ვსტუმრობდით გურიაში, ხან მეორეს — იმერეთში, ცოლისძმასთან სტუმრობისას ამბავი ჩამოიტანეს — თბილისში ომი დაიწყოო. რა გამაჩერებდა დიხაშხოში. ჩავსვი ჩემები ამ დანჯღრეულ მანქანაში და... ღამის 2 საათზე ქსნის ხიდთან დადუმდა გასაცოდავებული ძრავი.

წარმოიდგინეთ, გარეთ უკუნი სიბნელეა, საშინელი სიცივე, ამ სრულ კომფორტს, რომ არ მოვიწყინოთ, ავტომატის გრძელი თუ მოკლე ჯერის ხმა შეერევა ხოლმე....

ყოველ შემთხვევაში მანქანის კაპოტი ავხადე — ბავშვებს მაინც დაენახათ, თითქოს რაღაცას ვაკეთებ... თორემ, მანქანის რემონტის შესახებ მაშინ ისეთივე ცოდნა მქონდა დაახლოებით, როგორც იმ ქუთაისელს „პრავის" ასაღებად ფული რომ ლახარჯა და დაიმედებულმა და განაღდებულმა შანსიანად გამოაღო მანქანის კარები და ძრავის ჩასართავად მოემზადა, გამომცდელმა ცივად უთხრა, — ჩადი ჭიქიკია, ორიანი, ჩაჭრილი ხარო... ფულგადახდილი ქუთაისელი აღშფოთდა: — ჯერ მანქანა არ დამიძრავს, ორიანს რეიზა მიწერო? — ვერც დაძრავ, შე იდიოტო, ვერ ხედავ, უკანა „სიდენიაზე" ზიხარო...

ახლა მეცინება, თორემ უკუნეთ სიბნელეში პატარა ბავშვებით საშინელ სიცივეში, ომში და ყაჩაღებში რა გამაცინებდა... ღამის სამ საათზე ვიღაცის „მერსედესი" მოგვადგა. არ ვიცოდი, გამხარებოდა, თუ შემშინებოდა, ჩემს თავს არ ვდარდობდი, ბავშვების დარდი მკლავდა. მანქანიდან ვიღაც ახალგაზრდა სიმპატიური კაცი გადმოვიდა და ჩვენი გაჭირვებით დაინტერესდა. თან დამშვიდება დაგვიწყო, თურმე თვითონ კასპში მიდიოდა, მაგრამ ჩვენს გაჭირვებას რომ შეხედა, დაბრუნდა, საიდანღაც თოკი მოიტანა, გამოგვება თავის „მერსედესს" და ამ უკუნეთ სიბნელეში თავგანწირვის ფასად (რადგან უკვე თბილისში სროლები დაწყებული იყო და კომენდანტის საათიც შემოღებული) სოლოლაკში, სახლში მიგვიყვანა და დაგვაბინავა, არაფრით არ დარჩა — ჩემებს შეეშინდებათო, სახელი და გვარიც კი არ უთქვამს ხეირიანად, მხოლოდ ის გვითხრა, რომ მშენებელი ინჟინერი იყო და თანაც უმუშევარი. მე, რა თქმა უნდა, ჩემი ყველა კოორდინატი მივეცი. სამწუხაროდ, რატომღაც ამის შემდეგ იგი აღარ გამოჩენილა. შემდეგ კი აფხაზეთის ტრაგედია დაიწყო. ასეთი ვაჟკაცი ხალხი კი სხვის გაჭირვებას გულგრილად ვერ შეხედავდა... ღმერთს ვთხოვ, ჯანმრთელად იყოს და ეს სტრიქონებიც წაიკითხოს... მე კი ახლა კიდევ ერთხელ მოკრძალებით და მოწიწებით დავუდგები ფეხზე იმ კარგ და წესიერ კაცს, რომელსაც თუ როდისმე დაეჭირდები, მე, ბადრი ვადაჭკორია მარად მის გვერდით მიგულეოს...

ამ ამბის შემდეგ ვცდილობდი, თუ ოდნავი საშუალება მექნებოდა მსგავსი სამსახური მეც გამეწია სხვისთვისაც, ღვთის წყალობით, ღმერთის და მგზავრის ლოცვა კურთხევა არასოდეს მაკლდა.

* * *

მეორე ამბავი კი, რომელიც ახლა მინდა გიამბოთ, უნგრეთში სულ რამდენიმე დღის წინათ შემემთხვა, უფრო ზუსტად 1999 წლის 15 იანვარს. როგორც ჩვენი გაზეთის მკითხველებმა იციან, ჩვენი ჟურნალისტების ცნობილი მფარველისა და მეგობრის ნოდარ გიორგაძის ინიციატივითა და ხელშეწყობით ვენასა და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში შეიქმნა საკორესპონდენტო პუნქტი, რომელშიც ვმუშაობ. თბილისიდან ვენაში ბათუმის გავლით თურქეთიდან წავედი.

3.300 კილომეტრი უსასრულო გზა მარტოდმარტომ გავიარე, რადგან მანქანაში მხოლოდ ერთი ადგილი მქონდა თავისუფალი, დანარჩენი ქართულ ღვინოს, წნილკონსერვებს, აჭარული ციტრუსის რამდენიმე ყუთს, რომლებიც ჩვენმა ბათუმელმა მეგობრებმა ნაგიზ აბაშიძემ და თეიმურაზ კომახიძემ ძალის-ძალად ჩამილაგეს მანქანაში.

მოგეხსენებათ, მთელი ევროპა და, განსაკუთრებით, ამერიკელები, ასაკის მიუხედავად, ავტოსტოპით მგზავრობას ამჯობინებენ. ხელში უჭირავთ მუყაო იმ ქალაქის სახელით, რომელშიც მიემგზავრებიან, და თუ თქვენს მარშრუტს ემთხვევა, ვალდებულიც კი ხართ წაიყვანოთ (აშშ ზოგიერთ შტატში წაყვანაზე უარის თქმა კანონითაც კი ისჯება).

საზღვართან ახლოს, ქალაქ გედთან უამრავი ადამიანი იდგა მუყაოს ფირნიშებით. პირველად დემონსტრაციაც კი მეგონა, შემდეგ კი მივხვდი, თუ რაშიც იყო საქმე.

ერთმა საოცრად ინტელიგენტური გარეგნობის 40-45 წლის ქალბატონმა მიიქცია ჩემი ყურადღება, რომელსაც ძალიან შეწუხებული სახე ჰქონდა. მან თხოვნითაც ვერ მომმართა, თუმცა აშკარად მევედრებოდა თვალებით, დამემგზავრებინა ქალაქ გიორამდე, საითკენაც მეც მქონდა გზა, სამწუხაროდ, სულმოკლეობა გამოვიჩინე და მანქანა არ შევაჩერე, რატომღაც მყისიერად ის ჩემი კეთილისმყოფელი ინჟინერი გამახსენდა და „პაჯერო" დაახლოებით 200 მეტრის შემდეგ მკვეთრად დავამუხრუჭე და სასწრაფოდ უკან დავახევინე. იმ ქალის გარდა, არც ერთი იქ მყოფს ბიჭიც კი არ გადმოუდგამს მანქანისკენ, ყველანი მიხვდნენ, რომ მგზავრობის უფლება თავისი ღირსებით და თავმდაბლობით მხოლოდ მან მოიპოვა. ერთმანეთს გავეცანით. ელიზაბეტ დრაგომირი აღმოჩნდა იტალიის ქალაქ მილანოდან, ერთ-ერთი ფირმის წარმომადგენელი, ხელში ვერცხლისფერი მოზრდილი „კეისი" ეჭირა. სახეზე დიდი ვერაფერი შვილი გახლდათ, სამაგიეროდ, აღნაგობა ნებისმიერ ფოტომოდელს შეშურდებოდა... როგორც მან მიამბო, ჰყავს ერთი „ბამბინო". ორი დღის წინათ, ვიღაც მაღიარი დაჯახებია მის „აუდის" ქ. ზეგედში და ორი დღე საავადმყოფოში გაუტარებია. მანქანის რემონტის დამთავრებას კი საკმაოდ დიდი დრო სჭირდებოდა. ეტყობოდა ტკივილები აწუხებდა, რადგან ტკივილდამაყუჩებელ წამალს სვამდა, უმეტესად ასპირინს. ახლა კი, როგორც ამიხსნა, ქ. გიორში კონფერენციაზე აგვიანდებოდა და დიდად მადლობელი დარჩებოდა, თუ ამ ქალაქამდე ჩავიყვანდი. თავისუფლად საუბრობდა, იტალიურად და გერმანულად, მე კი იტალიურად საუბარს ვამჯობინებდი (აი, სად გამომადგა ჯარში საკუთარი ინიციატივით ნასწავლი იტალიური).

გზად მსოფლიოს ერთ-ერთი ულამაზესი ქალაქი ბუდაპეშტი უნდა გაგვევლო, სადაც ელიზაბეტი თურმე არასოდეს ყოფილა, ასე რომ, მეც არანაკლებმა სიხარულმა ამიტანა იმის გამო, თუ რა სიამოვნების მინიჭება შემეძლო ჩემი შემთხვევითი თანამგზავრისთვის...

გეფიცებით სინდისს, თუ მადლიერების გრძნობის ასე უხმოდ, უპრეტენზიოდ, ყოველგვარი პოზისა და ხელოვნური პათოსის გარეშე, ცრემლებით სავსე თვალებით გამოხატვა სადმე მენახოს. მთხოვა ხელზე გეამბორებით ჩემთვის მონიჭებული უმშვენიერესი წუთების გამოო...

— არ ვიცი, თუ ეს არტისტიზმის ფეიერვერკი იყო, მაშინ მე ყველაზე დიდი არტისტის მონომაყურებელი ვყოფილვარ, და არც არაფერს ვნანობ, რაც შემდეგ თავს გადამხდა...

გიორამდე სულ საათნახევრის გზა დარჩა. ე. ი. სულ რაღაც საათნახევარში 3700 კმ-იანი მარშრუტი თბილისი-ვენა დასასრულს უახლოვდება...

ელზაბეტმა შიმშილი მოიმიზეზა და ჩემს არჩეულ რესტორანში თვითონ დამპატიჟა. თან, რომ შემატყო, მხოლოდ 50 დოლარი მქონდა დარჩენილი, საფულე გახსნა და სრულიად ბუნებრივად საკმაოდ დიდი თანხა შემომთავაზა სესხად, რაზედაც, რა თქმა უნდა, უარით ვუპასუხე. ჩემი დიდი პროტესტის მიუხედავად ამ სუფრის ფული მან გადაიხადა.

ამასობაში მოსაღამოვდა კიდეც, სადღაც 17 საათი გახდა და ელიზაბეტმა მორიდებით მთხოვა, იქნებ, წყნარ პანსიონატში მაშოვნინო ნომერიო. რა თქმა უნდა, ჩემთვის ეს არავითარ პრობლემას არ წარმოადგენდა.

სასტუმროს მეპატრონემ 2 ფინჯანი ყავა მოგვეართვა, ერთი ბოთლი ქართული ღვინო მე თვითონ გავხსენი, თუმცა არც ერთი წვეთი არ დამილევია, არც კი გამისინჯია, რადგანაც უცხო ქალაქში თითოეულ წვეთ ალკოჰოლს შეიძლება უამრავი პრობლემა მოჰყვეს.

ელიზაბეტი დაბეჯითებით მთხოვდა, რომ ღვინის ნაცვლად ყავა მაინც დამელია, თუნდაც მისი ჭიქიდან თუ ჩემსას არ ენდობოდა. მე თითქოსდა ვსვამდი, მაგრამ ეს უმნიშვნელო რაოდენობაც საკმარისი აღმოჩნდა იმისთვის, რომ მაშინვე გავითიშე და მხოლოდ 2 დღის შემდეგ მიპოვნეს ქ. გიორის საავადმყოფოში ბატონ ნოდარ გიორგაძისა და მისი მაღალჩინოსანი მეგობრების მეშვეობით, სადაც ექიმებს და პოლიციას მართლაც ჩემთვის არანაირი ყურადღება არ დაუკლიათ. სისხლში, რა თქმა უნდა, არც ალკოჰოლი და არც ნარკოტიკი არ აღმოჩნდა. როგორც ეს 23 იანვარს გაგვიცხადეს. პოლიციის ხელმძღვანელობამ ეჭვი რაღაც ახალ პრეპარატზე გამოთქვა, რომლის ანალიზის პასუხს მხოლოდ ერთი კვირის შემდეგ მივიღებთო.

რაც შეეხება ელიზაბეტ დრაგომირს, როგორც პანსიონატის მეპატრონემ განაცხადა, იგი ჩავიდა ავტომანქანაში, ჩემი გათიშვიდან დაახლოებით 30 წუთის შემდეგ, ჩემსავე ჩანთაში გადაალაგა ჩემი მრავალწლიანი შრომის ფასად შეძენილი ჟურნალისტური ძვირფასი აპარატურა და გაუჩინარდა....

დაკარგულთა შორის ჩემთვის ყველაზე ძვირფასი განძი იყო მარიამ ღვთისმშობლის უძვირფასესი ხატი, რომელიც პირადად, უწმინდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს პატრიარქმა ილია II მაჩუქა 1992 წელს და მას შემდეგ, არც ერთი წამით არ მომცილებია, როგორც უძვირფასესი რელიქვია.

აი დამთავრდა ორი ერთმანეთის მსგავსი და თან დიამეტრალურად განსხვავებული ამბავი გზაში.

ასე რომ, მამაკაცებო, ფრთხილად იყავით ევროპაში საკუთარი მანქანით მოგზაურობისას.

ბადრი ვადაჭკორია.
ვენა-ბუდაპეშტი-ბრატისლავა.
სპეციალურად „საქართველოს რესპუბლიკისთვის".
1999 წლის 23 იანვარი.

საქართველოს ფლორის საოცრება

თუ გსურთ განიკურნოთ მასტიტის, მასტოპათიის და სხვა პათოლოგიური დაავადებებისაგან, მიიღეთ, წამალი „სალხინო". შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებების დროს, როცა შეიმჩნევა: შენელებული და გახშირებული შარდვა; შარდვის დროს წვა; შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება; სუნი; გამონადენი; ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმლების არეში, სათესლე ჯირკვლებში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის დაუკმაყოფილებლობა; სქესობრივი კავშირის დროს თესლის ნაადრევი გამოყოფა, მეტწილად ვითარდება სექსუალური მომლილობა. ზოგჯერ დაავადება მიდის სრულ იმპოტენციამდე. ამ და სხვა პრობლემებისაგან გაგანთავისუფლებთ წამალი „სალხინო", რომელსაც აქვს მკვეთრად გამოხატული ანტიბაქტერიული, სპაზმოლითური და ანალგეზიური მოქმედება.

„სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს. გამოიყენება კოლიტის, გასტრიტის, ნაღვლის ბუშტის, ბრონქიტების, პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის, ღვიძლისა და თირკმელების ჩირქოვანი ანთებითი დაავადებების დროს. ამაგრებს დაჩირქებისგან მორყეულ კბილებს; აქრობს უსიამოვნო სუნს.

წამალი აპრობირებულია საქართველოს, რუსეთისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ და რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

წამალი „სალხინო" კურნავს ნებისმიერ მასტიტს ოპერაციული ჩარევის გარეშე. ამასთან: თუ ნამშობიარები ქალი მას მიიღებს პროფილაქტიკის მიზნით, აიცილებს მასტიტს და გაიუმჯობესებს ბავშვის კვებას საკუთარი რძით, რაც მომავალი თაობის ჯანმრთელობისათვის აუცილებელია.

დაგვიჯერეთ, ენდეთ ჩვენს მრავალწლიან გამოცდილებას!

ყოველივე ზემოთ ნათქვამზე პასუხს აგებს შპს ფირმა „სალხინო".

იკითხეთ აფთიაქებში. ჩვენი მისამართია: თბილისი, აღმაშენებლის №115 (პოლიციის ეზოში) შპს ფირმა „სალხინო" (ჩატარდება ექიმთა უფასო კონსულტაციები):

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" რედაქციის თანამშრომლები გულითადად თანაუგრძნობენ კოლეგას დოდო იორდანიშვილს დედის
ნადია მჭედლიშვილის
გარდაცვალების გამო.

ელექტროენერგიის რეალიზაციის და დისპეტჩერიზაციის თბილისის რეგიონული სამმართველო ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ღვაწლმოსილი მუშაკი, ენერგეტიკული წარმოების ერთ-ერთი ფუძემდებელი საქართველოში, ინჟინერ-ენერგეტიკოსთა კადრების აღმზრდელი, სიცოცხლის ბოლომდე მოღვაწე, კარგი მეგობარი, უანგარო პიროვნება
ილია ბეგლარის ძე მამალაძე
და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

საქენერგოს ელექტროქსელების ტექნიკური გადაიარაღების დირექცია თანაგრძნობას უცხადებს თანამშრომელს, ქალბატონ ეკატერინეს მეუღლის
ილია ბეგლარის ძე მამალაძის
გარდაცვალების გამო.

მეუღლე დიმიტრი მურღულია, შვილები მანანა, ზურაბი, შვილიშვილები ზაზა, ნათია ჯაფარიძეები, ოლიკო, დიტო მურღულიები, ძმა სამურა შენგელია, მული შურა მურღულია, რძლები თამრიკო იობიძე, მაია თვალიაშვილი, სიძე კიაზო ჯაფარიძე, ძმისწულები, დისწულები, მულიშვილი იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
ნათელა (მერი) თეოფილეს ასული შენგელია-მურღულია
პანაშვიდი 29, 30 I, 4 სთ. გამოსვენება 31 I, 3 სთ. ქ. ქუთაისი, თამარ მეფის ქ. 93.

საქართველოს საელჩო ყაზახეთის რესპუბლიკაში თანაუგძნობს ბატონ რომან კუპრეიშვილს ბიცოლის
ნათელა შენგელიას
გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

საქართველოს იუსტიციის საბჭო იუწყება, რომ იუსტიციის საბჭოს აპარატის კონსულტანტს ლევან მხეიძეს გარდაეცვალა
ბებია
და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

ხსოვნა

ილია მამალაძე

გარდაიცვალა ქართველ ენერგეტიკოს ძველი პლეადის თვალსაჩინო წარმომ გენელი, საქართველოს ენერგოსისტე ერთ-ერთი ორგანიზატორი და ტექნიკუ მესაჭე ილია მამალაძე.

ილია მამალაძის სახელთან დაკავში ბულია საქართველოს ენერგეტიკის ისტორ იგი 1929 წლიდან სიცოცხლის უკანასკ დღემდე რაინდულად ემსახურებოდა ქ ყნის განვითარების ამ უმნიშვნელოვანეს დარგს.

ბატონმა ილიამ საინჟინრო მოღვაწეობა დაიწყო ზემო ჭალის ჰიდროელექტროსადგურის მორიგე ელექტროტექნიკოს თანამდებობით. სხვადასხვა დროს მუშაობდა სარელეო ცვის ინჟინრად, საქსელო რაიონის უფროსად. ხანგრძლივი დრო განმავლობაში (1941-1961) — საქენერგოს ცენტრალური ელ ქტროლაბორატორიის უფროსად, 1961-1979 წლებში იყო ს მთავარენერგოს მთავარი ინჟინერი — უფროსის მოადგ შემდგომ დირექტორი, „საქენერგოპროექტის", „დისპეტჩერ ლი და ტექნოლოგიური მართვის საქსელო საწარმოს" და უ ნასკნელი 16 წლის განმავლობაში ცენტრალური ელექტრ სელის ინჟინერი.

ილია მამალაძის ენერგეტიკისა და სამშობლოს წინაშე ღ მსახურება აღინიშნა მთავრობის ჯილდოებით. იგი იყო ო შრომის წითელი დროშის, „ღირსების ნიშნის" ორდენებისა მრავალი მედლის კავალერი, მინიჭებული ჰქონდა საქართველ დამსახურებული ინჟინრისა და საპატიო ენერგეტიკოსის წ დებები. 1998 წელს მისი განსაკუთრებული დამსახურება ს ქართველოს ენერგეტიკის წინაშე აღინიშნა ღირსების ორდენ

მთელი მისი ცხოვრება დაკავშირებული იყო საქართველ ენერგეტიკის განვითარებასთან, მის უკეთეს მომავალთან. დიდი კეთილშობილებით, თავმდაბლობით, კაცთმოყვარეობ საზოგადოებრივი სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურ

ილია მამალაძის გარდაცვალებით ქართველ ენერგეტიკ სთა საზოგადოებამ დაკარგა სწავლული ენერგეტიკოსი, ს მისათვის თავდადებული, ჩინებული მოქალაქე. ენერგეტიკ დარგში სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობაზე მუშაო მთელ მანძილზე იგი მთელ თვის ენერგიასა და უნარს ახ რდა საქართველოს ენერგეტიკის განახლებასა და განვით რებას. მისი უშუალო მონაწილეობით და ხელმძღვანელობ განხორციელდა საქართველოში მთელი რიგი ჰიდროელე როსადგურებისა და მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემ ზებისა და ქვესადგურების მშენებლობა. ქართველ ენერგე კოსთა საზოგადოება არ დაივიწყებს იმ დიდ ამაგს და ს სახურს, რასაც მთელი ცხოვრება მოახმარა ილია მამალაძ

ილია მამალაძემ, რომლის ძირითად საქმეს ხალხისადმი მსახური შეადგენდა, სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე თავდად იშრომა და კაცურკაცობით იცხოვრა.

იგი იყო დიდი ბუნების ადამიანი, თანამშრომლებისა და ლეგების მოსიყვარულე მეგობარი. ჩვენგან წავიდა ჩინებუ მოქალაქე, რომელიც ყველგან და ყველაფერში მისაბაძ მიანურობით, გულისხმიერებით, დიდი შრომისმოყვარეობ და მაღალი მოქალაქეობრივი შეგნებით გამოირჩეოდა. ჩ ნგან წავიდა საუკეთესო მეგობარი, რომლის მთელი შე ბული ცხოვრება თავდადების, სიმტკიცის, თავისი პროფეს უსაზღვრო სიყვარულის განსახიერება იყო. წავიდა ჩვენ და დაგვიტოვა გულისტკივილი განშორებისა და ნათელი ხს ადამიანისა, რომელიც ჩვენს გვერდით შრომობდა, ფიქრობ და ყველაფერს აკეთებდა საქართველოს ენერგეტიკის უკე მერმისისათვის. სამუდამო ტკბილ მოგონებად დაგვრჩება სთან გატარებული წლები, ბევრჯერ გავიხსენებთ, მისი გ დაცვალება ბევრჯერ გვატკენს გულს ყველას, ვისაც მას გვიმუშავია, გულისტკივილი თუ სიხარული განგვიცდია. მ ნათელი ხსოვნა ძვლად დაადგება მის კარგკაცობას, მის გულ ნაღვაწს.

ვ. ლორთქიფანიძე, თ. გიორგაძე, ზ. ცქიტ ვილი, ე. ერისთავი, მ. ყიფშიძე, ვ. მეტრე ლი, ე. ჩაჩხიანი, ნ. ბადურაშვილი, ა. აბზ ნიძე, ა. ჩოხელი, გ. მიქავა, უ. ცქვიტინიძე, ჭედია, გ. შალამბერიძე, ა. ჭითანავა, შ. კ სხვაძე.

გრუზო ობოლაძე

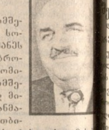

გარდაიცვალა ღვაწლმოსილი მეტრომშენებელი, დამსახურებული მშენებელი, სოციალისტური შრომის გმირი გრუზო ივანეს ძე ობოლაძე. დაიბადა 1927 წელს ამბროლაურის რაიონის სოფ. სხვავაში. შრომითი საქმიანობა დაიწყო „თბილმეტრომშენში" გვირაბგამყვანების ბრიგადირად მისი დაარსების დღიდან და 30 წლის განმავლობაში უმწიკვლოდ ემსახურებოდა თბილისის მეტროპოლიტენის მშენებლობას, რისთვისაც მას წელს მიენიჭა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება.

გ. ობოლაძე იყო საქართველოს და ყოფილი საბჭოთა შირის რამდენიმე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი. წლიდან მუშაობდა № 154 პროფტექნიკური სასწავლებლ დაგოგად, ხოლო შემდგომში დირექტორად. მისი უშუალო ლმძღვანელობით აღიზარდა პროფესიონალ გვირაბგამყვა მებეტონეთა, შემდუღებელთა, მჭირხნავთა და სხვა სპეციალ მთელი თაობა. იგი გულუხვად უზიარებდა ახალგაზრდობას წისქვეშა ნაგებობების მშენებლობაში 30-წლიან მდიდარ მოცდილებას. მისი აღზრდილი სპეციალისტები დღესაც უ კვლოდ ემსახურებიან ამ რთულ და ქვეყნისათვის მეტად შენელოვან მშენებლობას.

წავიდა ჩვენგან გულისხმიერი მოქალაქე, უაღრესად ქ ლმობილი პიროვნება, შრომისმოყვარე, მეტროს მშენებ ბაზე უზადოდ შეყვარებული, სამაგალითო მეტრომშენებ საიმედო მეგობარი და ოჯახის ღირსეული მამა.

გრუზო ობოლაძის ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება თბილ მეტროპოლიტენის მშენებლების და მეგობრების გულში.

სახაზინო საწარმო „თბილმეტრომ

დედა ლეონინა (პაშა), მამა ბარნაბ ეთერი, ძმა თემურ კაპანაძეები, დისწ ბი თამარ, თემურ კოშიაშვილები, ძმ ლი გიორგი, დეიდა ელენე, მამიდები ნ ლა, ნელი, ბიძები უშანგი, გოდერძი, ნიკე კაპანაძეები, ნიკოლოზ ცარციძე, ჯ მაჭარაშვილი, რძლები ქეთინო ლუამ ნათია წივილაძე, სიძეები ტრისტან კო შვილი, ზაზა ზაბახიძე, დეიდაშვილები ც მაყვალა, ანა, მარინა, გია ცარციძეები ხებით, ბიცოლები, ბიძები, მამიდაშვი ბიძაშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიც
მანანა ბარნაბის ასული კაპანაძე
პანაშვიდი 29, 30 I, 4 სთ. დაკრძალვა 31 I, 2 სთ. ზესტ ნის ქ. 18, II კორპ. I სად. ბინა 15.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნო ფიის ინსტიტუტის ქართული საზოგადოებრივი და საისტო აზროვნების ისტორიის განყოფილება მწუხარებით იუწყება, გარდაიცვალა ამავე განყოფილების გამგე, ისტორიის მე რებათა დოქტორი, პროფესორი
მიხეილ გაფრინდაშვილი
და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალებ პუბლიკაციისთვის ჰონორარი არ გაიცე

საქართველოს რესპუბლიკა
САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გამომცემელი - შპს „პრესა-98"

სარედაქციო კოლეგია: არმაზ სანებლიძე (მთავარი რედაქტორი), ვახტანგ აბაშიძე, ალეკო ასლანიშვილი, ნანული ბარათაშვილი, ანზორ ბასილაია, ზურამ გოგიაშვილი, რუსუდან ლორთქიფანიძე, არჩილ მანჯგალაძე, ბონდო მძინარაშვილი, დავით ონოფრიშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქობულია, ბადრი ხატიძე, ოთარ ხუციშვილი.

დამფუძნებლები - „საქართველოს რესპუბლიკის" ჟურნალისტები

ნომრის მორიგე რედაქტორი
ნანული ბარათაშვილი.

ინდექსი 66434

რედაქციის მისამართი: 3800
თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №
ტელ: 99-73-
სარეკლამო განყოფილება
ტელ: 93-28

იბეჭდება გამომცემლობა „სამშობლ
საგაზეთო კორპუსში, ხომარაულის